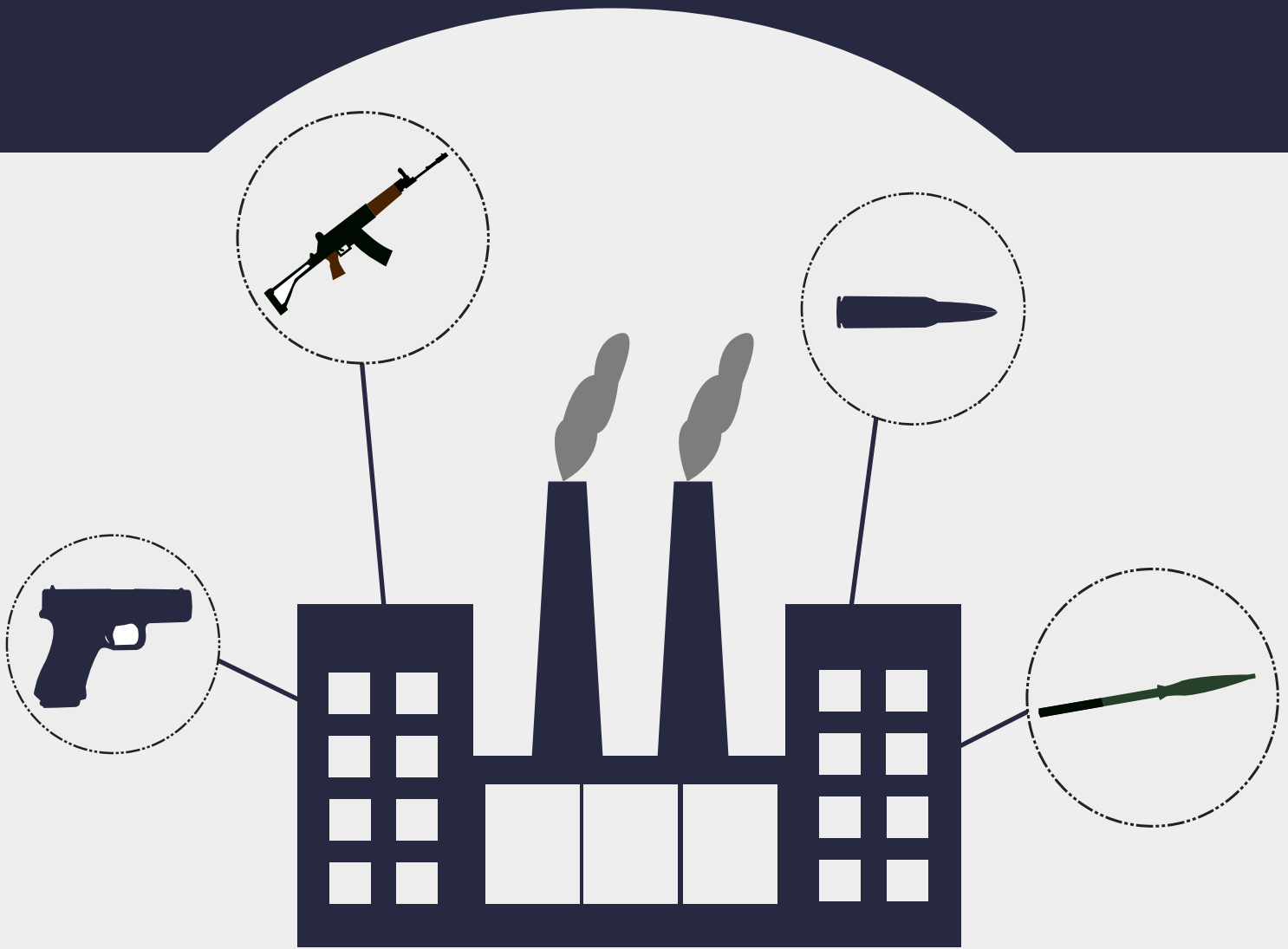

မရုဏစီးပွားရေး - မြန်မာစစ်တပ်၏ လက်နက် ထုတ်လုပ်မှုအား အထောက်အပံ့ပေးခြင်း။

၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်။

ဤစာတမ်းသည် ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် SAC-M မှ ထုတ်ဝေထားသော Fatal Business: Supplying the Myanmar Military's Weapon Production စာတမ်း၏ မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုချက်ဖြစ်သည်။

Special Advisory Council for
Myanmar

မာတိကာ

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်အတိုကောက်များ ၃

အစီရင်ခံစာအကျဉ်းချုပ်နှင့် အဓိကအကြံပြုချက်များ ၆

ရည်ရွယ်ချက်နှင့် နည်းနာ ၁၂

“မြန်မာပြည်တွင်ထုတ်လုပ်သည်” : စစ်တပ်၏ပြည်တွင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်မှု ပုံဖော်ခြင်း ၁၅

ကပစ စက်ရုံများ ၁၆

ကိန်းဂဏန်းများနှင့် တည်နေရာများ ၁၈

ထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများ ၂၆

“စီးပွားရေးလုပ်ငန်း” : လုပ်ကိုင်ခြင်း - သက်ဆိုင်သောလူ့အခွင့်အရေး စံနှုန်းများ ၃၆

နိုင်ငံ၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည့်တာဝန် ၃၆

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ လေးစားလိုက်နာရမည့် တာဝန် ၃၉

ကပစ၏ထုတ်လုပ်မှုအား ဖြစ်မြောက်စေသော အလွန်အရေးပါသည့် ထောက်ပံ့ရေးများ ၄၃

လိုင်စင်ရထုတ်လုပ်မှုနှင့် နည်းပညာလွှဲပြောင်းခြင်းများ ၄၃

ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ၅၀

အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ ၅၅

နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များ ၅၇

စက်ယန္တရားများနှင့် နည်းပညာ ၅၈

နိဂုံးချုပ်များနှင့် အကြံပြုချက်များ ၆၂

နောက်ဆက်တွဲ။ လက်ရှိ ကပစထုတ်လုပ်မှုကို အထောက်အကူပြုသည်ဟု ဖော်ထုတ်ထားသော ကုမ္ပဏီများ ၆၅

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်အတိုကောက်များ

လက်နက်များ - သမားရိုးကျလက်နက်များ (အစုလိုက်အပြုံလိုက် ပျက်စီးစေသည့် လက်နက်များမပါဝင်ပါ။)။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် “လက်နက်ကိရိယာများ” နှင့် “လက်နက်များ” ဟူသော ဝေါဟာရများ (နှင့် “လက်နက်ကိရိယာဆိုင်ရာလုပ်ငန်း” သို့မဟုတ် “လက်နက်လုပ်ငန်း” “လက်နက်ကိရိယာဆိုင်ရာထုတ်လုပ်ရေး” သို့မဟုတ် “လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေး” ကဲ့သို့သော ဆက်စပ် ဝေါဟာရများကို) အား အုပ်စုလိုက်နေရာချင်းဖလှယ်၍ရသော ဝေါဟာရများအဖြစ်သုံးနှုန်းထားသည်။ ယင်းတွင် တိုက်ပွဲတင်ကားများ၊ သံချပ်ကာတိုက်ခိုက်ရေးယာဉ်များ၊ အရွယ်အစားကြီးမားသော အမြောက်စနစ်များ၊ တိုက်ခိုက်ရေးလေယာဉ်များနှင့် မောင်းသူမဲ့လေကြောင်းသုံးယာဉ်များ၊ တိုက်ခိုက်ရေးရဟတ်ယာဉ်များ၊ စစ်သင်္ဘောများ၊ ဒုံးကျည်များနှင့် ဒုံးပစ်လောင်ချာများ၊ မြေမြှုပ်မိုင်းများ၊ ထပ်ဆင့်ပေါက်ကွဲလက်နက်များ၊ လက်နက်ငယ်များ၊ အပေါ့စားလက်နက်များနှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်များ အစရှိသည့် များပြားလှသော ကိရိယာအမျိုးအစားများ ပါဝင်သည်။

CNC စက်များ - ကွန်ပျူတာကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်ရေးစက်များ။

DDI - မြန်မာစစ်တပ်၏ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး (ကပစ)

DSTA - စစ်တက္ကသိုလ်

နှစ်မျိုးသုံးပစ္စည်းများ - အရပ်ဘက်နှင့်စစ်ဘက်သုံးပစ္စည်းများနှင့်နည်းပညာများ။ ၎င်းတို့ကို နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက် အမျိုးမျိုးဖြင့်ထိန်းချုပ်ထားပြီး နှစ်မျိုးသုံးပစ္စည်းများတင်ပို့မှု ထိန်းချုပ်ကန့်သတ်ချက်များအတိုင်း လိုက်နာရသည်။

လက်တွေ့သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ် - နောက်ဆုံးလက်တွေ့သုံးစွဲသူကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ထုတ်ကုန်တစ်ခုအား နောက်ဆုံး လက်တွေ့အသုံးပြုမှုကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုဖြစ်ပွားစေသောအန္တရာယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိလက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံများတွင် အသုံးပြုသောထုတ်ကုန်များကို တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်စွာ တင်သွင်းသည့်ကုမ္ပဏီများနှင့် ဆက်စပ်သောအကြောင်းအရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နောက်ဆုံးလက်တွေ့သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ် ဆိုသည်မှာ ထိုထုတ်ကုန်၏အဆုံးသတ်အသုံးပြုမှု (လက်နက်များထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ထိုလက်နက်များအားအသုံးပြုခြင်း) နှင့် နီးနွယ်သောလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များအား ရည်ညွှန်းသည်။

EU - ဥရောပသမဂ္ဂ

ဥရောပသမဂ္ဂ နှစ်ဖက်သုံးပစ္စည်းများ ကုန်စည်စည်းမျဉ်း - ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၀ ရက်နေ့ ဥရောပပါလီမန်နှင့် ကောင်စီ၏ ၂၀၂၁/၈၂၁ စည်းမျဉ်းအရ နှစ်ဖက်သုံးပစ္စည်းများတင်ပို့ခြင်း၊ နည်းပညာအကူအညီပေးခြင်း၊ ဖြတ်သန်းသယ်ယူခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းခြင်းတို့ကိုထိန်းချုပ်ရန်အတွက် ဥရောပသမဂ္ဂအတိုင်းအတာဖြင့် စနစ်တစ်ခု ထူထောင်ခြင်း (ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း)။ ၂၀၂၁ ခုနှစ် တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှုသည် ဥရောပသမဂ္ဂ၏ နှစ်ဖက်သုံး ပစ္စည်းများတင်ပို့မှုကိုထိန်းချုပ်သည့် အဓိကဥပဒေပြုစာချုပ်စာတမ်းအဖြစ် (EU) အမှတ် ၄၂၈/၂၀၀၉ အား အစားထိုးခဲ့သည်။

နယ်ခြားဖြတ်ကျော်တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် - နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်ပြင်ပတွင်ရှိသောကုမ္ပဏီများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ဥပဒေများဖန်တီးရန်နှင့် ပြဋ္ဌာန်းရန် အမျိုးမျိုးသောဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း နှင့်/သို့မဟုတ် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာယန္တရားများကို အသုံးပြုနိုင်သောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏အစွမ်း။ ကုလသမဂ္ဂ၏ လမ်းညွှန်မှုဆိုင်ရာမူများတွင် နယ်ခြားဖြတ်ကျော်တရားစီရင်

ပိုင်ခွင့်အတွက် ခိုင်မာသောမူဝါဒဆိုင်ရာ အကြောင်းပြချက်များရှိနိုင်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လမ်းညွှန်မှုဆိုင်ရာများတွင် ပြင်းထန်သောလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများဖြစ်ပွားနိုင်ခြေအများဆုံးမှာ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသော ဒေသများတွင် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထိုဒေသများတွင် ၎င်းကုမ္ပဏီများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား “အိမ်ရှင်” နိုင်ငံသည် လူ့အခွင့်အရေးကိုကာကွယ်ရန် စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆန္ဒပြင်းပြခြင်းမရှိနေနိုင်မှုအပြင် ထိုဒေသအပေါ် နိုင်ငံ၏ထိန်းချုပ်မှု သို့မဟုတ် အာဏာမရှိနိုင်ပေ။ ထိုအခြေအနေများတွင် ယင်းကုမ္ပဏီများ၏ “ပင်မ” နိုင်ငံများသည် အကြံဉာဏ်၊ အကူအညီနှင့် လမ်းညွှန်မှုပေးရာတွင်နှင့် ထိုဒေသများတွင် လည်ပတ်နေသောကုမ္ပဏီများ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများတွင် မပါဝင်ကြောင်း သေချာစေရန် လုပ်ဆောင်သော အခန်းကဏ္ဍမှ အထူးသဖြင့် ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဟန်ပြကုမ္ပဏီ - တရားဝင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတခု၏ လက္ခဏာပုံစံမျိုးအသွင်ဆောင်ထားပြီး တရားမဝင်ငွေကြေးလှုပ်ရှားမှုများကို ဖုံးကွယ်ရန်နှင့် သို့သိပ်စေရန်အတွက် အသုံးပြုသော အပြည့်အဝလည်ပတ်နေသောကုမ္ပဏီတခု။ မြန်မာစစ်တပ်သည် ပိတ်ဆို့ အရေးယူမှုများကိုရှောင်ရှားရန်အတွက် ဤကဲ့သို့သောကုမ္ပဏီများစွာကိုအသုံးပြုလေ့ရှိပြီး ရံဖန်ရံခါ ၎င်းကုမ္ပဏီများ၏အလွှာ အဆင့်ဆင့်များလည်း ပါဝင်ပတ်သက်လေ့ရှိသည်။

ပင်မနိုင်ငံ - ကုမ္ပဏီတခု တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားသောနိုင်ငံ။

အိမ်ရှင်နိုင်ငံ - ကုမ္ပဏီတခု (သို့) ကုမ္ပဏီအုပ်စုတခုသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်း (သို့) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း (သို့) ကုန်စည် (သို့) ဝန်ဆောင်မှုများရယူခြင်းသာမက ၎င်းကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် ဆက်နွယ်နေသောကုမ္ပဏီများအတွက် ကုန်စည်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အဓိကရင်းမြစ်နေရာတခုအဖြစ်တည်ရှိသော ပင်မနိုင်ငံမှအပ အခြား မည်သည့်နိုင်ငံကိုမဆို ဆိုလိုသည်။

ကပစ - ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးမှ လုပ်ကိုင်သော မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံများ။

ဖက်စပ်လုပ်ငန်း - အမြတ်အစွန်းအတွက် လုပ်ငန်းတခု (သို့) စီမံကိန်းတခုတည်ထောင်ရန် ရည်ရွယ်သော နှစ်ဦး (သို့) နှစ်ဦးထက် ပိုသောအဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းတခု။ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းတွင်ပါဝင်သူများသည် အနည်းဆုံး လူပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး (သို့) အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခု ဖြစ်ရမည်။ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းသဘောတူညီချက်တွင် လုပ်ငန်း၏အန္တရာယ်များတည်ရှိရာနေရာ အပါအဝင် ပါဝင်သော တဖွဲ့ချင်းစီ ၏အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဖော်ပြထားသည်။

MEHL - မြန်မာ့စီးပွားရေးဦးပိုင်လီမိတက်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ စစ်တပ်ပိုင် ဦးပိုင်ကုမ္ပဏီတခုဖြစ်သည်။ MEHL ရှိ ရှယ်ယာ အားလုံးကို လက်ရှိ (သို့) ယခင် မြန်မာစစ်တပ်အရာရှိများ၊ တပ်ရင်းများ၊ တပ်ဖွဲ့များနှင့် ယခင် စစ်မှုထမ်းဟောင်းများ ဦးဆောင် သောအဖွဲ့အစည်းများက ပိုင်ဆိုင်ပြီးစီမံခန့်ခွဲသည်။

MOD - ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

MOEE - လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန

OECD လမ်းညွှန်ချက်များ - နိုင်ငံမျိုးစုံအခြေစိုက်လုပ်ငန်းများအတွက် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၏ လမ်းညွှန်ချက်များ။

SAC-M - မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာအထူးအကြံပေးကောင်စီ

နဝတ - နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့

UN - ကုလသမဂ္ဂ

ကုလသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်မှုများ - စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်မှုများ။

တန်ဖိုးကွင်းဆက် - ထုတ်ကုန်တစ်ခုဖန်တီးရန်၊ ဈေးကွက်သို့ ယူဆောင်လာရန်နှင့် နောက်ဆုံး လက်တွေ့သုံးစွဲသူများထံ ရောက်ရှိရန် လိုအပ်သောလုပ်ဆောင်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ။

Wassenaar သဘောတူညီချက် - သမားရိုးကျလက်နက်များနှင့် နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများနှင့် နည်းပညာများအတွက် ပို့ကုန် ထိန်းချုပ်မှုဆိုင်ရာ Wassenaar သဘောတူညီချက်။

Weapons လက်နက်များ - အထက်ဖော်ပြပါ လက်နက်များ (Arms) ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကြည့်ပါ။

အစီရင်ခံစာအကျဉ်းချုပ်နှင့် အဓိက

အကြံပြုချက်များ

၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းရန်ကြိုးပမ်းမှုအပြီး၊ မြန်မာစစ်တပ်သည်^၁ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြမှုများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်တိုးပွားလာသော အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်သည့် လက်နက်ကိုင် ခုခံတော်လှန်မှုများကိုတုံ့ပြန်ရန်အတွက် summary execution (တရားလက်လွတ် ကွပ်မျက်ခြင်း၊) အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် အခြားသောလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများကို ကျူးလွန်ရန် စုစည်းသိမ်းဆည်းထားသောလက်နက်များကို အားကိုးအားထားပြုခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့သော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မျက်မြင်သက်သေများ၏ထွက်ဆိုချက်များနှင့် ဗီဒီယိုနှင့် ဓာတ်ပုံအထောက်အထားများကိုခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းအရ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များသည် ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်သော လက်နက်ငယ်များဖြင့် လက်နက်ကိုင်ဆောင်ထားကြောင်း ပြသနေသည်။ ၎င်းတို့တွင် စနိုက်ပါရိုင်ဖယ်များ၊ MA-1 semi-automatic ရိုင်ဖယ်များနှင့် Uzi ပုံစံတူ BA-93 နှင့် BA-94 Submachine gun ဆပ်မရှင်းဂန်းများပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် စစ်သားများနှင့် စစ်တပ်၏ထိန်းချုပ်မှုအောက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့မှအသုံးပြုသောလက်နက်များ၏ ပုံများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းအရ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြသူများကိုပစ်ခတ်ရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သော လက်နက်ငယ်ခဲယမ်းများသည် မြန်မာစစ်တပ်၏ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး (DDI) ၏ ခေါင်းစီးတံဆိပ်ဖြင့် ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ကြောင်း အတည်ပြုထားသည်။^၆

၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှောင်းပိုင်းမှစ၍ အထူးသဖြင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (နဝတ) စစ်အစိုးရအာဏာရလာပြီးနောက် မြန်မာစစ်တပ်သည် ပြည်ပထောက်ပံ့ခြင်းများအပေါ် မှီခိုမှုမှလွတ်မြောက်စေရန်နှင့် လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် ပြည်တွင်း၌ သိသိသာသာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဤရည်မှန်းချက်ကို အောက်ပါအချက်များဖြင့် ဖော်ကျူးထားသည်-

^၁ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ကပစစက်ရုံများ၏ ထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများတွင် ပါဝင်မှုအပြီး ဤစက်ရုံများမှ အသုံးပြုရန် လက်နက်များရရှိသော ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်နှင့် လေတပ်တို့ကို ရည်ညွှန်းရန်အတွက် မြန်မာတပ်မတော် (Myanmar armed forces) နှင့် မြန်မာစစ်တပ် (Myanmar's military) ဟူသော အသုံးအနှုန်းများကို နေရာချင်းလှယ်၍အသုံးပြုထားသည်။

^၂ ဤအစီရင်ခံစာတွင် အစုလိုက်အပြုံလိုက်ပျက်စီးစေသည့် လက်နက်များမှအပ “လက်နက်ကိရိယာများ” နှင့် “လက်နက်များ” ဟူသော ဝေါဟာရများ (နှင့် “လက်နက်ကိရိယာဆိုင်ရာလုပ်ငန်း” သို့မဟုတ် “လက်နက်လုပ်ငန်း” “လက်နက်ကိရိယာဆိုင်ရာထုတ်လုပ်ရေး” သို့မဟုတ် “လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေး” ကဲ့သို့သော ဆက်စပ်ဝေါဟာရများကို) အား အုပ်စုလိုက် နေရာချင်းဖလှယ်၍ရသောဝေါဟာရများအဖြစ် သုံးနှုန်းထားသည်။ ယင်းတွင် တိုက်ပွဲတင်ကားများ၊ သံချပ်ကာတိုက်ခိုက်ရေးယာဉ်များ၊ အရွယ်အစားကြီးမားသော အမြောက်စနစ်များ၊ တိုက်ခိုက်ရေးလေယာဉ်များနှင့် မောင်းသူမဲ့လေကြောင်းသုံးယာဉ်များ၊ တိုက်ခိုက်ရေးရဟတ်ယာဉ်များ၊ စစ်သင်္ဘောများ၊ ခုံးကျည်များနှင့် ခုံးပစ်လောင်ချာများ၊ မြေမြှုပ်ခိုင်းမှုများ၊ ထပ်ဆင့်ပေါက်ကွဲလက်နက်များ၊ လက်နက်ငယ်များ၊ အပေါ့စားလက်နက်များနှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်များအစရှိသည့် များပြားလှသော ကိရိယာအမျိုးအစားများ ပါဝင်သည်။

^၃ Fortify Rights, ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ ရက်၊ “မည်သည့်နေရာတွင်မှ လုံခြုံမှုမရှိ - အာဏာသိမ်းရန်ကြိုးပမ်းပြီးနောက် မြန်မာစစ်အုပ်စု၏ လူသားမျိုးနွယ်အပေါ်ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများ” စာမျက်နှာ ၄၅။ <https://www.fortifyrights.org/downloads/Nowhere%20is%20Safe%20-%20Fortify%20Rights%20Report.pdf> မှတဆင့်ရယူနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)

^၄ “မြန်မာ - တနိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ‘အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ်ပွဲ’ ဖြစ်သည့် ဆန္ဒပြမှုနှိမ်နင်းစဉ် များပြားလှသောလက်နက်အမြောက်အမြားနှင့် နာမည်ဆိုးဖြင့် ကျော်စောလှသည့် တပ်ဖွဲ့များအားတပ်ဖြန့်ချိထားခြင်း - သုတေသနအသစ်” Amnesty International ၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက်။ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/03/myanmar-arsenal-troops-deployed-crackdown/> မှတဆင့်ရယူနိုင်သည်- (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^၅ “မြန်မာ - တနိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ‘အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ်ပွဲ’ ဖြစ်သည့် ဆန္ဒပြမှုနှိမ်နင်းစဉ် များပြားလှသောလက်နက်အမြောက်အမြားနှင့် နာမည်ဆိုးဖြင့် ကျော်စောလှသည့် တပ်ဖွဲ့များအား တပ်ဖြန့်ချိထားခြင်း - သုတေသနအသစ်” Amnesty International ၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက်။ BA-93 နှင့် BA-94 လက်နက်ငယ်များကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် မထုတ်လုပ်တော့ကြောင်းနှင့် ၎င်းအား MA စီးရီး လက်နက်ငယ်များဖြင့် အမြောက်အမြားအစားထိုးခဲ့ကြောင်းဂရုပြုပါ။ BA-93 နှင့် BA-94 လက်နက်အချို့ကိုအသုံးပြုနေဆဲဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် ရဲနှင့် နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့များမှ အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့သည် စစ်တပ်မှ မသုံးတော့သည့်လက်နက်များကို မကြာခဏ ရရှိလေ့ရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

^၆ “၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ - ဧပြီလ လက်နက်ရောင်းဝယ်ရေး သတင်းလွှာ” International Peace Information Service (IPIS)၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်။ <https://ipisresearch.be/weekly-briefing/arms-trade-bulletin-march-april-2021/> မှတဆင့်ရယူနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

- ရန်ကုန်မြို့နှင့် ဗမာလူများစုနေထိုင်ရာ နိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသများတွင် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံများကို စတင် တည်ထောင်ခြင်းနှင့် အပြည့်အဝလည်ပတ်နိုင်ခြင်းမရှိသေးသော စက်ရုံအချို့အပါအဝင် စက်ရုံအသစ်များကို ဆက်လက် တည်ဆောက်ခြင်း။
- စစ်လက်နက်များကို ပြည်တွင်း၌စဉ်ဆက်မပြတ်ထုတ်လုပ်နိုင်ရန်အတွက် လုံလောက်ပြီး အနှောင့်အယှက်ကင်းသော ထောက်ပံ့မှုကို သေချာစေရန်အလို့ငှာ မဟာဗျူဟာကျသော အရေးကြီးကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများသိုလှောင်ထားရှိမှုအား အဆင့် ဆင့်တိုးမြှင့်ခြင်း။
- ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် လိုအပ်သောကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် သံနှင့်သံမဏိစက်ရုံများကဲ့သို့သော စက်မှု လုပ်ငန်းခွဲများကို ခေတ်မီအောင် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း။^၇
- ရှိဆဲလက်နက်များကို စဉ်ဆက်မပြတ်အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်မှုလိုင်းများ၏ လည်ပတ်မှုနယ်ပယ်အား ချဲ့ထွင် ကွဲပြားစေခြင်း (diversification) နှင့်
- လက်ရှိနှင့် အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့်ပိတ်ဆို့ဒဏ်ခတ်မှုများနှင့် ပိတ်ဆို့မှုများ၏သက်ရောက်မှုများကို ကန့်သတ် ရန်အတွက် ရင်းမြစ်အခြေစိုက်များ (နိုင်ငံများနှင့် ကုမ္ပဏီများ) ကို မဟာဗျူဟာကျကျ ချဲ့ထွင်ကွဲပြားစေခြင်း။

ရလဒ်အနေဖြင့် မြန်မာစစ်တပ်သည် လက်နက်အမျိုးမျိုးကိုထုတ်လုပ်ရာတွင် တဖြည်းဖြည်းနှင့် အကြီးအကျယ် အမှီအခိုကင်းစွာ ရပ်တည်နိုင်လာခဲ့သည်။ အထင်းသားမြင်ရသည့်ဥပမာအနေဖြင့် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး (ကပစ) သည် လက်နက်ငယ်များ^၈အား စွမ်းဆောင်ရည်အရှိန်အဟုန်ကြီးသော ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိပြီး ၎င်းတို့၏ စစ်ဆင်ရေးလိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက်သာဖြစ်သည်။ ၎င်းလိုအပ်ချက်များသည် ပြည်တွင်းရှိမြန်မာပြည်သူများအား အကြမ်းဖက် ရက်စက်စွာဖိနှိပ်ခြင်းအတွက်သာ အထူးသီးသန့်ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

စစ်တပ်၏ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများတိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှ စီးပွားရေးနှင့် ပြင်ပသံတမန်ရေးဖိအားများမှ ၎င်းကိုယ်ကိုပိုမို ကာကွယ်ရန်လိုအပ်ချက်ကြောင့် လက်ရှိလက်နက်စက်ရုံများကို ခေတ်မီအောင်ပြုပြင်ခြင်း၊ စက်ရုံအသစ်များတည်ဆောက် ခြင်းနှင့် စက်ရုံအတွက်လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ပြည်တွင်းစက်မှုလုပ်ငန်းခွဲများအား ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးတို့ကိုရည်ရွယ်သည့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများ တိုးမြှင့်လာဖွယ်ရှိသည်။

သို့သော် စွမ်းဆောင်ရည်အရှိန်အဟုန်ကြီးသော ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်များ ရှိပေသော်ငြား ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများ ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး (ကပစ) သည် အမျိုးမျိုးသော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၊ အစိတ်အပိုင်းများ၊ ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၊ နောက်ဆုံး အဆင့်ထုတ်ကုန်များအပြင် စက်ယန္တရားများနှင့် နည်းပညာများ စသည့် နိုင်ငံတကာမှထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများအပေါ်တွင် လက်ရှိမှီခိုနေရဆဲဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် လက်နက်များကို တရားဝင်လက်မှတ်ရရှိခြင်းဖြစ်စေ၊ မရရှိခြင်းဖြစ်စေ^၉ ဆက်လက် ထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သောပစ္စည်းများဖြစ်သည်။

^၇ မြန်မာစစ်တပ်သည် အထူးသဖြင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းရန် ကြိုးပမ်းမှုကတည်းက သွင်းကုန်အစားထိုးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒသစ်များချမှတ်ခြင်းနှင့် ယခင်က အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အစိုးရမှ စီးပွားရေးတည်တံ့ခိုင်မြဲမှုနှင့် ပတ်သက်သောစိုးရိမ်မှုများကြောင့် ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့သောနိုင်ငံပိုင်စက်ရုံများကို ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ရန်နှင့်လည်ပတ်ရန် ထပ်လောင်း ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများမှတစ်ဆင့် သွင်းကုန်-အစားထိုးမှုနှင့် မိမိကိုယ်ကိုယ်အထောက်အပံ့ပြု မှီခိုနိုင်ရေးအတွက် ပိုမို၍ဦးစားပေးလာခဲ့သည်။ “စစ်အုပ်စုသည် တစ်ချိန်က အကြွေးထောင်ချောက်ဟူ၍ ဖယ်ထုတ်ထားသည့် သံမဏိစက်ရုံကို ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ရန် ကြိုးပမ်းသည်” Myanmar Now | ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်တွင် ဥပမာအားဖြင့်ဖတ်ရှုပါ။ <https://myanmar-now.org/en/news/junta-attempts-to-reopen-steel-mill-once-dismissed-as-debt-trap> မှတဆင့်ရယူနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^၈ လက်နက်ငယ်များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် လူတိုင်းတစ်ယောက်တည်း အသုံးပြုရန် ဒီဇိုင်းထုတ်ထားသောလက်နက်များကို ရည်ညွှန်းသည်။ လက်နက်ငယ်များတွင် အလိုအလျောက် ကျည်ထိုး (self-loading) ပစ္စုပ္ပန်များနှင့် ဆုံလည်သေနတ်များ၊ ရိုင်ဖယ်သေနတ်များနှင့် ကာဘိုင်းသေနတ်များ၊ Submachine gun ဆပ်မဂျင်းဂန်းသေနတ်များ၊ ချေမှုန်းရေးရိုင်ဖယ်များ၊ စက်ကလေး (စက်သေနတ်ကလေး) များ ပါဝင်သည်။

^၉ Vining, M., 2019. “မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရ၏ SALW ထုတ်လုပ်မှုနှင့်လွှဲပြောင်းမှုများ”။ မထုတ်ဝေရသေးသောနောက်ခံစာတမ်း၊ ဂျီနီဗာ - လက်နက်ငယ်များစစ်တမ်း၊ Picard, M., Holtom, P., Mangan, F., 2019, “၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ကုန်သွယ်မှုအပိတ်ဒိတ်- လွှဲပြောင်းမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအား အရှေ့တောင်အာရှတွင် မီးမောင်းထိုးပြခြင်း”။ လက်နက်ငယ်များ စစ်တမ်း၊ စာမျက်နှာ ၅၁ တွင် ကိုးကားထားသည်။ <https://www.smallarmssurvey.org/resource/trade-update-2019-transfers-transparency-and-south-east-asia-spotlight> မှတဆင့်ရယူနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၁၀} လိုင်စင်ရှိသောထုတ်လုပ်မှုနှင့် လိုင်စင်မဲ့ထုတ်လုပ်မှုနှစ်မျိုးလုံးတွင် ယခင်ကမရှိခဲ့သော သတ်မှတ်ထားသောလက်နက် (သို့မဟုတ် လက်နက်၏အစိတ်အပိုင်း) ထုတ်လုပ်မှု

ဤအစီရင်ခံစာသည် မြန်မာစစ်တပ်၏ ပြည်တွင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကိုဖော်ပြထားပြီး ယင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်မှုသည် ကပစ (ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံ) သို့မဟုတ် စစ်တပ်၏အသုံးအနှုန်းအရ "ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း" စက်ရုံများ (DI) ဟု ခေါ်ဝေါ်သော စက်ရုံများတွင် ထုတ်လုပ်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာသည် ယင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို အောင်အောင်မြင်မြင် ဆက်လက်ဖြစ်စေသည့် အသွင်ဆောင်သည့် အရေးကြီးသော တင်သွင်းမှုအချို့အပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ကိုဖော်ပြထားပြီး ကပစမှ ၎င်း၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို အကျယ်တဝင့် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ၎င်းမှ လက်ရှိအသုံးပြုနေသောကုမ္ပဏီများ၏ထုတ်ကုန်များကို ဖော်ထုတ်ထားသည်။^{၁၁} ၎င်းအပြင် ဤအစီရင်ခံစာသည် ကပစအတွက် သဘောတူညီချက်များညှိနှိုင်းပေးခြင်း သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် ကြားခံအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကပစမှထုတ်ကုန်များဝယ်ယူနိုင်ရန် ကူညီပေးသော ကုမ္ပဏီများကိုလည်း ဖော်ထုတ်ထားသည်။^{၁၂} ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဤကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာစစ်တပ်အား လူသားမျိုးနွယ်အပေါ်ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများ၊ စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုများအထိ ပြင်းထန်သောလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ဆက်လက်ကျူးလွန်နိုင်စေရန်အတွက် အထမြောက်အောင် ကူညီပေးနေခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးအကြံပေးကောင်စီ (SAC-M) မှ ထုတ်ပြန်သော ဤအစီရင်ခံစာတွင် အောက်ပါတို့ကို တွေ့ရှိရသည်-

- ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး (ကပစ) ၏ ထုတ်လုပ်မှုအချို့သည် လိုင်စင် (သက်တမ်းကုန်ဆုံးသွားသော လိုင်စင်များအပါအဝင်) ဖြင့် ပြုလုပ်နေသည်ဟု ယူဆရသည်။ သို့သော် ကပစစက်ရုံများတွင် လက်ရှိထုတ်လုပ်နေသောလက်နက်အများအပြားအတွက် လိုင်စင်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ ရှင်းလင်းပြတ်သားမှု မရှိသေးပေ။ ထုတ်လုပ်မှုအရ လိုင်စင်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ လိုင်စင်မဲ့သည်ဖြစ်စေ ကပစသည် နည်းပညာလွှဲပြောင်းမှု (ToT) သဘောတူညီချက်အမျိုးမျိုးမှ တစ်ဆင့် ၎င်း၏လက်နက်အမျိုးမျိုးကိုထုတ်လုပ်ရန် နည်းပညာနှင့် ထုတ်လုပ်နည်းများကို ရရှိခဲ့ပုံရသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကပစသည် အီတလီ၊ (ထိုစဉ်က) အနောက်ဂျာမနီ၊ စင်ကာပူ၊ အစ္စရေး၊ တောင်ကိုရီးယား၊ မြောက်ကိုရီးယား၊ တရုတ်နှင့် ယူကရိန်းနိုင်ငံတို့မှကုမ္ပဏီများ နိုင်ငံပိုင်ကုမ္ပဏီများအပါအဝင်၊ ၎င်းတို့နှင့် ချုပ်ဆိုခဲ့သော ToT သဘောတူညီချက်များတွင် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံတခုလုံးကို လက်ခံရရှိခြင်း (သော့ချက်လှည့်ရုံသာလိုသည့် အဆင်သင့်ပရောဂျက်များ)၊ နည်းပညာပိုင်ရှင်နှင့် ဆက်စပ်သော အင်ဂျင်နီယာများထံမှ တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုးမှုများလက်ခံရရှိခြင်း၊ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းသဘောတူညီချက်များနှင့် မူလလိုင်စင်ပိုင်ရှင်များမှ ကပစစက်ရုံဝန်ထမ်းများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းများ စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ ကပစအား ToT များ ပံ့ပိုးပေးခဲ့သောကုမ္ပဏီအချို့သည် အလဲအလှယ်အဖြစ် မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍတွင် စီးပွားရေးဆိုင်ရာစာချုပ်များ ရရှိခဲ့ပုံရသည်။
- ကပစသည် ၎င်း၏လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးပြုသည့် အရေးကြီးသောကုန်ကြမ်းပစ္စည်းအချို့ကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အနေနှင့်ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး ပြည်တွင်းရင်းမြစ်မှရယူနိုင်သော်လည်း၊ တရုတ်နိုင်ငံပိုင် ကုမ္ပဏီဖြစ်သည့် China North Industries Group Corporation Limited (NORINCO) မှတစ်ဆင့်ခံရ တရုတ်နိုင်ငံမှတင်သွင်းခြင်းအပါအဝင် ပြည်ပမှအရေးပါသော ပမာဏအတိုင်းအတာဖြင့် ထိုပစ္စည်းများအား တင်သွင်းနေရဆဲဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံများနှင့် တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်နေသော သို့မဟုတ် စက်ရုံများ၏ထုတ်လုပ်မှုအတွက်ထောက်ပံ့ပေးသော သံနှင့် သံမဏိစက်ရုံများနှင့် ကြေးနီတွင်းများကဲ့သို့သော စက်မှုလုပ်ငန်းခွဲများအား တည်ထောင်ခြင်းနှင့် လည်ပတ်ခြင်းတွင်လည်း တရုတ်နိုင်ငံသည် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ကပစသည် လက်ရှိတွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့အပါအဝင် နိုင်ငံအတွင်းရှိ သံနှင့် သံမဏိစက်ရုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်ကြိုးပမ်းနေသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အချို့

အတွက် နည်းပညာကို ရယူခြင်းပါဝင်သည်။ လိုင်စင်ရှိသောထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာသဘောတူညီချက်တွင်၊ လိုင်စင်ရသူ—(ဤအခြင်းအရာတွင် မြန်မာစစ်တပ်၏ ကပစကို ဆိုလိုသည်)—သည်အချို့သောအခြေအနေများတွင် ထုတ်လုပ်ခွင့်ပြုထားသောထုတ်ကုန်တခုကို ထုတ်လုပ်နေခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင် လိုင်စင်ပေးသူသည် ထုတ်လုပ်မှုအတွက် လိုအပ်သောဥပဒေပစ္စည်းပိုင်ခွင့်ကို စွဲကိုင်ထားသည်။ သို့သော်ငြား လိုင်စင်မဲ့ ထုတ်လုပ်မှုတွင် မူလပိုင်ရှင်၏သဘောတူညီချက်မရှိဘဲ ထုတ်လုပ်မှုနည်းပညာကို သိုမှီးရယူခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ လက်နက်ငယ်များစစ်တမ်း၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ “သေနတ်များနှင့် မြို့တော်”၊ အခန်း (၁) အရင်းအမြစ်များမြှင့်တင်ခြင်း- လိုင်စင်ရှိသောနှင့် လိုင်စင်မဲ့စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်မှုအားဖတ်ရှုပါ။ <https://www.smallarmssurvey.org/resource/small-arms-survey-2007-guns-and-city> မှတဆင့် ရယူနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၁၁} လက်ရှိအစီရင်ခံစာ၏ နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားသည်။
^{၁၂} လက်ရှိအစီရင်ခံစာ၏ နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားသည်။

သောကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ထုတ်ယူခြင်းနှင့်/ သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်ခြင်းတွင်ပါဝင်သော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာ စစ်တပ်၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်ကို ထောက်ပံ့ခြင်း သို့မဟုတ် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေခြင်းဟူသော အနေအထား တွင် အမှတ်မထင်ရှိနေနိုင်ပါ။

- ကပစသည် ကပစစက်ရုံများတွင် ထုတ်လုပ်သောလက်နက်များတွင် အသုံးပြုရန်အဆင်သင့်ဖြစ်သည့် အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပါဝင်ပစ္စည်းများ တင်သွင်းမှုအပေါ်တွင်လည်း မှီခိုနေရသည်။ ၎င်းတွင် ဖျူးစ်များ၊ cast boosters၊ denoting caps၊ igniters နှင့် လျှပ်စစ်စနစ်တံများ (electric detonators) များ ပါဝင်သည်။ ရရှိနိုင်သောအချက်အလက်များအရ ဤအစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများသည် အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်နိုင်ငံရှိ ကုမ္ပဏီများမှလာကြောင်း ဖော်ပြသည်။ SAC-M မှရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ ကပစ အားကိုးအားထားရသည့် တရုတ်ထုတ်ကုန်များစွာ၏ အရည်အသွေး ညံ့ဖျင်းမှုကြောင့် ကပစအနေဖြင့် အရေးကြီးသောထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများအတွက် အိန္ဒိယနိုင်ငံအပါအဝင် အခြားနိုင်ငံ များသို့ တဖြည်းဖြည်း ဦးတည်လာစေခဲ့ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံအပါအဝင် အခြားနိုင်ငံများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏လက်နက်ထုတ်လုပ် ရေးလုပ်ငန်းတွင် ပိုမိုအရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်လာရန် ကပစကစီစဉ်နေကြောင်း သိရသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ကုမ္ပဏီများစွာသည် စနိုက်ပါရိုင်ဖယ်များကဲ့သို့သော မြန်မာနိုင်ငံလုပ်လက်နက်ငယ်များတွင် တပ်ဆင်ရန် မှန်ပြောင်းများ ကဲ့သို့သော နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များကို ကပစသို့ထောက်ပံ့ပေးနေကြောင်းလည်း ဖော်ထုတ်ထားသည်။ စစ်တပ် အနေဖြင့် ၎င်း၏လက်နက်ငယ်များနှင့် အပေါ့စားလက်နက်များဒီဇိုင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ရေးတွင် မှန်ပြောင်းများကိုပိုမိုအသုံးပြု ရန် ဦးတည်နေသောကြောင့် မှန်ပြောင်းကိုတင်သွင်းရန် လိုအပ်ချက်သည် ဆက်လက်တည်ရှိနေဖွယ်ရှိသည်။
- အလိုအလျောက်စက်ဖြင့်ထုတ်လုပ်ခြင်းသည် အကြီးအကျယ်လက်နက်ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အရေးကြီးသော အဆင့်တခု ဖြစ်ပြီး လှည့်ခြင်း၊ ကြိတ်ခြင်းနှင့် အချောကိုင်ခြင်းလုပ်ဆောင်ချက်များပါရှိသော ခေတ်မီကွန်ပျူတာ ကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်မှု (CNC) စက်များနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်လွှတ်စက်များသည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဆိုင်ရာ အထူးအကြံပေးကောင်စီ (SAC-M) သည် ဩစတြီးယား၊ ဂျပန်၊ ဂျပန်၊ ထိုင်ဝမ်နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု (US) တို့တွင် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားသောကုမ္ပဏီများမှ ထုတ်လုပ်သောစက်များကို မြန်မာစစ်တပ်မှ ၎င်း၏လက်နက် ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံများတွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေကြောင်း ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် SAC-M သည် ပြင်သစ်၊ အစ္စရေးနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့တွင် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားသောကုမ္ပဏီများမှထုတ်လုပ်သော CNC စက်အချို့ကို လည်ပတ်ရန်အတွက် ကပစ စက်ရုံများတွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေသော မတူညီသောဆော့ဖ်ဝဲလ်ပရိုဂရမ်များကိုလည်း ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။
- စင်ကာပူနိုင်ငံသည် မြန်မာစစ်တပ်၏လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးကို ထောက်ပံ့ပေးသည့် အချို့သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ အပါအဝင် ပစ္စည်းများစွာအတွက် မဟာဗျူဟာကျသောဖြတ်သန်းသယ်ယူရေး နေရာတခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံရှိကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိစစ်တပ်အတွက် ကပစ သို့မဟုတ် ဆက်စပ်သော အရပ်ဘက်ဟန်ပြကုမ္ပဏီ များထံသို့ ပစ္စည်းများတင်ပို့ရောင်းချခြင်းနှင့် သဘောတူညီချက်များ ညှိနှိုင်းပေးခြင်းတို့တွင် ပါဝင်နေကြောင်း ဖော်ထုတ် တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ထို့အပြင် SAC-M မှ ရရှိသော ယုံကြည်စိတ်ချရသည့်သတင်းအချက်အလက်များအရ ထိုင်ဝမ်သည် ကပစ၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ဥရောပထုတ်လုပ်သူများအပါအဝင် ကုမ္ပဏီများထံမှ အဆင့်မြင့် CNC စက်များ ဝယ်ယူ ရာတွင် အရေးပါသော ဖြတ်သန်းသယ်ယူရေးနေရာတခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ကြောင်း သိရသည်။ ထို့အပြင် ယခင်က မြန်မာ့ တပ်မတော်နှင့်ဆက်စပ်ခဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်များ၏အဆိုအရ မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစုကြီးတခုဖြစ်ပြီး ကပစနှင့် တရုတ်လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီ NORINCO အကြား လက်ရှိကြားခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသည်ဟုဆိုသော Mottama Holdings Limited ၏ အကူအညီဖြင့် ကပစသည် ကပစစက်ရုံများမှ CNC စက်များကို ထိုင်ဝမ်သို့ပို့မှန်ပေးပို့လေ့ရှိပြီး ထိုင်ဝမ်တွင် ဥရောပထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဆက်စပ်သောပညာရှင်များမှပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပေးပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကပစ ထံသို့ ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးသည်ဟု သိရသည်။ ထိုင်ဝမ်၏ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုမရှိခြင်းက အရေးကြီးသော ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဤသို့သောလုပ်ငန်းများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ သွားလာသောပို့ဆောင်မှုများကို လွယ်ကူချောမွေ့စေသည်ဟု ယူဆရသည်။

မြန်မာစစ်တပ်ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်နှင့် ၎င်း၏ထိပ်တန်းစစ်ခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းတို့ကျူးလွန်ခဲ့သော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအတွက် တာဝန်ယူ/ခံရမည်။ သို့သော် ဤအစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူ့အခွင့်အရေးများကို လေးစားလိုက်နာရန်အလို့ငှာ ကော်ပိုရိတ်တာဝန်ယူမှုကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် တိကျသောအရေးယူမှုများပြုလုပ်ရမည်ဟု အလေးပေးဖော်ပြထားသည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ၎င်းတို့၏ပင်မနိုင်ငံမှအစိုးရများ နှစ်ဖက်စလုံးကလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်။

နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးဥပဒေအရ နိုင်ငံတိုင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပါအဝင် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများမှကာကွယ်ရန် သင့်လျော်သောမူဝါဒများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် တရားစီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်များမှတစ်ဆင့် တာဝန်ရှိသည်။ လက်နက်နှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၊ စက်ယန္တရားများထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် တင်ပို့ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤတာဝန်ဝတ္တရားကို လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးစာချုပ်^{၁၃}၊ Wassenaar သဘောတူညီချက်^{၁၄}၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၏ နှစ်ဖက်သုံးပစ္စည်းများဆိုင်ရာစည်းမျဉ်း^{၁၅}နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်သက်ရောက်သည့် လက်ရှိပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ^{၁၆} အပါအဝင် လက်နက်လုပ်ငန်းနှင့်သက်ဆိုင်သော နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက်များစွာ၌ ထင်ဟပ်ပါရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဖော်ထုတ်ပြီးကုမ္ပဏီများ၏ ပင်မနိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာရန် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သောအစိတ်အပိုင်းများ၊ နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များ၊ စက်ယန္တရားများ နှင့် နည်းပညာများအပါအဝင်ပစ္စည်းများစွာအပေါ် တင်ပို့မှုကန့်သတ်ချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

လက်ရှိတွင် မြန်မာစစ်တပ်၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံများနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုနေသည်ကို တွေ့ရှိရသော ထုတ်ကုန်များနှင့်ပတ်သက်၍ ကုမ္ပဏီများ၏ပင်မနိုင်ငံများက မည်မျှအထိတာဝန်ယူမှုရှိသည်ကို မသိကွဲပေ။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသောပင်မနိုင်ငံများအနေဖြင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးလိုအပ်ပါက မြန်မာစစ်တပ်၏ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများ ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးက အားကိုးအားထားပြုနေသော အစိတ်အပိုင်းများ၊ နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များ၊ စက်ယန္တရားများနှင့် နည်းပညာများကို ထုတ်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီများကို အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်/သို့မဟုတ် ဥပဒေအရ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ စတင်သင့်သည်ဟု SAC-M မှ အကြံပြုထားသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသော ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံ (ကပစ)၊ ၎င်း၏ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ပွဲစားကွန်ရက်များကို ပစ်မှတ်ထား ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ ချမှတ်သင့်သည်။

ကုမ္ပဏီများသည် လူ့အခွင့်အရေးများကိုလေးစားလိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းတို့သည် အခြားသူများ၏ လူ့အခွင့်အရေးများကိုမထိပါးစေရန်နှင့် ၎င်းတို့ပါဝင်ပတ်သက်နေသည့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးများကိုဖြေရှင်းရန် အထူးဂရုပြုလုပ်ဆောင်သင့်သည်။^{၁၇} လူ့အခွင့်အရေးများကိုလေးစားလိုက်နာရန် တာဝန်သည် နိုင်ငံများ၏ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်စွမ်း နှင့်/သို့မဟုတ် ဆန္ဒရှိမှုအပေါ် မူတည်ခြင်းမရှိပေ။ လက်တွေ့အရနှင့် မြန်မာစစ်တပ်၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤတာဝန်ကို ဖြည့်ဆည်းခြင်းဆိုသည်မှာ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ထုတ်ကုန်များကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော နောက်ဆုံးလက်တွေ့အသုံးပြုမှုအန္တရာယ်များ^{၁၈}နှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်အထူးဂရုပြု

^{၁၃} ၎င်းလက်နက်ရောင်းဝယ်ရေးစာချုပ်သည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အသက်ဝင်ခဲ့သည်။
^{၁၄} သမားရိုးကျလက်နက်များနှင့် နှစ်မျိုးသုံးကုန်ပစ္စည်းများနှင့် နည်းပညာများအတွက် ပို့ကုန်ထိန်းချုပ်မှုဆိုင်ရာ Wassenaar သဘောတူညီချက် (၁၉၉၆)။
^{၁၅} စည်းမျဉ်း (EU) ၂၀၂၁/၈၂၁ သည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် အသက်ဝင်ခဲ့သည်။ ၎င်းသည် ယခင် နှစ်ဖက်သုံးပစ္စည်းများစည်းမျဉ်းဖြစ်သည့် စည်းမျဉ်း (EC) နံပါတ် ၄၂၈/၂၀၀၉ ကို အစားထိုးသည်။
^{၁၆} ဥပမာအားဖြင့် လက်ရှိတွင် ပြည်တွင်းလက်နက်ကိရိယာများထုတ်လုပ်မှုကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသည့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးသည် ဥရောပသမဂ္ဂ (နှင့် အကျိုးဆက်အားဖြင့် EU အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံး)၊ အမေရိကန်၊ ကနေဒါ၊ ယူကေနှင့် ဂျပန်တို့၏ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများအောက်တွင် ရောက်ရှိနေသည်။
^{၁၇} ဤတာဝန်ဝတ္တရားကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော လူ့အခွင့်အရေးများအပေါ်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းခြင်းအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာစံနှုန်းဖြစ်သည့် စီးပွားရေးနှင့်လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂလမ်းညွှန်မှုများတွင် ထည့်သွင်းထားပြီး စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်၍ စံနှုန်းများနှင့် အလေ့အကျင့်များ မြှင့်တင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတကာတွင်အသိအမှတ်ပြုထားသောမူဘောင်ကို ပံ့ပိုးပေးသည်။ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ၎င်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ၁၇/၄ တွင် လမ်းညွှန်မှုများကို တည်တညွတ်တည်း အတည်ပြုထောက်ခံခဲ့သည်။
^{၁၈} ဤအစီရင်ခံစာတွင် နောက်ဆုံးအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာအန္တရာယ်များဟူသော အသုံးအနှုန်းသည် ထုတ်ကုန်များကို တနည်းနည်းဖြင့်အလွဲသုံးစားပြုခြင်း၊ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်

လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် ထိုအန္တရာယ်များကိုကာကွယ်ရန် သို့မဟုတ် လျှော့ချရန် အစီအမံများချမှတ်ရန် မျှော်မှန်းထားပြီးသားဖြစ်သည်။ တင်ပို့မှုကန့်သတ်ချက်များဖြင့် အကျိုးဝင်သောထုတ်ကုန်များအတွက် ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏ ပင်မနိုင်ငံမှ လိုအပ်သော တင်ပို့ခွင့်ပြုချက်များပေးအပ်ထားသည်ဟူသောအချက်ကြောင့်ပင် လူ့အခွင့်အရေးများကို လေးစားလိုက်နာရန်တာဝန်မှ လွတ်ကင်းသွားသည်ဟူ၍မရှိပေ။ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသောကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာစစ်တပ်၏ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများ ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးနှင့် ဆက်စပ်စစ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာစစ်တပ်အတွက် အရပ်ဘက်ဟန်ပြုကုမ္ပဏီများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ချက်ချင်းရပ်တန့်သင့်ပြီး ၎င်းတို့၏ထုတ်ကုန်များသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စစ်တပ်မှလက်နက်ထုတ်လုပ်ရန် မည်သို့အသုံးပြုခံရသည်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသင့်သည်။ ထို့အပြင် ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းချခြင်း/လိုင်စင်ချထားခြင်းနှင့် ဖြန့်ကျက်ခြင်းတို့နှင့်ဆက်စပ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သောအန္တရာယ်များကို ဖော်ထုတ်၊ ကာကွယ်ရန်နှင့် လျှော့ချရန် ခိုင်မာသော အထူးဂရုပြုမှုရှိရှိလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် အနာဂတ်တွင် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သောအသုံးပြုမှုများကို ကာကွယ်တားဆီးရန် အဆင့်များလုပ်ဆောင်သင့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရပ်သားများခံစားခဲ့ရပြီးသော ထိခိုက်နစ်နာမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကုမ္ပဏီများသည် အနာဂတ်တွင်ပြုလုပ်မည့် ဥပဒေရေးရာ သို့မဟုတ် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာအရေးယူမှုများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း အပါအဝင် ထိုကဲ့သို့သော ထိခိုက်နစ်နာမှုများကို ပြန်လည်ပြုပြင်ရန် ဖွံ့ဖြိုးပေးသင့်သည် သို့မဟုတ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်သည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာသည် မြန်မာစစ်တပ်၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆက်စပ်တန်ဖိုးကွင်းဆက်များ^၉အား လုံးလုံးလျားလျား အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသော ကြီးမားလှသည့်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ထားခြင်းမဟုတ်ကြောင်း သတိပြုသင့်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရန်မှာ ဤအစီရင်ခံစာ၏ အဓိက အကြံပြုချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့်ပြောရလျှင် မြန်မာစစ်တပ်၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို နှောင့်ယှက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အရေးကြီးသောထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို ထပ်မံဖော်ထုတ်ရန် ရေရှည်သုတေသန လိုအပ်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာသည် မြန်မာစစ်တပ်အပေါ် လက်ရှိသုတေသနတွင် အရေးကြီးသော ကွက်လပ်တစ်ခုကို ဖြည့်ဆည်းပေးမည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံအတွင်းထုတ်လုပ်သောလက်နက်များထက် အခြားနေရာမှလက်နက်များ ရယူခြင်းကိုသာ အာရုံစိုက်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် SAC-M မှ စိတ်ပါဝင်စားသူများအနေဖြင့် လက်ရှိသုတေသနကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် အားပေးသည်။ အနာဂတ်တွင် ထိုကဲ့သို့သောလုပ်ငန်းများကိုတည်တံ့စေရန်အတွက် မြန်မာစစ်တပ်အား လက်နက်ထုတ်လုပ်ရာတွင်ထောက်ပံ့ပေးသော သို့မဟုတ် အားပေးသောကုမ္ပဏီများကို ထပ်မံဖော်ထုတ်နိုင်စေမည့် အချက်အလက်များကို အဆက်မပြတ်ပေးပို့ရန် SAC-M မှ ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။^{၁၀}

မရှိဘဲ အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ချက်ပြောင်းလဲခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားထုတ်ကုန်တစ်ခုခုတွင်ထည့်သွင်းပြီး လူ့အခွင့်အရေးကို ထိခိုက်စေသည့်နည်းဖြင့် အသုံးပြုခြင်းတို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။

^၉ တန်ဖိုးကွင်းဆက်ဆိုသည်မှာ ထုတ်ကုန်တစ်ခုဖန်တီးရန်၊ ၎င်းအားဈေးကွက်သို့တင်ပို့ရန်နှင့် အဆုံးအားဖြင့် နောက်ဆုံးလက်တွေ့သုံးစွဲသူတို့ထံသို့ (ကပစထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ဆုံးအသုံးပြုသူသည် ကပစ သို့မဟုတ် စပ်ဆိုင်သည့် စစ်တပ်ထိန်းချုပ်သောအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်) ရောက်ရှိရန်လိုအပ်သောလုပ်ဆောင်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သည်။

^{၁၀} အချက်အလက်များကို exposekapasa@proton.me အီးမေးလ်လိပ်စာသို့ ပေးပို့နိုင်ပါသည်။ အခြားသော လုံခြုံသည့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများမှတစ်ဆင့်လည်း ဆက်သွယ်ရန် တောင်းဆိုနိုင်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်နှင့် နည်းနာ

၁၉၈၈ ခုနှစ် ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံကိုစစ်တပ်ကနှိမ်နင်းချိန်မှစ၍ နိုင်ငံခြားအစိုးရများက မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် လက်နက်ပိတ်ပင်မှုများနှင့် ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုချမှတ်ခဲ့သည်။ လက်နက်များနှင့်ပတ်သက်လျှင် ဤအစီအမံများသည် အဓိကအားဖြင့် မြန်မာစစ်တပ်မှ ပြည်တွင်းနှိမ်နင်းရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်သော စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် နှစ်ဖက်သုံးဆိုင်ရာပစ္စည်းများ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုကို တားမြစ်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် အရေးကြီးကောင်းအရေးကြီးမည်ဖြစ်သော်လည်း စစ်တပ်က အရပ်သားပြည်သူလူထုအပေါ် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများကျူးလွန်ခြင်းမှ လုံးဝတားဆီးနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ တဖက်တွင် ဤပျက်ကွက်မှုသည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများစွာကစစ်တပ်ကိုလက်နက်များဆက်လက်ရောင်းချနေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။^{၂၀} သို့သော် ထပ်တူအရေးကြီးသည့်အခြေခံအကြောင်းရင်းမှာ မြန်မာ့စစ်တပ်သည် နိုင်ငံအတွင်း လက်နက်အမျိုးမျိုးကို ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတွင်းရှိ ကပစစက်ရုံများဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သောစက်ရုံများတွင် ထုတ်လုပ်သောလက်နက်များကို မြန်မာစစ်တပ်မှ အရပ်သားများအပေါ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စနစ်တကျနှင့် ခွဲခြားမှုမရှိသောတိုက်ခိုက်မှုများအတွက် အသုံးပြုခဲ့ပြီး ဆက်လက်အသုံးပြုနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို အများပြည်သူရရှိနိုင်သောအစီရင်ခံစာများနှင့် ဗီဒီယို/ဓာတ်ပုံ သက်သေအထောက်အထားများတွင်တွေ့ရှိနိုင်ပြီး မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ယခင်ကဆက်စပ်ခဲ့ဖူးသူများ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံလုပ်လက်နက်များဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်သူများထံမှ SAC-M မှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များဖြင့် အတည်ပြုထားသည်။ ဥပမာအားဖြင့်-

- အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ကရင်နီ/ကယားပြည်နယ်ရှိ စစ်ရေးတိုက်ခိုက်မှုများတွင် ကရင်နီ/ကယားပြည်နယ် အရှေ့တောင်ပိုင်း ရှိရွာများနှင့်အနီးတစ်ဝိုက်ပြည်တွင်းထုတ် M14 လူသတ်မိုင်းများအပါအဝင် မြေမြှုပ်မိုင်းများကို စနစ်တကျနှင့် အကြီးအကျယ် အသုံးပြုခြင်းများလုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး ၎င်းသည် စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့်ညီမျှနိုင်သည့် လုပ်ရပ်များဖြစ်သည်။^{၂၁} မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် Cluster မိုင်း စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့မှ ပြန်လည်သုံးသပ်ထားသော ဓာတ်ပုံများအရ မြန်မာနိုင်ငံမှထုတ်လုပ်သော လူသတ်မိုင်းများကို ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှ စက်တင်ဘာလအထိ လစဉ်တိုင်း နိုင်ငံတဝန်းလုံးနီးပါးတွင် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များမှ မြန်မာစစ်တပ်ထံမှ သိမ်းဆည်းရမိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။^{၂၂} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် မြန်မာစစ်တပ်မှထုတ်လုပ်ပြီး ၎င်းတို့လက်ဝယ်ရှိသော လူသတ်မိုင်းများကို နိုင်ငံအနှောက်မြောက်ပိုင်းနှင့်အနောက်တောင်ပိုင်းနှစ်ခုလုံးတွင် သိမ်းဆည်းရမိခဲ့ပြီး ၎င်းသည် မြန်မာစစ်တပ်မှမိုင်းများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အသုံးပြုနေကြောင်း ဖော်ပြချက်ပင်ဖြစ်သည်။^{၂၃}
- ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းရန်ကြိုးပမ်းမှုအပြီး စစ်တပ်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့က ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြသူများကို ပြည်တွင်းထုတ်လက်နက်များဖြင့် တုံ့ပြန်ခဲ့ပြီး ဆန္ဒပြသူများကိုလုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန် ရိုင်းဖယ်^{၂၄}နှင့် လက်ပစ်ဗုံးအမျိုးမျိုး^{၂၅}ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။

^{၂၀} ဥပမာအားဖြင့် A/HRC/၄၉/CRP.၁ ကိုကြည့်ရှုပါ။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေအနေအပေါ် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂအထူးကိုယ်စားလှယ်၏ ဆွေးနွေးခန်းစာတမ်း- “ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများကို အထောက်အကူပြုဖြစ်မြောက်စေခြင်း- ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ မြန်မာစစ်တပ်ထံ လက်နက်လှူပြောင်းမှုများ”၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ A/HRC/၄၂/CRP.၃။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာလွတ်လပ်သောနိုင်ငံတကာအချက်အလက်ရှာဖွေရေးမစ်ရှင်၏ အစီရင်ခံစာ၊ “မြန်မာစစ်တပ်၏ စီးပွားရေး အကျိုးစီးပွားများ”၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ။ <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc49crp1-conference-room-paper-special-rapporteur-enabling-atrocities> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၂၁} အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့ (Amnesty International)၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်၊ “မြန်မာ - ကယားပြည်နယ်တွင် တားမြစ်ထားသော မြေမြှုပ်မိုင်းများကို စစ်တပ်မှအသုံးပြုမှုသည် စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် ညီမျှသည်။” <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/07/myanmar-militarys-use-of-banned-landmines-in-kayah-state-amounts-to-war-crimes/> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၂၂} မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် Cluster မိုင်း စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့၊ နိုင်ငံပရိမိုင်း- မြန်မာ/ဘားမား၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် နောက်ဆုံးအပိတ်လုပ်ခဲ့သည်။

^{၂၃} မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် Cluster မိုင်း စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့၊ နိုင်ငံပရိမိုင်း - မြန်မာ/ဘားမား၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် နောက်ဆုံးအပိတ်လုပ်ခဲ့သည်။

^{၂၄} ဥပမာအားဖြင့် Fortify Rights၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ ရက်၊ “မည်သည့်နေရာတွင်မှ လုံခြုံမှုမရှိ - အာဏာသိမ်းရန်ကြိုးပမ်းပြီးနောက် မြန်မာစစ်အုပ်စု၏ လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများ” စာမျက်နှာ ၄၅ နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့ (Amnesty International)၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်၊ “မြန်မာ- တနိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ‘အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ်ပွဲ’ ဖြစ်သည့် ဆန္ဒပြမှုနှိမ်နင်းစဉ်တွင် များပြားလှသော လက်နက်အမြောက်အမြားနှင့် နာမည်ဆိုးဖြင့်ကျော်စောလှသည့် တပ်ဖွဲ့များအား တပ်ဖြန့်ချိထားခြင်း - သုတေသနအသစ်” တို့ကို ကြည့်ပါ။

^{၂၅} ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၌ စစ်အုပ်စု၏လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များသည် ကပစမှ ထုတ်လုပ်သော MG-2 ရိုင်းဖယ်ဗုံးသီးများအသုံးပြုခြင်းပါဝင်သော နည်းလမ်းများဖြင့် အရပ်သားဆန္ဒပြသူများကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး အနည်းဆုံး လူ ၈၂ ဦး သေဆုံးခဲ့သည်။ Myanmar Witness၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၁ ရက်၊ “ပဲခူးမြို့ရှိ ဆန္ဒပြသူများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု” ကို ကြည့်ပါ။ <https://www.myanmarwitness.org/reports/violence-against-protestors-in-bago> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

- ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် စစ်တပ်နှင့် ရက်စွဲတပ်တော် (AA) အကြား လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအတွင်း စစ်တပ်က ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း၊ စေတောင်ရွာကို ကပစစက်ရုံမှထုတ်လုပ်သောကျည်ဆန်များနှင့် အမြောက်များဖြင့်ပစ်ခတ်ခဲ့ရာ အနည်းဆုံး လူ ၅ ဦး သေဆုံးခဲ့သည်။^{၂၇} AA နှင့် နှစ်နှစ်ကြာ ပဋိပက္ခတလျှောက်တွင် စစ်တပ်သည် ပြည်တွင်းထုတ်လက်နက်ငယ်များ နှင့် ကျည်ဆန်များဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိရွာများကိုအကြိမ်ကြိမ်ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီး အရပ်သားများဒဏ်ရာရရှိ သို့မဟုတ် သေဆုံးခြင်း၊ အရပ်သားအိမ်များနှင့် အခြားအဆောက်အအုံများပျက်စီးခြင်းနှင့် အစုလိုက်အပြုံလိုက် နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးတိမ်းရှောင် ရမှုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် စစ်တပ်၏ တိုက်ခိုက်မှုများအပေါ်စုံစမ်းစစ်ဆေးချက်အရ စစ်တပ် သည် ပြည်တွင်းထုတ်လက်နက်များနှင့် ဆက်စပ်သော ကျည်ဖူးများအပါအဝင် ဧရိယာကျယ်ပြန့်စွာထိခိုက်စေနိုင်သော ပေါက်ကွဲလက်နက်များကို အရပ်သားနေရာများသို့ စနစ်တကျပစ်ခတ်ခဲ့ကြောင်းဖော်ပြသည်။^{၂၈}
- ၂၀၁၆ နှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်များတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိရိုဟင်ဂျာများအပေါ် စစ်တပ်၏ လူမျိုးသုဉ်းသတ်ဖြတ်ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်မှုများ ထဲမှ အင်းဒင်ရွာလူသတ်ပွဲတွင်အသုံးပြုခဲ့သော MA-3 MK I နှင့် G3 ရိုင်ဖယ်များအပါအဝင် ကပစမှ ထုတ်လုပ်သောလက်နက်ငယ်အမျိုးမျိုးကိုအသုံးပြု၍ စစ်တပ်နှင့် နယ်ခြားစောင့်ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ရိုဟင်ဂျာအရပ်သားများကို သတ်ဖြတ်ခြင်း ပါဝင်သည်။^{၂၉}

အင်းဒင်လူသတ်ပွဲ၏ပုံ - ဤဓာတ်ပုံကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အင်းဒင်လူသတ်ပွဲဟု ခေါ်ဆိုကြသည့် ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသားဆယ်ဦး သတ်ဖြတ်ခံရသည့်နေ့တွင် ရိုက်ကူးခဲ့သည်။ ရိုက်တာသတင်းဌာနမှ ထုတ်ဝေမှုမပြုမီ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ကျေးရွာလူကြီး တဦးထံမှရရှိပြီး မျက်မြင်သက်သေများမှအတည်ပြုထားသော ဤပုံတွင် ဘယ်ဘက်တွင် G3 ရိုင်ဖယ်ကိုင်ဆောင်ထားသောစစ်သား တစ်ဦးနှင့် ညာဘက်တွင် MA-3 MK I ချေမှုန်းရေး ရိုင်ဖယ် ကိုင်ဆောင်ထားသောစစ်သားတစ်ဦးကို တွေ့ရှိရသည်။ နှစ်မျိုးလုံးကို ပြည်တွင်းတွင်ထုတ်လုပ်ထားပြီး သတ်ဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုခဲ့ဖူးဖွယ်ရှိသည်။

^{၂၇} မိုးမြင့်၊ “တပ်မတော်တပ်စုများမှ ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိရွာတရွာကို ပစ်ခတ်မှုကြောင့် အရပ်သား ၅ ဦး သေဆုံး- မျက်မြင်သက်သေများ”၊ The Irrawaddy၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်။ <https://www.irrawaddy.com/news/burma/5-civilians-killed-tatmadaw-troops-open-fire-village-n-rakhine-witnesses.html> တွင် ရရှိ နိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၂၈} အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့ (Amnesty International)၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၉ ရက်။ “ဘယ်သူမှ ကျွန်တော်တို့ကို မကာကွယ်နိုင်ဘူး”- မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ စစ်ရာဇဝတ်မှုများနှင့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများ။ <https://www.amnesty.org/en/documents/asa16/0417/2019/en/> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။ ရွာဟောင်းတောရွာအပေါ်တိုက်ခိုက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့၏ စစ်ဘက် ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးက ၁၂၀ မီလီမီတာနှင့် ၆၀ မီလီမီတာမော်တာများ၏ အမြီးပိုင်းကိုအတည်ပြုခဲ့ပြီး ၎င်းတို့၏ အရောင်နှင့် ဆေးရိုက်ပုံဖော်ထားခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ပြုလုပ်ဖွယ်ရှိကြောင်း ဖော်ပြသည်။

^{၂၉} Lone, W., Soe Oo K., Lewis, S., and Slodowski, A., “မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ်မှု - အထူးအစီရင်ခံစာ”၊ ရိုက်တာသတင်းဌာန၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၈ ရက်။ <https://www.reuters.com/investigates/special-report/myanmar-rakhine-events/> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၃၀} Lone, W., Soe Oo K., Lewis, S., and Slodowski, A., “မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ်မှု - အထူးအစီရင်ခံစာ”၊ ရိုက်တာသတင်းဌာန၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၈ ရက်။

အတိုချုပ်ပြောရလျှင် မြန်မာစစ်တပ်သည် ပြည်တွင်းရှိ ၎င်း၏ကပစစက်ရုံများမှထုတ်လုပ်သောလက်နက်များကို ၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းရန်ကြိုးပမ်းမှုမတိုင်မီ၊ ကြိုးပမ်းနေချိန်အတွင်းနှင့် ကြိုးပမ်းပြီးနောက် အရပ်သားပစ်မှတ်များအပေါ် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်နှင့် စနစ်တကျ တိုက်ခိုက်မှုများတွင်အသုံးပြုခဲ့ပြီး ယခုအချိန်အထိ ဆက်လက်အသုံးပြုနေဆဲ ဖြစ်သည်။

တစ်နှစ်တာကာလအတွင်း SAC-M မှ မြန်မာစစ်တပ်၏ ပြည်တွင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ၎င်းထုတ်လုပ်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် တန်ဖိုးကွင်းဆက်များကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ သုတေသနတွင် အမျိုးမျိုးသော (တံခါးဖွင့်နှင့် တံခါးပိတ်အနေနှင့်ရှိသော) လူမှု ကွန်ရက်ရှိဖိုရမ်များနှင့် ဆွေးနွေးမှုလုပ်သည့်အစုအဖွဲ့များတွင် မြန်မာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် အသုံးပြုသူများမှတင်ထားသည့် အကြောင်းအရာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းအပါအဝင် လူတိုင်းရယူနိုင်သောအချက်အလက်များကိုအခြေခံသည့် စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်း ပါဝင်သည်။ SAC-M သည် စစ်တပ် ကြီးကြပ်ထားသော ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်ကပစတို့မှ ပေါက်ကြား လာသော ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ (၂၀၁၆-၂၀၂၁) ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် စာရင်းသွင်းမှုအခြေခံ သွင်းကုန်/တင်ပို့ကုန် အချက်အလက် အခြေခံသတင်းအချက်အလက်စုဆောင်းမှုများမှရရှိသော သင်္ဘောတင်ပို့မှု မှတ်တမ်းများ ကိုလည်း လေ့လာသုံးသပ်ခဲ့သည်။ ထပ်ဆောင်းအားဖြင့် SAC-M သည် မြန်မာစစ်တပ်မှ စစ်သားဟောင်းများ၊ အရှေ့တောင်အာရှ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်နက်ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်သူများ အပါအဝင် လူပေါင်း ၃၀ ခန့်ကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည်။^{၃၀၊၃၂}

SAC-M အနေဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာသည် မြန်မာစစ်တပ်၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ၎င်းထုတ်လုပ်မှုကို အထောက်အပံ့ပေးသော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာတန်ဖိုးကွင်းဆက်များကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေလိမ့်မည်ဟု ရည်ရွယ်ပြီး ထိုသို့သဘောပေါက်မှုသည် ပိုမိုထိရောက်သော နိုင်ငံတကာအရေးယူမှုများပြုလုပ်နိုင်ရန် အရေးကြီးသည်။ အရေးယူရန် နည်းလမ်းမှာ ပစ်မှတ်ထား ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဖော်ထုတ်ထားသောကုမ္ပဏီများနှင့်ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်းဖြင့် အနာဂတ်တွင်ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးနှင့် ကပစစက်ရုံကွန်ရက်သို့ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများမရောက်ရှိ စေရန် တားဆီးခြင်းနှင့်၊ လိုအပ်ပါက တာဝန်ခံ/ယူမှုဆိုင်ရာအားဇောင်းပေးသည့် ပစ်မှတ်ထားသည့် တရားစွဲဆိုခြင်းတို့အား ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

DDI သည် လက်ရှိတွင် ၎င်း၏ စစ်ဆင်ရေးလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်း ရန်အတွက် သေနတ်ငယ်များ ထုတ်လုပ်နိုင်သော စွမ်းရည်အလွန်မြင့်မားပြီး ၎င်းတို့သည် မြန်မာပြည်သူလူထုကို ရက်စက်စွာနှိမ်နင်းခြင်းအပေါ် သီးသန့် အာရုံစိုက်ရန်အတွက်သက်သက်နီးပါးပင် ဖြစ်သည်။

^{၃၀} ယေဘုယျအားဖြင့် ကပစနှင့် အထူးသဖြင့် ကပစစက်ရုံများအကြောင်း သတင်းအချက်အလက်မှာ အကန့်အသတ်ရှိပြီး အဖြစ်နိုင်ဆုံးအားဖြင့်ပင်မူ အလွန်တစ်တံတိုင်း သာရရှိထားဖြစ်သည်ကို သတိပြုသင့်သည်။ ထို့အပြင် အများပြည်သူရရှိနိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များသည် တူညီသောရင်းမြစ်များဆီသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားလေ့ ရှိသောကြောင့် လွတ်လပ်စွာအတည်ပြုရန် ခက်ခဲစေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအစီရင်ခံစာသည် ရင်းမြစ်များစွာမှတစ်ဆင့် ကပစလက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို အထူးသဖြင့် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျတွေ့ကြုံဖူးသူများမှတစ်ဆင့် ဤအစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

^{၃၂} ဤအခြင်းအရာ၏ ထိရလွယ်သောသဘောသဘာဝနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခံရသူများအပေါ် လက်စားချေခံရနိုင်သည့် အန္တရာယ်မြင့်မားမှုတို့ကြောင့် SAC-M ၏ ဆွေးနွေးဖက် များ၏အမည်များကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားမည်မဟုတ်ပါ။

“မြန်မာပြည်တွင်ထုတ်လုပ်သည်” : စစ်တပ်၏ ပြည်တွင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်မှု ပုံဖော်ခြင်း

အရှေ့တောင်အာရှအပါအဝင်အခြားနိုင်ငံများတွင် လက်နက်ထုတ်လုပ်သည့်ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယင်းကဲ့သို့မရှိပဲ မြန်မာ့လက်နက်ထုတ်လုပ်ငန်းသည် စစ်တပ်မှလုံးဝကိုင်တွယ်သောလုပ်ငန်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။^{၂၅} လုံးဝညီညွတ်အစိုးရ ပိုင်ဆိုင်သည့်လုပ်ငန်းတစ်ခုအနေဖြင့် ကပစ^{၂၆}သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်တွင်း လက်နက်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်တပ်ဆင်ခြင်းကို ကြီးကြပ်သည့် အဓိကအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) နှင့် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရလက်ထက်တွင်ပင် ကပစသည် စစ်တပ်၏ခိုင်မာသော ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိနေခဲ့သည်။ စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းပုံ၏တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ကပစသည် မြန်မာ့ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင်လုပ်ကိုင်ပြီး တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံးသို့ တိုက်ရိုက်တင်ပြရသည်။^{၂၇} ကပစစက်ရုံများတွင် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် တာဝန်ရှိသည့် လက်ရှိကပစ၏ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး အရာရှိချုပ်မှာ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကံမြင့်သန်း ဖြစ်သည်။^{၂၈} ကပစတွင်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းမပြုမီ ကံမြင့်သန်းသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့ရှိ တပ်မတော်သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာသုတေသနဌာန၊ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန (DSSTRC) ၏ တပ်မတော်သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာသုတေသနဌာန၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဌာနချုပ်မှူးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) ၏ အဆိုအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ကာကွယ်ရေး သုံးစွဲမှု ဘတ်ဂျက်သည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံ့ ဂျီဒီပီ၏ ၃.၃% ရှိခဲ့သည်။^{၂၉} ဤကိန်းဂဏန်းသည် စစ်တပ်၏ ဘတ်ဂျက်ပြင်ပဝင်ငွေ ရင်းမြစ်များမှတစ်ဆင့် ဝင်ငွေဖြည့်တင်းသည့်နည်းလမ်းများစွာကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မရှိသောကြောင့် ဤမျှသာပြသည့် ကိန်းဂဏန်းဖြစ်သည်။^{၃၀} SIPRI ၏အချက်အလက်များတွင် ပြည်တွင်း လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် သတ်မှတ်ထားသော ဘတ်ဂျက်၏ရာခိုင်နှုန်းကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိသော်လည်း ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှပေါက်ကြားလာသော ကာကွယ်ရေးသုံးစွဲမှု ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များအရ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ်သည် စစ်ဘက်ယာဉ်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ

^{၂၅} နိုင်ငံတော်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဥပဒေ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥပဒေအမှတ် ၉/၈၉) တွင် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုကန့်သတ်ထားပြီး အစိုးရ မှသာလုပ်ဆောင်ရန် သီးသန့်ထားရှိသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်း ၁၂ ခုကို သတ်မှတ်ထားသည်။ ဤလုပ်ငန်းများတွင် “အစိုးရအနေဖြင့် အခါအားလျော်စွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် သတ်မှတ်သည့် လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း” (အပိုဒ် ၃၊ ဌ) ပါဝင်သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်သည် “လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း” နှင့် “ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာလက်နက်ခဲယမ်းစီးကျောက်များ၊ ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ယင်းနှင့်ပတ်သက် သည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ” အပါအဝင် ကန့်သတ်ထားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများစာရင်းကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် “အသိပေးချက် အမှတ် ၁၅/၂၀၁၇- ကန့်သတ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများသတ်မှတ်ခြင်းစာရင်း” ကို ကြည့်ပါ။ <https://www.myanmartradeportal.gov.mm/legal/133> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၂၆} ကပစကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး၊ မြန်မာ့ကာကွယ်ရေး၏ပစ္စည်းစက်ရုံ သို့မဟုတ် ရိုးရှင်းစွာဖြင့် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်း စက်ရုံများဟုလည်း ရည်ညွှန်းလေ့ရှိပြီး နေပြည်တော်တွင် တည်ရှိသည်။

^{၂၇} ကပစကို မည်သူကကြီးကြပ်သည်နှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းပေးသူများအကြား သဘောထားကွဲလွဲမှုအချို့ရှိသည်။ ကပစလက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးရှုပ်ထွေးသောစနစ်၏ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ထိန်းချုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တရားဝင်၊ သမားရိုးကျဖွဲ့စည်းပုံ (ကပစသည် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ တစ်ပိုင်းဖြစ်သည်) ရှိနိုင်သော်လည်း တချိန်တည်းတွင် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းဝယ်ယူရေး (ကကဝယ်) ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံ တိုက်ရိုက်တင်ပြရသည်။ မြန်မာစစ်တပ်၏ အဆင့်မြင့်အရာရှိ များသည် လက်နက်အသစ်များရယူခြင်းနှင့် စွမ်းရည်အသစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းအပါအဝင် အဓိကကိစ္စရပ်များကိုကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန် သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲရန် ကြီးမားသော ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့များသို့ မကြာခဏဝင်ရောက်လေ့ရှိသည်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် မြန်မာစစ်တပ်တို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများတစ်ခုနှင့်တစ်ခု သိသာစွာထပ်နေမှုများလည်းရှိပုံ ရသည်။

^{၂၈} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၈ ရက်နေ့တွင် #J2 နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းနှင့် ကပစမှ ၎င်း၏ မြန်မာနိုင်ငံလက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို ပထမဆုံးအကြိမ်ပြသခဲ့သည့် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်က ကျင်းပသော ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးပြပွဲသို့ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တွင်ပါဝင်သူများ၏ လူသိရှင်ကြား စာရင်းဖြင့်လည်း အတည်ပြုထားသည်။

^{၂၉} Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)၊ ၂၀၂၂၊ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အသုံးစရိတ် အချက်အလက်စုစည်းမှု- ၂၀၂၁။

^{၃၀} Selth, A., ၂၀၁၆, “အားကောင်းသော၊ အပြည့်အဝထိရောက်သောနှင့် ခေတ်မီသော”- မြန်မာစစ်တပ်၏ပုံစံနည်းပညာနှင့်၊ Griffith’s Asia Institute ဒေသဆိုင်ရာရှုမြင် သုံးသပ်ချက် စာတမ်းအမှတ် ၄၉၊ စာမျက်နှာ ၆။ https://www.griffith.edu.au/data/assets/pdf_file/0017/118313/Regional-Outlook-Paper-49-Selth-web.pdf တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

ကပစ စက်ရုံများ

မြန်မာစစ်တပ်၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိနေရာတဒါဇင်ခန့်တွင် တည်ရှိသော "ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း" စက်ရုံများ ဟုခေါ်ဆိုသည့် စက်ရုံများတွင်ပြုလုပ်သည်။ ကပစစက်ရုံများဟု ညွှန်းဆိုလေ့ရှိသောစက်ရုံအများစုကို ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်များတွင် အနောက်ဂျာမနီနှင့် အီတလီတို့၏နည်းပညာ အထောက်အပံ့ဖြင့် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ စက်ရုံအရေအတွက် တိုးပွားလာပြီး ၎င်းတို့၏ ထုတ်လုပ်မှုလိုင်းများကို ချဲ့ထွင်ကွဲပြားလာစေခဲ့သည်။ ကပစစက်ရုံတစ်ခုစီသည် ကနဦးတွင် မတူညီသော ထုတ်လုပ်မှုလိုင်းများစွာကို တစ်ပြိုင်နက်လည်ပတ်နိုင်သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင်ပိုသော အထူးပြုလုပ်မှုများ ပိုမိုကြီးမားသော လက်နက်စနစ်များအတွက် သီးခြားအစိတ်အပိုင်းများကိုထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကပစစက်ရုံများသည် သီးခြားလက်နက် အမျိုးအစား (ပုံမှန်အားဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော လက်နက်၏ "မျိုးဆက်" တခု)^{၈၀} ကို ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြား ကပစ စက်ရုံများတွင် အသုံးပြုသော CNC စက်များအတွက်^{၈၁} Tool Holder များထုတ်လုပ်ခြင်း^{၈၂}ကို အသားပေးလုပ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့်ပြောရလျှင် ကပစ စက်ရုံများသည် ကုန်ကြမ်းများကိုထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် အစိတ်အပိုင်းများထုတ်လုပ် ခြင်း၊ လက်နက်နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများပြုလုပ်ခြင်းမှသည် ပြည်ပမှမြန်မာနိုင်ငံသို့ တင်သွင်းလာသောအစိတ်အပိုင်းများကို ပြန်လည်တပ်ဆင်ခြင်း၊ အခြားနိုင်ငံများမှ တရားဝင် သို့မဟုတ် တရားမဝင်ရယူထားသော နှစ်ဖက်သုံး နည်းပညာများ^{၈၃}ကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အဓိကပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အထိ လုပ်ငန်းဆောင်တာများစွာ ကို လုပ်ဆောင်သည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာပြီး ယခုအချိန်အထိတိုးတက်ပြောင်းလဲနေဆဲ ဖြစ်သော ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော အလွှာပေါင်းစုံနှင့် ထောင့်ပေါင်းစုံရှိသည့်လက်နက်စက်မှုဇုန်ကြီးတခု ဖြစ်လာသည်။

စက်ရုံတခုချင်းစီ၏ထုတ်လုပ်မှုအားကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းကို တပ်မတော်နည်းပညာတက္ကသိုလ် (DSTA, ပြင်ဦးလွင်၊ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး) မှ အရာရှိများကဆောင်ရွက်သည်။ DSTA အရာရှိများသည် စက်ရုံငယ်များတွင် အလုပ်သမား ၁၀၀၀ မှ စက်ရုံကြီးများ တွင် ၃၀၀၀ အထိ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသည်။ စက်ရုံ ၂၅ ခုအနက် နေပြည်တော်၊ တပ်ကုန်းမြို့နယ်တွင် တည်ရှိသော ကပစ (၄) သည် သုတေသနဌာနတခုအဖြစ် ၎င်း၏အခန်းကဏ္ဍ၊ CNC စက်များ တပ်ဆင်ခြင်းနှင့် အခြားကပစစက်ရုံများတွင်အသုံးပြုသော CNC စက်များအတွက် Tool Holderများ ထုတ်လုပ်ခြင်းဆိုင်ရာအား ၎င်းတို့ဌာနအားဖြင့် အထူးကျွမ်းကျင်ခြင်း နှင့် လက်နက် ထုတ်လုပ်မှုလိုင်း အများအပြားအား ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်းကို ပံ့ပိုးပေးမှုတို့ကြောင့် အထူးအရေးပါသည်ဟု ထင်ရှားနေသည်။

ကပစစက်ရုံများသည်သွင်းကုန်ပစ္စည်းများ၊အစိတ်အပိုင်းများနှင့်စက်ယန္တရားများအတွက်ဗဟိုသိုလှောင်ရုံးများ၏အထောက်အပံ့ ကိုရရှိပြီး ဤဗဟိုသိုလှောင်ရုံးများဖြစ်သည့် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးပစ္စည်းထိန်းတပ် (ကထပ) အား ရန်ကုန်မြို့တွင် "စတို (the store)" ဟု ခေါ်ဆိုလေ့ရှိသည်။ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေး တပ်ဖွဲ့သင်တန်းကျောင်း (ကထက) သည်

^{၇၉} “မြန်မာစစ်တပ်၏စာတမ်းများသည် စနစ်ကျသော အကျင့်ပျက်ချစားမှုနှင့် ငြိစွန်းနေသော နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား ပြနေသည်”၊ Justice for Myanmar ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်။ <https://www.justiceformyanmar.org/stories/myanmar-military-budget-and-procurement-files> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၈၀} ဥပမာအားဖြင့် ကွဲပြားသောကပစစက်ရုံများသည် MA လက်နက်ငယ်များ၏ သတ်မှတ်ထားသည့် မျိုးဆက်တစ်ခု (Mark I, Mark II, Mark III) ကို ထုတ်လုပ်သည်။

^{၈၁} Tool Holder များသည် CNC စက်များ၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းများထဲမှတခုဖြစ်ပြီး စက်ကိရိယာကို ဒီဇိုင်းထုတ်ခြင်း၊ ပုံသွင်းခြင်း၊ ဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် ပုံဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးသည်။ ၎င်းတို့သည် လက်နက်စနစ်များကို မှန်ကန်စွာနှင့် တိကျစွာထုတ်လုပ်ရာတွင် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။

^{၈၂} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် #V၄ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။

^{၈၃} နှစ်မျိုးသုံးနည်းပညာများသည် အရပ်ဘက်နှင့် စစ်ဘက်နှစ်မျိုးလုံးတွင် အသုံးပြုနိုင်သော ကုန်ပစ္စည်းများ၊ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များနှင့် နည်းပညာများကိုရည်ညွှန်းသည်။ ၎င်းတို့ကို မြန်မာစစ်တပ်မှ ရယူထားနိုင်ပြီး ကပစစက်ရုံများတွင် ၎င်းတို့၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီစေရန် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဩစတြေးလျလုပ် ရေဒီယိုများကို မြန်မာစစ်တပ်မှဝယ်ယူပြီးပြုပြင်မွမ်းမံကာ လက်တွေ့တွင်အသုံးပြုခဲ့သည်ဟူသော သတင်းများ ထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် Ball, D., ‘တပ်မတော် မည်သို့ စကားပြောသည်- မြန်မာစစ်တပ်၏ ရေဒီယိုစနစ်များ’ လုပ်ငန်းစဉ် စာတမ်းအမှတ် ၃၈၈”၊ ကင်ဘာရာ (Canberra) - မဟာဗျူဟာနှင့် ကာကွယ်ရေးလေ့လာရေးဌာန၊ ဩစတြေးလျနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ၂၀၀၄ ကို ကြည့်ပါ။ <https://openresearch-repository.anu.edu.au/handle/1885/86757> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့တွင်တည်ရှိသည်။ ကပစ စက်ရုံအလုပ်သမားများအတွက်သင်တန်းကျောင်းတစ်ခုမှာ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပန်းတောင်းမြို့နယ်၊ အုတ်ရုံစက်ရုံအတွင်းတည်ရှိပြီး ၎င်းသည် ကပစစက်ရုံများစွာနှင့် နီးကပ်သောနေရာတွင် တည်ရှိသည်။ "အကြီးစားစက်ရုံ" (တကစ) ဟုခေါ်သော စက်ရုံသုံးရုံသည် စစ်ဘက်နောက်ဆုံးလက်တွေ့သုံးထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ရာတွင် အရေးပါသည်။ အကြီးစားစက်ရုံအမှတ် (၁) သည် စစ်တပ်အတွက်ယာဉ်များကိုထုတ်လုပ်ပြီး တပ်ဆင် ပေးသည်။ အကြီးစားစက်ရုံ အမှတ် (၁၀) သည် လေယာဉ်များ၊ ဒရုန်းများနှင့် လူမဲ့လေယာဉ်များအတွက် အစိတ်အပိုင်းများကို ထုတ်လုပ်သည်။ အကြီးစားစက်ရုံ အမှတ် (၁၁) သည် သံချပ်ကာကားများနှင့် တင့်ကားငယ်များအတွက်အစိတ်အပိုင်းများပြုလုပ် ပြီး တပ်ဆင်ပေးသည်။ စက်ရုံသုံးရုံစလုံးသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့အနီးတွင် တည်ရှိသည်။

ကပစစက်ရုံများနှင့်ပံ့ပိုးကူညီသောအဖွဲ့အစည်းများအပြင် မြန်မာစစ်တပ်သည် အခြားအဓိကစစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်ရေး နေရာများကိုလည်း လည်ပတ်သည်။ ၎င်းတို့တွင် ရေတပ်စစ်သင်္ဘောများနှင့် စစ်သင်္ဘောအသေးများ (corvette naval vessels) တည်ဆောက်သည့် ရန်ကုန်မြို့ရှိ သင်္ဘောကျင်းများနှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနများပါဝင်သည်။ ကပစ စက်ရုံအချို့သည် မြောက်ကိုရီးယား၏နည်းပညာအကူအညီဖြင့် တာဝေးပစ် ဒုံးကျည်အစီအစဉ်တွင်ပါဝင်ပတ်သက်နေနိုင်သည် ဟူသောကောလာဟလများလည်း ကြားမြင်စွာရှိနေခဲ့သည်။^{၆၄} အမေရိကန်နိုင်ငံထောက်လှမ်းရေးအစီရင်ခံစာများအရ မြန်မာ စစ်တပ်သည် ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ထုံးဘိုမြို့တွင် Sulphur Mustard ထုတ်လုပ်ရန်^{၆၅} ဓာတုလက်နက် စက်ရုံတစ်ခု တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သောပထဝီဝင်တည်နေရာသတ်မှတ်ခြင်း^{၆၆}အရ ဤစက်ရုံ သည် ယနေ့တိုင်ကျန်ရှိနေသေးသော်လည်း လက်ရှိအားဖြင့် ၎င်းတွင် ဓာတုလက်နက်သိုလှောင်ထားရှိမှု ရှိ/မရှိ မသိရှိရချေ။

ပထမဆုံးကပစစက်ရုံများကို ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များက စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး စစ်တပ်က ၎င်းတို့ကို "ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း" စက်ရုံများအဖြစ် ဆက်လက်ရည်ညွှန်းနေခြင်းသည် ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များက စစ်အာဏာရှင်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းမှရေးဆွဲ ခဲ့သော "ပြည်သူ့စစ်"၏အယူဝါဒနှင့် နီးကပ်စွာဆက်စပ်နေသည်။ ဤအယူဝါဒသည် ပြည်တွင်းပုန်ကန်မှုများကိုတိုက်ဖျက်ရန် နှင့် နိုင်ငံခြားတပ်များ၏ကျူးကျော်မှုမှကာကွယ်ရန် မြန်မာစစ်တပ်၏အခန်းကဏ္ဍကို အလေးပေးဖော်ပြခဲ့သည်။ ဤအယူဝါဒ အရ စစ်တပ်သည် ဗြိတိသျှလက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် နိုင်ငံ၏ရုန်းကန်မှုများတွင် ဗဟိုအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်သည် ဟူ၍သာမက ပြင်ပနှင့် ပြည်တွင်း ခြိမ်းခြောက်မှုများမှ နိုင်ငံကို "ကယ်တင်ခြင်း" တွင်လည်း ဗဟိုအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်သည်ဟု မြင်သည်။^{၆၇} ဤပြည်တွင်း ခြိမ်းခြောက်မှုများတွင် ဗဟိုကချုပ်ကိုင်သည့်စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကိုဆန့်ကျင်သောအဖွဲ့များပါသကဲ့သို့ အရပ်သား ဝေဖန်သူများနှင့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုအမျိုးမျိုးမှ ဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားသူများလည်းပါဝင်ပြီး စစ်တပ်နှင့် ၎င်း၏ ထောက်ခံသူများက ၎င်းတို့၏ဝါဒဖြန့်ချိရေးတွင် ဤအဖွဲ့များကို "မင်းမဲ့စရိုက် လူအုပ်ကြီးများ"၊ "အဖျက်သမားများ" နှင့် "အကြမ်းဖက်သမားများ" ဟု ရည်ညွှန်းလေ့ရှိသည်။^{၆၈} ပြည်တွင်း၌ လက်နက်များထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းသည် မြန်မာစစ်တပ် အတွက် ဂုဏ်ယူမာန်ကြွယ်ရသည့်အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံ၏စည်းလုံးမှုနှင့်တည်ငြိမ်မှုကို ခြိမ်းခြောက်မှုများရှိနေသည်ဟု ယူဆသောကြောင့် ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်များနှင့်ထောက်ခံသူများက ၎င်းသို့ ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းအား အရေးကြီးသည်ဟုယူဆကြသည်။

^{၆၄} Xu, T., "မြန်မာနိုင်ငံရှိ တာဝေးပစ်ဒုံးကျည်ဖွံ့ဖြိုးပေါ်ပေါက်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများ"၊ The Open Nuclear Network၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်။ <https://opennuclear.org/publication/institutions-relevant-ballistic-missile-development-myanmar> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။ Lintner, B., "မြန်မာ-မြောက်ကိုရီးယားဒုံးကျည်အသစ်ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်"၊ Asia Times၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက် ကိုလည်း ကြည့်ပါ။ <https://asiatimes.com/2022/03/myanmar-north-korea-on-a-new-missile-making-mission/> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၆၅} Koblenz, G., and Roty, M., "မြန်မာနိုင်ငံသည် အမေရိကန်၏အကူအညီဖြင့် ၎င်း၏ ဓာတုလက်နက်များ နောက်ကြောင်းရာဇဝင်အကြောင်းကို အပြီးအပြတ် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဝန်ခံသင့်သည်"၊ Bulletin of the Atomic Scientists၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက်။ <https://thebulletin.org/2020/03/myanmar-should-finally-come-clean-about-its-chemical-weapons-past-with-us-help/> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၆၆} ပထဝီဝင်တည်နေရာသတ်မှတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ တိကျသောနေရာတစ်ခု သို့မဟုတ် နေရာများစွာ၏ တည်နေရာကို သတ်မှတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကိုရည်ညွှန်းပြီး သတ်မှတ် ထားသောတည်နေရာတစ်ခုနှင့် ဆက်စပ်သည့်အချက်အလက်များ နှင့်/သို့မဟုတ် ပုံများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေခံသည်။

^{၆၇} ကပစစက်ရုံများတွင် လက်နက်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်ပနှင့် ပြည်တွင်းခြိမ်းခြောက်မှုနှစ်မျိုးလုံးမှ နိုင်ငံကိုကာကွယ်ခြင်းဟူသော ဤပြည်တွင်းပြည်ပ နှစ်မျိုးသုံးနိုင် စေရန် ကပစ၏ထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများ၏ လက်နက်များ ရွေးချယ်ထုတ်လုပ်မှုတွင်တွေ့ရှိရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကပစသည် ရဟတ်ယာဉ်များကဲ့သို့သော နှေးကွေးပြီး အန်မ့် ပျံသန်းနိုင်သည့်လေယာဉ်များကိုတိုက်ခိုက်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သော ၁၂.၇ မီလီမီတာ စက်သေနတ်ကြီးကို ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်နိုင်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြေအနေတွင် လက်ရှိ စစ်အုပ်စုကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေသောအဖွဲ့များ၌ ရဟတ်ယာဉ်များမရှိသောကြောင့် ဤလက်နက်မျိုးသည် အသုံးဝင်ရန်မဖြစ်နိုင်ပေ။

^{၆၈} Mathieson, D.S., "မြန်မာစစ်တပ်၏ မိမိကိုယ်ကိုလှည့်စားထားမှုအား စိန်းစိန်းဝါးဝါးမြင်ရှုခြင်း"၊ Asia Times၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၉ ရက်၊ Selth, A., ၂၀၂၁ မှ ကိုးကား

၂၀၂၁ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းရန်ကြိုးပမ်းမှုအပြီး စစ်တပ်သည် ဤဇာတ်ကြောင်းအပေါ်ပင် နှစ်ဆတိုးထပ်မံလောင်းလိုက်သဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြမှုများနှင့် အာဏာဖိဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (CDM) စသည့်ကျယ်ပြန့်သောအရပ်သားခုခံမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်သည်။ ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ (PDF)၊ ဒေသကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ (LDF) နှင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ (PDT) အပါအဝင် ဒေသခံ လက်နက်ကိုင်ခုခံရေးအဖွဲ့များသည်လည်း အရပ်သားများအပေါ်စစ်တပ်၏အကြမ်းဖက်မှုကို တုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် ပေါ်ပေါက် လာခဲ့သည်။ ယခုအခါ CDM နှင့် PDF များကို စစ်တပ်က အကြမ်းဖက် သူပုန်များအဖြစ် မကြာခဏရည်ညွှန်းလေ့ရှိသည်။

ကိန်းဂဏန်းများနှင့် တည်နေရာများ

ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး (ကပစ) မှ ကပစစက်ရုံအတိအကျအရေအတွက်ကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားခြင်း မရှိပါ။ သို့သော် တရားဝင်မဟုတ်သောခန့်မှန်းချက်များအရ ၁၉၈၈ ခုနှစ် မတိုင်မီက စက်ရုံ ခြောက်ခုပင်မပြည့်ခဲ့သည်မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ် တွင် "၂၀ ကျော်" အထိတိုးပွားလာခဲ့ပြီး^{၉၆} ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ၂၅ ခုအထိ ရှိလာသည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းတို့ကိုတည်ထောင်ခဲ့သည့် အစီအစဉ်အတိုင်း စက်ရုံများကို ကာကွယ်ရေးစက်ရုံ (DI) သို့မဟုတ် ကပစ ဟု ခေါ်ဆိုပြီး နောက်တွင် ၁ မှ ၂၅ အထိ နံပါတ် တပ်ထားသည် (ဥပမာ DI-1 သို့မဟုတ် ကပစ အမှတ် ၁)။ ကပစ စက်ရုံနှစ်ခု (အမှတ် ၂၃ နှင့် ၂၅) သည် တည်ဆောက်ဆဲဖြစ်ပြီး အပြည့်အဝလည်ပတ်နိုင်ခြင်းမရှိသေးဟု သတင်းများအရ သိရသည်။^{၉၇} SAC-M မှရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ ဤစက်ရုံများတွင် ထုတ်လုပ်မှုသည် မဟာဗျူဟာကျသည့်ကုန်ကြမ်းများ (ကပစ ၂၅) နှင့် ဓာတုပစ္စည်းများ (ကပစ ၂၃) ကို အလေးပေးပြီး ပြင်ပတင်သွင်းမှုအပေါ် မှီခိုမှုကိုပိုမိုလျှော့ချရန် ရည်ရွယ်သည့်သဏ္ဍာန်ရှိသည်။

သမိုင်းကြောင်းအရ ကနဦးစက်ရုံများကို ဧရာဝတီမြစ်၏အနောက်ဘက်ကမ်းရှိ ယခင်မြို့တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည့် ရန်ကုန်နှင့် ပဲခူးတိုင်း ဒေသကြီးရှိ ပြည်မြို့ (ယခင် Prome ဟု လူသိများသည်) အနီးတဝိုက်နှင့် မြောက်ဘက်ပိုကျသည့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် တည်ရှိခဲ့သည်။^{၉၈} မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် လက်ရှိစက်ရုံအများစုသည် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးတွင်တည်ရှိပြီး အရေအတွက် အနည်းငယ်မှာ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် တည်ရှိသည်။ ဤဒေသနှစ်ခုတွင် စက်ရုံများအခြေစိုက်နေရသည့် အကြောင်းရင်း အချို့ ရှိသည်။

- နိုင်ငံ၏အလယ်ပိုင်း (မကွေး၊ ပဲခူး) သည်သမိုင်းကြောင်းအရ စစ်တပ်၏ခိုင်မာသောထိန်းချုပ်မှုနှင့် စိုးမိုးမှုအောက်တွင် ရှိခဲ့ သည်။
- မကွေးနှင့် ပဲခူးသည် ဝေးလံပြီးလူဦးရေနည်းပါးလှသည်။ လူဦးရေအများစုမှာ ဗမာ/ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည် မှာ မကြာသေးမီအချိန်အထိ စက်ရုံများ၏လုံခြုံရေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာအာမခံနိုင်ခဲ့သည်။
- ဧရာဝတီမြစ်သည် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရန်လိုအပ်သောကုန်ကြမ်းများ၊ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ခဲယမ်းကဲ့သို့သော အသင့်သုံးရန်ပြုလုပ်ထားသောထုတ်ကုန်များအား စစ်တပ် ယူနစ်အမျိုးမျိုးသို့ပို့ဆောင် ရန်အတွက် အရေးကြီးသောသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းတစ်ခုဖြစ်သောကြောင့် စက်ရုံအများစုကို ဧရာဝတီမြစ်၏ အနောက်ဘက်ကမ်းတွင် တည်ဆောက်ထားသည်။

ကပစစက်ရုံများ မည်သည့်နေရာတွင်မဆိုရှိနေသည်ဖြစ်စေ၊ လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုအတွက် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် တင်သွင်းနိုင်ရေးအတွက် လမ်းများ၊ ဆိပ်ကမ်းများ၊ လေဆိပ်များ၊ မြစ်များတို့နှင့် ကောင်းစွာ ချိတ်ဆက်ထားသည်။

ဖော်ပြထားသည်- “မြန်မာ့စစ်တပ်၏အတွေးအခေါ်ပုံစံ- စူးစမ်းလေ့လာသည့်စစ်တမ်းတစ်ခု”၊ Griffith တက္ကသိုလ်။ https://www.griffith.edu.au/_data/assets/pdf_file/0023/1418333/Military-mindset-web.pdf တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၉၆} Lintner, B., “မြန်မာနိုင်ငံ၏လူလင်ငယ်လေးများအတွက် ကစားစရာများ”၊ Asia Times၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်။ http://peacefulburma.blogspot.com/2011_09_09_archive.html တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၉၇} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် #Vငှါ #V၂၀ နှင့် #V၁၁ တို့နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။

^{၉၈} Lintner, B., “မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူလင်ငယ်လေးများအတွက် ကစားစရာများ”၊ Asia Times၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်။

ဥပမာအားဖြင့် ပုသိမ်-မုံရွာ အဝေးပြေးလမ်းမကြီးသည် ကပစစက်ရုံများစွာအတွက် အရေးကြီးသောချိတ်ဆက်မှုနေရာတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ကပစစက်ရုံများလည်ပတ်နိုင်ရန်ပံ့ပိုးပေးသည်။ စစ်တပ်အနေဖြင့် လမ်းများကိုသာအားထားရန်မရသဖြင့် ၎င်းအား မမှီခိုဘဲ ကုန်ပစ္စည်းများသယ်ယူပို့ဆောင်ရန်အတွက် ဧရာဝတီမြစ်သည် ဝမ်းပြားရေယာဉ်များ^{၅၂}ကို အသုံးပြုနိုင်စေသည်။

အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ စက်ရုံအချို့၏တည်နေရာများအကြောင်းအချက်အလက်များကို အများပြည်သူ သိရှိနိုင်သည်။^{၅၃} စစ်တပ်က တည်နေရာများကို လူသိရှင်ကြားထုတ်ဖော်ပြောကြားခြင်းမရှိသော်လည်း လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) သည် မကွေးနှင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများကို လူသိရှင်ကြားထုတ်ဖော်ခြင်းတွင် ကပစစက်ရုံ အချို့၏တည်နေရာများကို တလွဲဖြစ်ကာဖော်ပြခဲ့ဟန်တူသည်။^{၅၄} မကွေးတိုင်းဒေသကြီးရှိ ကပစစက်ရုံများ၏ဖော်ပြထားသော တည်နေရာများကို ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် စစ်တပ်လက်အောက်ခံ MOEE ၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်မှဖယ်ရှားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်တပ်၏ အာဏာသိမ်းရန်ကြိုးပမ်းမှုအပြီးတွင် စက်ရုံများအကြောင်းအချက်အလက်များပိုမိုထွက်ပေါ်လာပြီး^{၅၅} ၎င်းတို့၏ တည်နေရာများ၊ ထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများနှင့် စစ်တပ်မှထောက်ပံ့ရေးအတွက်အသုံးပြုသော သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းများ အကြောင်းအချက်အလက်များ ဖော်ပြထားသည်။ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်တိုးပွား လာခြင်းသည် စက်ရုံနေရာများဟုယူဆရသည့်နေရာများတွင် PDF ၏ ဒေသခံ ယူနစ်များအပါအဝင် ဒေသခံခရီးစဉ်များနှင့် စစ်တပ်အကြား ရေရှည်တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။^{၅၆} ထိုသို့တိုက်ခိုက်မှုများနှင့်အတူ ကပစစက်ရုံများမှ စစ်သား များကူးပြောင်းခဲ့လျှင်ခြင်းများ တိုးလာသည်ဟူသောသတင်းများ^{၅၇}က စစ်တပ်အတွက် အထင်အရှားစိုးရိမ်ပူပန်မှုဖြစ်စေသည့် အကြောင်းရင်း^{၅၈} ဖြစ်ပုံရသည်။ ၎င်းအားနေပြည်တော်မှကပစစက်ရုံများသို့ မကြာသေးမီက အဆင့်မြင့်ခရီးစဉ်များ^{၅၉}နှင့် စစ်အုပ်စုက ၎င်း၏အခိုင်အမာခြေကုပ်ယူထားသည့်နေရာကိုဆုံးရှုံးမည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်နေဟန်တူသည့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးရှိ အရပ်သားများအပေါ် စစ်တပ်၏လက်စားချေတိုက်ခိုက်မှုများကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သိသာထင်ရှားသည်။

^{၅၂} ဝမ်းပြားရေယာဉ်သည် ကုန်စည်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် အဓိကအသုံးပြုသော ရေယာဉ်အမျိုးအစားတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဝမ်းပြားရေယာဉ်များကို ပုံမှန်အားဖြင့် ကန်များ၊ တူးမြောင်းများနှင့် ပြည်တွင်းရေကြောင်းများတွင်မက၊ ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းများတွင်လည်း မကြာခဏ အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။

^{၅၃} ဥပမာအားဖြင့် Viettel ဆောက်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီသည် စက်ရုံများအတွင်း Mytel မျှော်စင်များ တည်ဆောက်နေသည့်ဟူသည့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးရှိ ကပစစက်ရုံလေးရုံ အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များကို မတော်တဆထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ Lintner, B., “မြန်မာ့ အစုလိုက်အပြုံလိုက် ပျက်စီးစေသော လက်နက် (WMD) အစီအစဉ်နှင့် မြန်မာနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ကိုရီးယားတို့အကြား စစ်ဘက်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု”၊ Asia Pacific Media Services ၂၀၁၂ ကိုလည်း ကြည့်ပါ။ ၎င်းနောက်ဆက်တွဲ တွင် ကပစစက်ရုံ ၅၀ ၏ တည်နေရာ၊ အရွယ်အစား၊ အလုပ်သမားအင်အားနှင့် ထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများကိုဖော်ပြထားသည်။ ကပစစက်ရုံတစ်ခုစီရှိ ထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများအကြောင်း လတ်တလောသတင်းပေးပို့ချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ ဤစာရင်းသည် ယခုအခါ အင်မတန် အချိန်လွန်သွားပြီဟု ယူဆရသည်။

^{၅၄} အထူးသဖြင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် Myanmar Now ၏ မြန်မာဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေမှုတွင် CDM စစ်သားများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ ကပစ စက်ရုံနေရာများအားလုံးပါဝင်သော မြေပုံနှင့် စက်ရုံတစ်ခုစီ၏ ထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများ၏ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ <https://m.facebook.com/myanmarnownews/photos/a.545566185591124/2478585905622466/> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

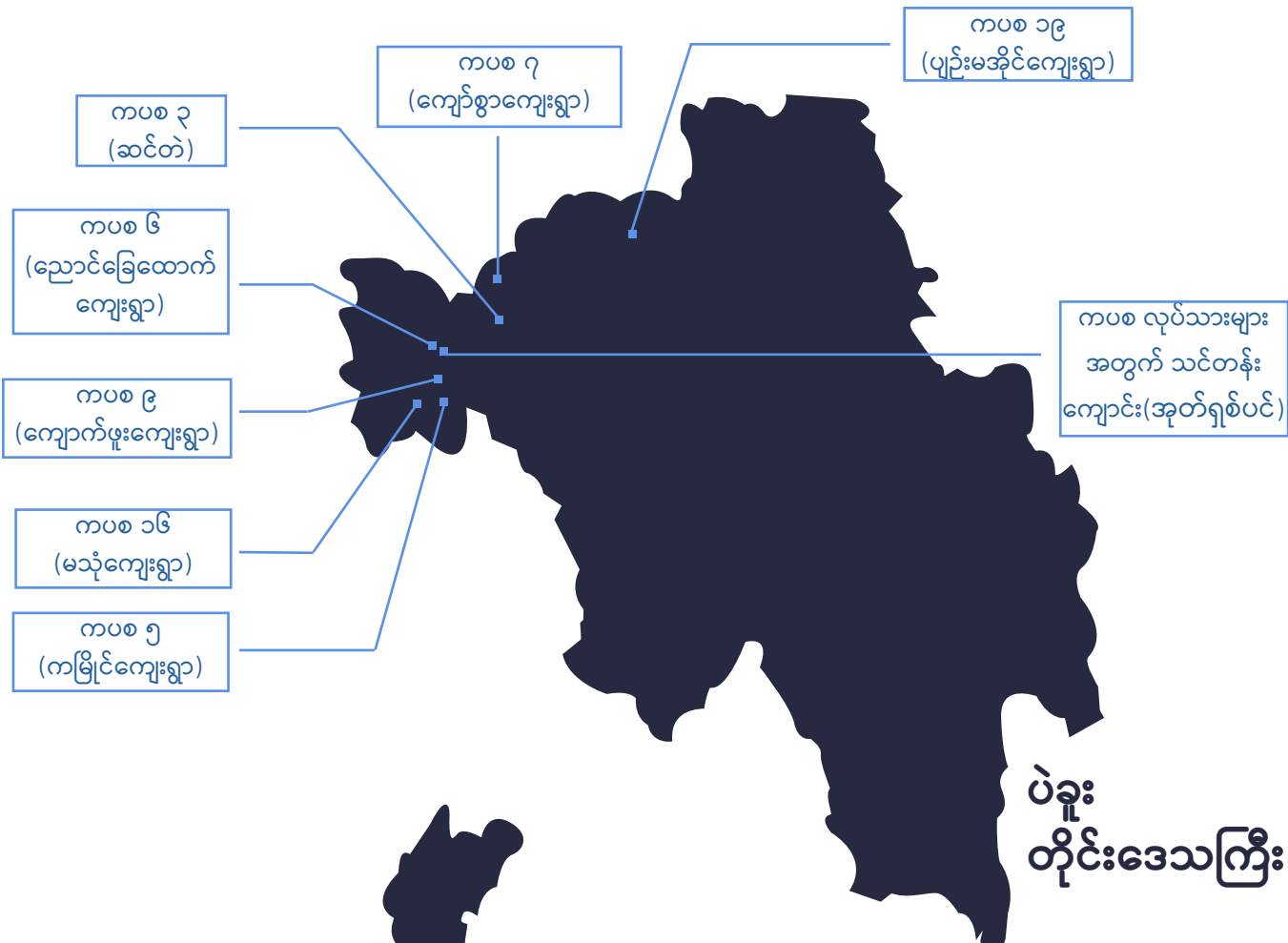
^{၅၅} ၂၀၂၁ ခုနှစ်မှစ၍ ကပစစက်ရုံများသို့သွားလာနေသော စစ်ယာဉ်တန်းများသည် ပစ်မှတ်ထားတိုက်ခိုက်ခံရခြင်းများ (ဥပမာ မင်းမင်းနှင့် ငြိမ်းဆွေ၊ “ခခရေးတပ်ဖွဲ့များက လက်နက်တည်ဆောက်ရန် ပစ္စည်းများသိမ်းယူ စစ်တပ်က လေကြောင်းမှတိုက်ခိုက်မှုဖြင့် တို့ပြန်” Myanmar Now၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၈ ရက် ကိုကြည့်ပါ။ <https://myanmar-now.org/en/news/resistance-forces-seize-materials-to-build-weapons-military-responds-with-airstrikes> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။ နှင့် ထုတ်လုပ်မှုကို ဖြတ်တောက်ရန် ကြိုးပမ်းမှုများ (ဥပမာ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ဒေသခံ PDF များသည် ကပစစက်ရုံခြောက်ရုံသို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးသော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားတိုင်ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်) ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

^{၅၆} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် #၂၂ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။ ဇော်ရဲသွေးနှင့် မင်းမင်း၊ “တိုက်ပွဲများမှ ဆေးရုံများအထိ၊ ဝန်ထမ်းအင်အားမလုံလောက်သော စစ်အုပ်စုသည် လစ်လပ်နေရာများတွင် ဝန်ထမ်းများကို ရွှေ့ပြောင်းခန့်အပ်” Myanmar Now၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၆ ရက် ကိုလည်း ကြည့်ပါ။ <https://myanmar-now.org/en/news/resistance-forces-seize-materials-to-build-weapons-military-responds-with-airstrikes> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှု ခဲ့သည်)။

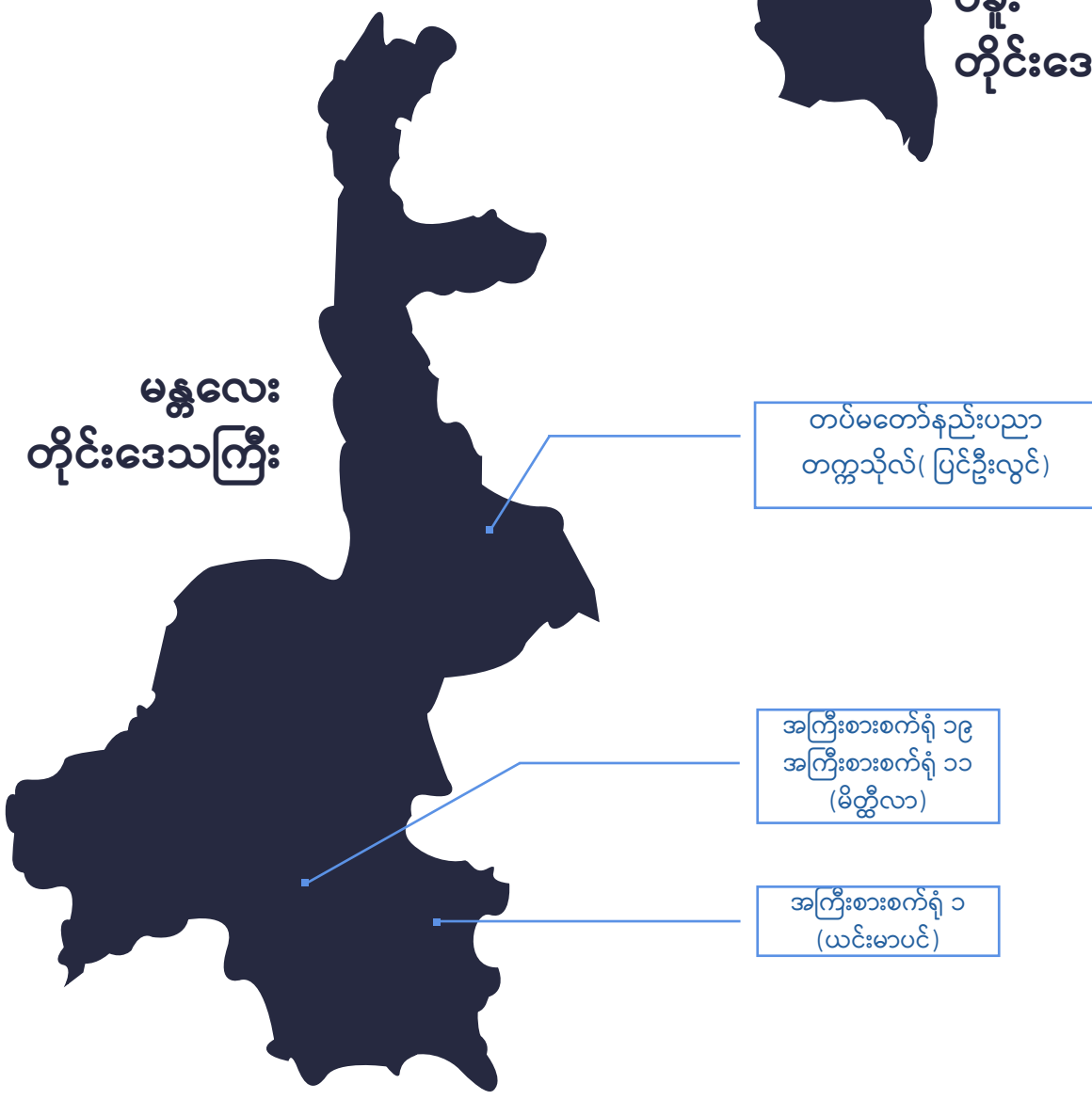
^{၅၇} ဥပမာအားဖြင့် “ပေါက်မြို့နယ်တွင် အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်သည့် ဆန္ဒပြမှုများနေရာတွင် လက်နက်ကိုင်ခုခံမှုပေါ်ပေါက်အစားထိုးမှုပြု”၊ Frontier Myanmar၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက် ကိုကြည့်ပါ။ ၎င်းတွင် “ဒေသကိုထိန်းချုပ်ခြင်းသည် တပ်မတော်အတွက် အထူးအရေးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းသည် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များအတွက် သေနတ်များနှင့် လက်ပစ်ဗုံးများကဲ့သို့သော စစ်ဘက်ဆိုင်ရာထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်သည့် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်း စက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးတည်ရှိရာနေရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်” ဟု ဖော်ပြထားသည်။ <https://www.frontiermyanmar.net/en/armed-resistance-replaces-anti-coup-protests-in-pauk-township/> တွင် ရရှိ နိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၅၈} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် #၂၂ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။

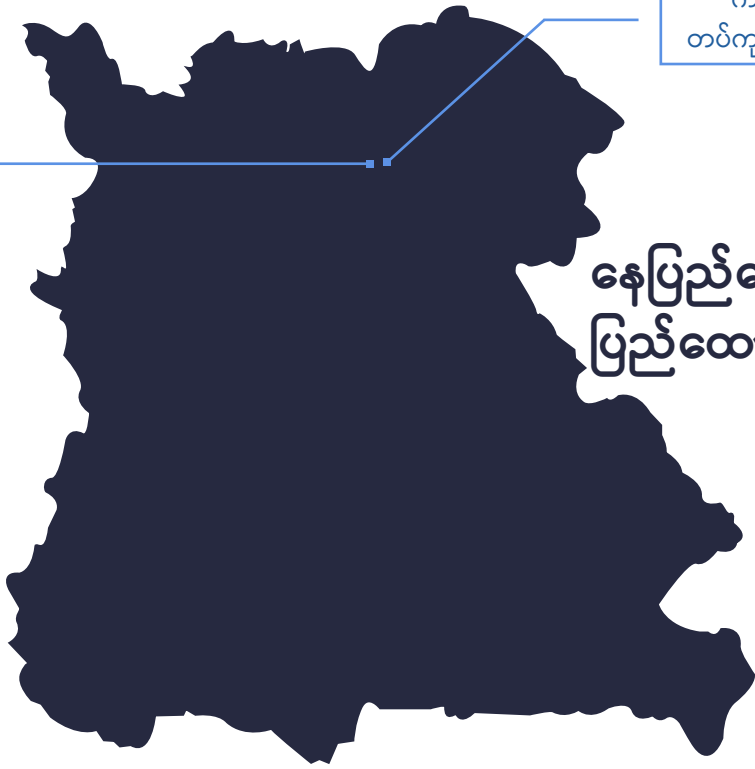

**မန္တလေး
တိုင်းဒေသကြီး**

ကပစ ၄
တပ်ကုန်းမြို့နယ်

ကပစ ၁
တပ်ကုန်းမြို့နယ်

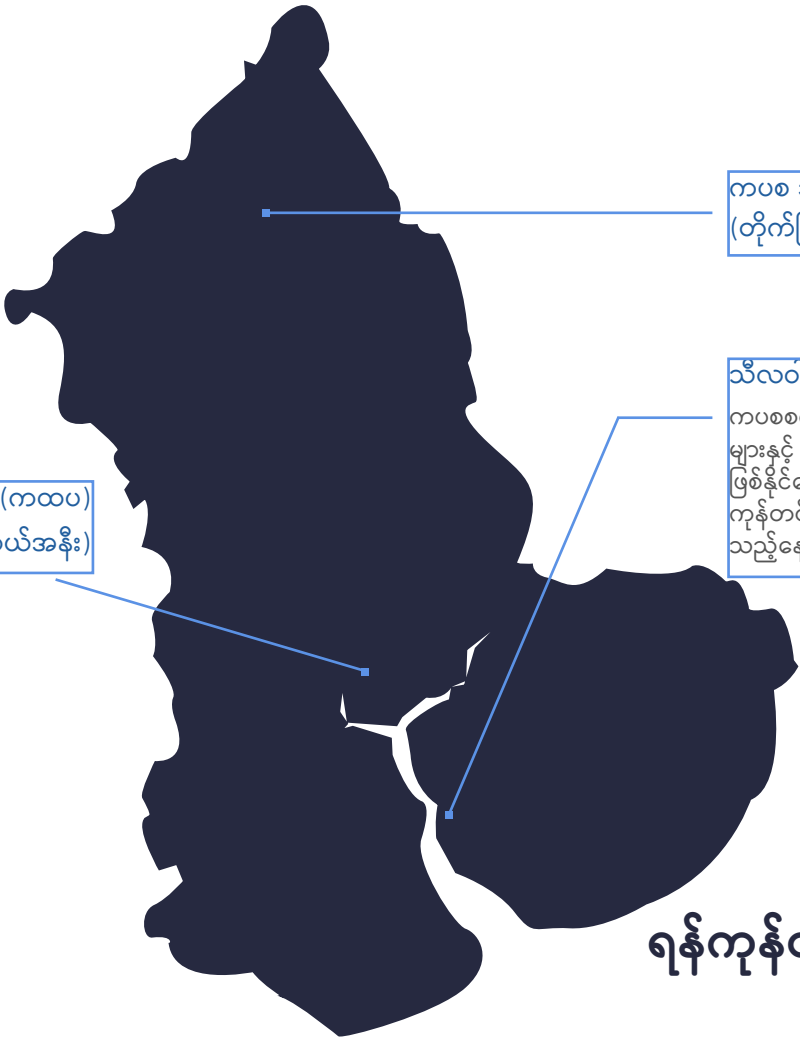

နေပြည်တော် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ

ကုန်လှောင်ရုံ(ကထပ)
(အင်းယားလိတ်ဟိုတယ်အနီး)

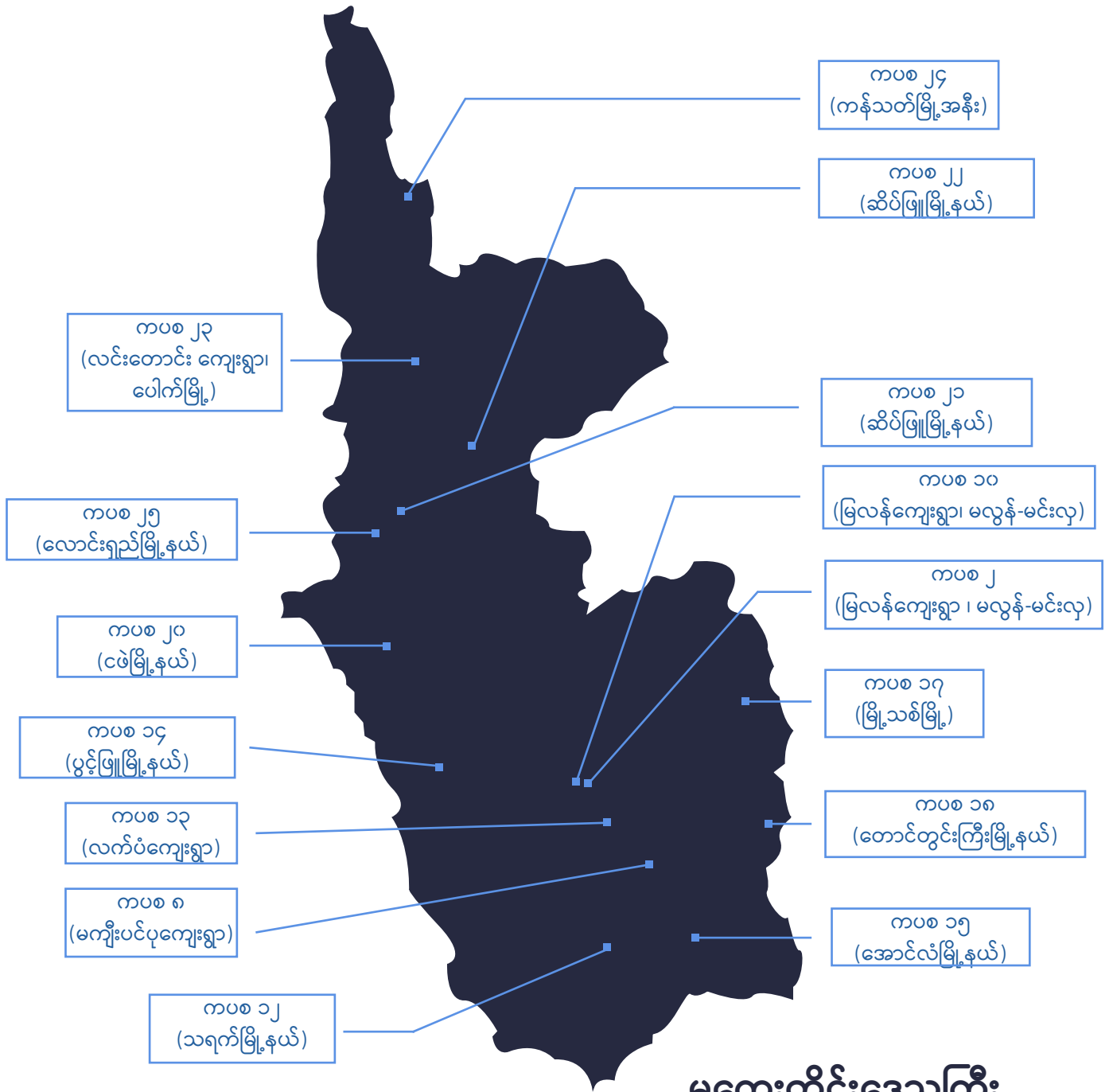
ကပစ ၁၁
(တိုက်ကြီးမြို့နယ်)

သီလဝါဆိပ်ကမ်း
ကပစစက်ရုံများအတွက် ပစ္စည်းများနှင့် ထုတ်ကုန်များအတွက် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ကုန်တင်ပစ္စည်း(ကာဂို) လက်ခံရရှိသည့်နေရာ။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး

မကွေးတိုင်းဒေသကြီး

ပုံများ - ကပစ စက်ရုံများ၊ ဗဟိုသိုလှောင်ရုံးများဖြစ်သည့် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်း ထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေးတပ် (ကထပ) နှင့် ကပစ ထုတ်လုပ်မှုအတွက် မဟာဗျူဟာကျ အရေးပါသော အခြားသောနေရာများ၏ တည်နေရာကိုပြသသည့် မြေပုံများ။

ဤ SAC-M မှပြင်ဆင်ထားသော မြေပုံသည် ကပစစက်ရုံများ၏ တည်နေရာများအပေါ် ယခင်ပြုလုပ် ခဲ့သော ပထဝီဝင်တည်နေရာ သတ်မှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ဖြည့်စွက်ပေးသည်။^{၆၀}

^{၆၀} Hintz, F., ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက်- https://twitter.com/fab_hinz/status/1342250468198776832။ Myanmar Now (မြန်မာဘာသာထုတ်ဝေမှု)၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂ ရက်တွင် ထုတ်ဝေသော မြေပုံကိုလည်း ကြည့်ပါ။

၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏လျှို့ဝှက်ကျွန်းကလီးယားလက်နက်အစီအစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို တုံ့ပြန်သည့် အနေဖြင့် James Martin Center for Non-Proliferation Studies (CNS) မှ ကပစစက်ရုံအချို့၏ ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံများကို နက်နဲစေ့စပ်သောခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုပြုလုပ်ခဲ့သည်။ CNS သည် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးရှိ စက်ရုံ ငါးခုကိုဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီး စက်ရုံတစ်ခုတွင် "ပုံမှန်မဟုတ်သောကြီးမားသည့် စတုရန်းအဆောက်အအုံများ၊ လုံခြုံရေး ကာရံထားသောနေရာများ၊ ရဟတ်ယာဉ်ဆင်းသက်ရာနေရာများနှင့် တပ်စခန်းများပါဝင်သည့်အလားတူပုံစံများ" ရှိသည်ဟု တင်ပြထားသည်။^{၆၀} အထူးသဖြင့် ကျွမ်းကျင်သူခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာချက်အရ-

"နေရာများအားလုံးတွင် လုံခြုံရေးခြံစည်းရိုးများ (နေရာအချို့တွင် ခြံစည်းရိုးနှစ်ထပ်) နှင့် စက်ရုံများဆီသို့ ဦးတည်သောလမ်းများပေါ်တွင် လုံခြုံရေးဂိတ်များရှိပြီး ၎င်းသည် စက်ရုံများအရေးကြီးကြောင်းကို ဖော်ပြနေသည်။ စက်ရုံများအားလုံးသည် လူဦးရေအချက်အချာကျသောနေရာများနှင့် ဝေးကွာသော၊ ဝေးလံခေါင်သီသော ဒေသများတွင်တည်ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် စက်ရုံများသည် သဘာဝအတိုင်းဖုံးကာ ပေးသော ချိုင့်ဝှမ်းရှည်ကြီးတခုတွင် တည်ရှိသည်။ အသစ်ဖောက်ထားသောလမ်းများက စက်ရုံများ ဆီသို့ဦးတည်နေသည်။ ဤကဲ့သို့သော အခြေခံအဆောက်အအုံမျိုးသည် စက်ရုံများတည်ရှိရာဒေသတွင် ရှိသည်မှာ ထုံးစံမဟုတ်ဘဲ ၎င်းအချက်သည် ၎င်းစက်ရုံများကအရေးကြီးကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။ ထို့အပြင် တည်နေရာများ၏သမိုင်းဝင် ပုံရိပ်များကိုပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းအရ ဤဒေသသည် ရေကြီးရေလျှံမှုဖြစ်ပွားလေ့ရှိကြောင်းပြနေသည်။ ၎င်းတွင် လမ်းများရှိနေခြင်းက ဤစက်ရုံများသို့အဝင်အထွက် လမ်းကြောင်းသည် ဦးစားပေးဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြသည်။ စက်ရုံများအားလုံးတွင် ရဟတ်ယာဉ်ဆင်းသက်ရာ နေရာတခုရှိပြီး ၎င်းကြောင့် စက်ရုံများသည်အရေးပါပြီး အဆင့်မြင့်အရာရှိများက လာရောက်လည်ပတ်ကြောင်း ထပ်မံညွှန်ပြနေသည်။ စက်ရုံများတွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုတာဝန်ခံနှင့်ဧည့်သည်များ အတွက် နေအိမ်ယူနစ်များနှင့် စက်ရုံအလုပ်သမားများအတွက် နေအိမ်ယူနစ်များရှိသည်။ အလားတူ ဒီဇိုင်းရှိသောဂိုဒေါင်ကြီးများသည် စက်ရုံများအားလုံးတွင်ရှိသည်။ စက်ရုံများအားလုံးသည် ၎င်းတို့ကို ကြီးကြပ်သော စစ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းအတွက် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အခန်းကဏ္ဍတခုမှပါဝင်နေပုံရသည်။ အချို့နေရာများတွင် အနည်းငယ်ကွဲပြားသောအင်္ဂါရပ်များရှိပြီး ၎င်းတို့သည် မတူညီသော ပစ္စည်းများကိုထုတ်လုပ်နေခြင်း သို့မဟုတ် တန်ဖိုးကွင်းဆက်၏ မတူညီသောအစိတ်အပိုင်းများအတွက် တာဝန်ရှိကြောင်း ဖော်ပြသည်။"^{၆၁}

NS မှ ကပစစက်ရုံ (၂၅ ခုအနက်) ငါးခုကိုသာလေ့လာသုံးသပ်ခဲ့သော်လည်း ကျန် စက်ရုံ ၂၀ ၏ ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံများကို SAC-M မှ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာချက်အရ အလားတူဒီဇိုင်းရွေးချယ်မှုများကို တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းတို့သည် အဓိကလူနေအိမ်များနှင့် ဝေးကွာသော နေရာများတွင်တည်ရှိပြီးလေယာဉ်ဂိုဒေါင်များနှင့်ဆင်တူသောစက်ရုံခန်းမများပါဝင်ကာစက်ရုံဝင်းအတွင်းရှိအလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုများအတွက် စီမံခန့်ခွဲရေး အဆောက်အအုံများနှင့် အဆောင်များပါရှိသည်။ စက်ရုံနေရာအချို့သည်အလွန်ကြီးမားပြီး အကြီးဆုံးမှာ ဟက်တာ ၆၀၀၀ ကျော် (ဧက ၁၅၀၀၀) ရှိပြီး ၁၀ ကီလိုမီတာကျော်အထိ ကျယ်ပြန့်သည်။

^{၆၀} Hanham, M., Dill, C., Lewis, J., Bo Kim, Schmerler, D., and Rodgers, J., ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၊ "အကြောင်းဆိုက်စာတမ်း (Occasional Paper) အမှတ် ၂၈-Geo4nonpro.org- အစုလိုက်အပြုံလိုက် ပျက်စီးစေသောလက်နက်များအား အတည်ပြုခြင်းအတွက် ပထဝီနေရာဆိုင်ရာဒေတာနှင့်သက်ဆိုင်သော လူစုလူဝေးအရင်းအမြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သောပလက်ဖောင်း"၊ James Martin Center for Non-proliferation Studies၊ <https://nonproliferation.org/op28-geo4nonpro-org-a-geospatial-crowd-sourcing-platform-for-wmd-verification/> တွင်ရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၆၁} Hanham, M., Dill, C., Lewis, J., Bo Kim, Schmerler, D., and Rodgers, J., ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၊ "အကြောင်းဆိုက်စာတမ်း အမှတ် ၂၈- Geo4nonpro.org- အစုလိုက်အပြုံလိုက် ပျက်စီးစေသော လက်နက်များအား အတည်ပြုခြင်းအတွက် ပထဝီနေရာဆိုင်ရာဒေတာနှင့်သက်ဆိုင်သော လူစုလူဝေးအရင်းအမြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သော ပလက်ဖောင်း"၊ James Martin Center for Non-proliferation Studies၊ စာမျက်နှာ ၂၅၊ ရည်ညွှန်းချက်များ ချန်လှပ်ထားခဲ့သည်။

^{၆၂} SAC-M အား မျှဝေထားသော သတင်းအချက်အလက်များအရ ကပစစက်ရုံအလုပ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏မိသားစုများနှင့်အတူ စက်ရုံဝင်းအတွင်းနေထိုင်ကြသည်။ လတ်တလောစက်ရုံအချို့တွင် အလုပ်သမား ၁၅၀၀ ဦးအထိနေထိုင်နိုင်ပြီး မိသားစုဝင်အရေအတွက်လည်း ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် အလားတူပင်ဖြစ်သည်။

ကပစ ၂၄ တွင် မြင်တွေ့ရသော ရဟတ်ယာဉ်ဆင်းသက်ရာကွင်းများ

ကပစ ၂၂။ ဤစက်ရုံသည် MA-၁၊ MA-၂၊ MA-၃ နှင့် MA-၄ သနတ်ငယ်များ (mark III) ကို ထုတ်လုပ်သည်ဟု သတင်းများက ဆိုသည်။

ကပစ ၁၀ သည် ယာဉ်များအတွက် အတွဲလိုက်ခိုးပစ်လောင်ချာစနစ်ကို ထုတ်လုပ်သည်ဟု သတင်းများက ဆိုသည်။

တရုတ်နိုင်ငံပိုင်ကုမ္ပဏီ NORINCO သည် ကပစထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများတင်သွင်းရာတွင် DDI အတွက် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပုံရသည်။

ထုတ်လုပ်မှုလိုင်းများ

မြန်မာနိုင်ငံရှိစစ်တပ်သည် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံအများအပြားမှ လက်နက်ရောင်းဝယ်မှုပိတ်ပင်ခြင်းနှင့် အခြားကန့်သတ်ချက်များ ချမှတ်ပြီးနောက်ပင် လက်နက်ရောင်းချရန်ဆန္ဒရှိသောနိုင်ငံများကို အမြဲတစေ ရှာဖွေနိုင်ခဲ့သော်လည်း အရေးကြီးသောစစ်ရေး ပစ္စည်းများအတွက် နိုင်ငံခြားသားများကိုမှီခိုအားထားရခြင်းကို ဘယ်သောအခါမှ သက်တောင့်သက်သာဖြစ်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။^{၆၄} ထို့ကြောင့် ကပစသည် နိုင်ငံတွင်း၌ထိုကဲ့သို့သော အရေးကြီးသောထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို ဦးစားပေး တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

ယုံကြည်စိတ်ချရသော အရင်းအမြစ်များမှ SAC-M အား မျှဝေထားသောသတင်းအချက်အလက်များအရ^{၆၅} လက်ရှိ ကပစ ထုတ်လုပ်မှုလိုင်းများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သည်-

- **သေနတ်ငယ်များ^{၆၆} - ၎င်းတွင်**
 - ✧ ချေမှုန်းရေးရိုင်ဖယ်များ
 - ✧ စနိုက်ဘာရိုင်ဖယ်များ
 - ✧ Anti-material ရိုင်ဖယ်များ
 - ✧ စက်ကလေးများ (LMG)
 - ✧ sub-machine guns ဆပ်မရင်းဂန်းသေနတ်များ
 - ✧ အထွေထွေသုံးစက်သေနတ်များ
 - ✧ လတ်တလောပြည်တွင်းထုတ် ၉ x ၁၉ မီလီမီတာ Glock ပစ္စတိုလ်ပုံစံတူ

- **လက်နက်အပေါ့စားများ^{၆၇} ဥပမာ -**
 - ✧ အကြီးစားစက်သေနတ် Heavy Machine Gun (စက်ကြီး)
 - ✧ ၆၀ မီလီမီတာနှင့် ၈၁ မီလီမီတာ ကွန်မန်ဒိုမော်တာများအပါအဝင် အပေါ့စားနှင့်အလတ်စား မော်တာများ
 - ✧ တင့်ကားဖျက်လက်နက်များ၊ အာပီဂျီနှင့် Recoiless ရိုင်ဖယ်များအပါအဝင်
 - ✧ လေယာဉ်ပစ်သေနတ်များ၊ ၁၄.၅ မီလီမီတာ (QJG-02G) နှင့် ၃၅ မီလီမီတာ (MAA-01) သေနတ်များ၊ ၂၅ မီလီမီတာ ကိုယ်တိုင်မောင်းနှင်နိုင်သောနှစ်လုံးပြူးလေယာဉ်ပစ်သေနတ်များနှင့် Type-91 ၁၄.၅ မီလီမီတာ လေးလုံးပြူး သေနတ်များအပါအဝင်

^{၆၄} Selth A., ၂၀၀၀, “ဘားမားရှိ မြေမြှုပ်ခိုင်းများ - စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ရှုထောင့်”၊ Canberra မဟာဗျူဟာနှင့် ကာကွယ်ရေးလေ့လာရေးဌာန။ <https://openresearch-repository.anu.edu.au/bitstream/1885/219659/1/WP-SDSC-352.pdf> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၆၅} ဤရင်းမြစ်များတွင် စစ်တပ်၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျတွေ့ကြုံဖူးသူများ၊ စစ်တပ်ထိန်းချုပ်ထားသောမီဒီယာများ၊ လူမှုကွန်ရက်ရှိဖိုရမ်များနှင့် ပိတ်ထားသော မက်ဆေ့ချ်အဖွဲ့များတွင် ဆွေးနွေးမှုများနှင့် ကပစမှ ၎င်း၏ထုတ်ကုန်များကို ပထမဆုံးအကြိမ် ပြသခဲ့သည့် ထိုင်းနိုင်ငံတွင်ကျင်းပသော ကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေး ၂၀၁၉ ပြပွဲတွင် မြန်မာ့ကပစ၏ပြခန်းမှပုံများ ပါဝင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ (လေတပ်၊ ရေတပ်နှင့် ကြည်းတပ်) စစ်ရေးပလက်ဖောင်းအမျိုးမျိုး၏ ဒီဇိုင်း၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် အသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများအပေါ်အခြေခံ၍ စာရင်းကိုလည်း ဖြည့်စွက်ထားသည်။ သို့သော် ကပစ၏ထုတ်လုပ်မှုသည် မြင်သာမှုမရှိခြင်းနှင့် ကပစ စက်ရုံများနှင့် ဆက်စပ်မဟာဗျူဟာကျစက်ရုံများသည် အဆက်မပြတ်ပြောင်းလဲနေခြင်းတို့ကြောင့် ဤစာရင်းသည် ပြည့်စုံမည်မဟုတ်သည့်အပြင် စာရင်းတွင်ဖော်ပြထားသော ပစ္စည်းအချို့ကိုလည်း ထုတ်လုပ်တော့မည်မဟုတ်ကြောင်း သတိပြုသင့်သည်။

^{၆၆} ယေဘုယျအားဖြင့် လက်နက်ငယ်များသည် လူတစ်ဦးတယောက်တည်းအသုံးပြုရန် ဒီဇိုင်းထုတ်ထားသောလက်နက်များကို ရည်ညွှန်းပြီး ဆိုလည်သေနတ်များနှင့် ပစ္စတိုများ၊ ရိုင်ဖယ်များနှင့် ကာဘိုင်များ၊ ဆပ်မရင်းဂန်းများ၊ ချေမှုန်းရေးရိုင်ဖယ်များနှင့် စက်ကလေး(စက်သေနတ်ကလေး) များ ပါဝင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂလက်နက်ငယ်များဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်၏ မူဘောင်အတွင်းရှိ နိုင်ငံတကာ ခြေရာခံကိရိယာ (International Tracing Instrument) ကို ကြည့်ပါ။

^{၆၇} အပေါ့စားလက်နက်များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် လူနှစ်ဦး သို့မဟုတ် သုံးဦး အဖွဲ့လိုက်အသုံးပြုရန် ဒီဇိုင်းထုတ်ထားသောလက်နက်များဖြစ်သော်လည်း အချို့မှာ လူတစ်ဦးတယောက်တည်း သယ်ဆောင်အသုံးပြုနိုင်သည်။ ၎င်းတို့တွင် စက်ကြီးများ၊ လက်ကိုင်လက်နက်အောက်တွင် တပ်ဆင်သည့် ဗုံးပစ်လောင်ချာများနှင့်တပ်ဆင်ထားသော ဗုံးပစ်လောင်ချာများ၊ သယ်ဆောင်ရလွယ်ကူသော လေယာဉ်ပစ်သေနတ်များ၊ သယ်ဆောင်ရလွယ်ကူသော တင့်ကားဖျက်သေနတ်များ၊ recoilless ရိုင်ဖယ်များ၊ တင့်ကားဖျက်ခွံကျည်နှင့် ရှေ့ကက်စနစ်များအတွက် သယ်ဆောင်ရလွယ်ကူသော ပစ်လွှတ်စက်များ၊ လေယာဉ်ပစ်ခွံကျည်စနစ်များအတွက် သယ်ဆောင်ရလွယ်ကူသော ပစ်လွှတ်စက်များနှင့် ၁၀၀ မီလီမီတာထက်နည်းသောမော်တာများ အစရှိသည်အပြင် အခြားအမျိုးအစားများပါ အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂလက်နက်ငယ်များဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်၏ မူဘောင်အတွင်းရှိ နိုင်ငံတကာခြေရာခံကိရိယာ (International Tracing Instrument) ကို ကြည့်ပါ။

✧ သံချပ်ကာယာဉ်များနှင့် ပင်လယ်အခြေစိုက်တိုက်ခိုက်ရေးပလက်ဖောင်းများအတွက် အဝေးထိန်းလက်နက် အထိုင်အမျိုးမျိုး^{၆၈}

• **လက်နက်ကြီးအမြောက်စနစ်များ**^{၆၉}တွင် ပါဝင်သည်မှာ

- ✧ ဆွဲယူရသောအမြောက်များ- ၁၀၅ မမ ဟောင်ဝစ်ဇာ Howitzer နှင့် ၁၂၂ မမ ကိုယ်တိုင် မောင်းနှင်နိုင်သော ဟောင်ဝစ်ဇာ Howitzer (2-SIU)
- ✧ Heavy မော်တာများ- ၁၂၀ မမ ကွန်မန်ဒိုမော်တာများနှင့် ၁၂၀ မမတိုးချဲ့အကွာအဝေးမော်တာများ
- ✧ ဒုံးကျည်ပစ်လွှတ်စနစ်များ - ၁၂၂ မမ ဒုံးကျည်အမြောက်နှင့် ၁၂၄ မမ ဒုံးကျည်အမြောက်စနစ်များ

• **လေကြောင်းကာကွယ်ရေးစနစ်များ**^{၇၀}တွင်ပါဝင်သည်မှာ

- ✧ ပခုံးထမ်းဒုံးကျည် MANPADS (SA-16)
- ✧ ကိုယ်တိုင်မောင်းနှင်နိုင်သောတာတိုလေကြောင်းကာကွယ်ရေးစနစ် (MADV)
- ✧ တာလတ်လေကြောင်းကာကွယ်ရေးစနစ် (KS-1M)

• **ဒုံးကျည်များနှင့် ဒုံးကျည်ပစ်လွှတ်စက်များ**^{၇၁}တွင် ပါဝင်သည်မှာ

- ✧ အနီးကပ် Igl-1E (SA-16 Gimlet) အပါအဝင် လူသယ်လေကြောင်းရန်ကာကွယ်ရေးစနစ်များ (MANPADS)၊
- ✧ တာတိုနှင့် တာလတ် (KS-1) နှင့် အကွာအဝေး (SA-5) အပါအဝင် မျက်နှာပြင်မှလေသို့ပစ်လွှတ်သောဒုံးကျည် (SAM) အမျိုးမျိုး၊
- ✧ ဒီမိုကရက်တစ် ပြည်သူ့သမ္မတ ကိုရီးယားနှင့် ပူးပေါင်းထုတ်ထားသည့် တာတိုတိုက်ခိုက်ရေး ပဲ့ထိန်းဒုံးကျည် များ (Hwasong-5)^{၇၂}

• **ခဲယမ်းမီးကျောက်များနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ**^{၇၃} ဥပမာ-

- ✧ သေနတ်ငယ်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ (၅.၅၆x၄၅ မမ NATO၊ ၇.၆၂x၅၁ မမ NATO၊ ၉x၁၉ မမ Parabellum အပါအဝင်)
- ✧ လေယာဉ်ပစ်သေနတ်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ (၁၂.၇x၁၀၈ မမ၊ ၁၄.၅x၁၁၄ မမ)
- ✧ လက်ပစ်ဗုံးများ၊ ၄၀ မမ ရိုင်ဖယ်ဗုံးသီးများနှင့် ၄၀ မမ လောင်ချာဗုံးသီးများ၊ ၇၃ မမ နှင့် ၇၅ မမ လူသတ် ရော့ကက် ပစ်ဗုံးသီးများအပါအဝင် ဗုံးများ

^{၆၈} အဝေးထိန်းလက်နက်အထိုင်များသည် အဝေးမှတစ်ဆင့်ကိုင်တွယ်နိုင်သော လက်နက်တပ်ဆင်ထားသည့်စနစ်များကို ရည်ညွှန်းပြီး မကြာခဏ လက်နက်ငယ်နှင့် လက်နက် အလတ်စားများအတွက် ပစ်ခတ်ရေးထိန်းချုပ်ရေးစနစ်များတပ်ဆင်ထားပြီး ၎င်းတို့ကို မြေပြင်တိုက်ခိုက်ရေးယာဉ် သို့မဟုတ် ပင်လယ်နှင့် ဝေဟင်အခြေစိုက် တိုက်ခိုက်ရေး ပလက်ဖောင်းများတွင် တပ်ဆင်နိုင်သည်။

^{၆၉} ကုလသမဂ္ဂသမားရိုးကျလက်နက်များမှတ်ပုံတင်ခြင်း (UNROCA) သည် ကျည်အချင်း ၇၅ မီလီမီတာနှင့်အထက်ရှိသော မျက်နှာပြင်ပစ်မှတ်များကို အဓိကအားဖြင့် သွယ်ဝိုက် ပစ်ခတ်ခြင်းဖြင့် တိုက်ခိုက်နိုင်သောသေနတ်များ၊ ဟောင်ဝစ်ဇာများ၊ အမြောက်များ၊ သေနတ် သို့မဟုတ် ဟောင်ဝစ်ဇာတို့၏ လက္ခဏာများပေါင်းစပ်ထားသော အမြောက်များ၊ မော်တာများ သို့မဟုတ် အတွဲလိုက် ဒုံးပစ်လွှတ်စက်များကို ကျည်အချင်းကြီးမားသော အမြောက်စနစ်များအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

^{၇၀} လေကြောင်းကာကွယ်ရေးစနစ်များသည် တိုက်ခိုက်ရေးလေယာဉ်များ၊ တိုက်ခိုက်ရေး ရဟတ်ယာဉ်များ၊ လူမဲ့လေယာဉ်များအပြင် ဒုံးကျည်များ၊ ပဲ့ထိန်း ခဲယမ်းမီးကျောက်များ နှင့် ရော့ကက်များကဲ့သို့သော ဝေဟင်ခြိမ်းခြောက်မှုများမှစစ်စခန်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် မှီတိုင်းပလက်ဖောင်းများကို ကာကွယ်ရန် ရည်ရွယ်သည်။

^{၇၁} The United Nations Register of Conventional Arms (UNROCA) သည် ဒုံးကျည်များနှင့် ဒုံးပစ်လွှတ်စက်များကို အနည်းဆုံး ၂၅ ကီလိုမီတာအကွာအဝေးအထိ ထိပ်ဖူး သို့မဟုတ် ဖျက်ဆီးရေးလက်နက်ပို့ဆောင်ပေးနိုင်သော ပဲ့ထိန်း သို့မဟုတ် ပုံမထိန်း ရော့ကက်များ၊ ပဲ့ထိန်းဒုံးကျည်များ သို့မဟုတ် ခရစ်ဒုံးကျည်များနှင့် ထိုကဲ့သို့သော ဒုံးကျည်များ သို့မဟုတ် ရော့ကက်များကိုပစ်လွှတ်ရန်အတွက် သီးခြားဒီဇိုင်းထုတ်ထားသော သို့မဟုတ် ပြုပြင်ထားသော ကိရိယာများအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

^{၇၂} ဥပမာအားဖြင့် Xu, T., “မြန်မာနိုင်ငံရှိ တာဝေးပစ်ဒုံးကျည် ဖွံ့ဖြိုးပေါ်ပေါက်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများ”၊ The Open Nuclear Network၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက် ကိုကြည့်ပါ။ Lintner, B., “မြန်မာ-မြောက်ကိုရီးယား ဒုံးကျည်အသစ်ထုတ်လုပ်ရေးတွင်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်”၊ Asia Times၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက် ကိုလည်း ကြည့်ပါ။ သို့သော် မြောက်ကိုရီးယားမှ မည်သည့်အကူအညီမျိုးကို ပေးခဲ့သည် သို့မဟုတ် မြန်မာစစ်တပ်ကို မည်သို့ထုတ်လုပ်ရန် ကူညီပေးခဲ့သည်နှင့်ပတ်သက်၍ မှန်းဆချက် များစွာရှိသော်လည်း ခိုင်မာသောအချက်အလက် အနည်းငယ်သာ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ကြောင်း သတိပြုသင့်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် Hwasong-5 ကို မျက်မြင် တွေ့ရှိခြင်း မရှိသေးပေ။

^{၇၃} ခဲယမ်းမီးကျောက်ဆိုသည်မှာ မည်သည့်လက်နက် သို့မဟုတ် လက်နက်စနစ်မဆို ပစ်ခတ်၊ ပြန်ကျ၊ လွတ်ချ သို့မဟုတ် ပေါက်ကွဲသည့် ပစ္စည်းကို ရည်ညွှန်းသည်။ ဤအသုံးအနှုန်းတွင် သုံးစွဲမှုကြောင့်ကုန်ဆုံးသွားနိုင်သော လက်နက်များ (ဗုံးများ၊ ဒုံးကျည်များ၊ လက်ပစ်ဗုံးများနှင့် မြေမြှုပ်မိုင်းများကဲ့သို့) နှင့် ပစ်မှတ်အပေါ်အကျိုး သက်ရောက်မှုကို ဖန်တီးပေးသည့် အခြားလက်နက်များ၏အစိတ်အပိုင်းများ (ကျည်ဆန်များ၊ ကျည်များနှင့် ထိပ်ဖူးများကဲ့သို့) နှစ်မျိုးလုံး ပါဝင်သည်။

- ✧ ၅၇ မမ၊ ၇၇ မမ နှင့် ၁၂၂ မမ ရော့ကက်များ
- ✧ ၆၀ မမ၊ ၈၁ မမ နှင့် ၁၂၀ မမ မော်တာဗုံးများ
- ✧ ဆွဲယူရသောသေနတ်များအတွက် ၇၆ မမ၊ ၁၀၅ မမ၊ ၁၂၂ မမ၊ ၁၃၀ မမ နှင့် ၁၅၅ မမ ခဲယမ်းများ
- ✧ ၁၂၂ မမ နှင့် ၂၄၀ မမ ရော့ကက်များ
- ✧ လေတပ်အတွက် ၅၀ ကီလိုဂရမ်/၁၀၀ ကီလိုဂရမ်/၂၀၀ ကီလိုဂရမ်/၂၅၀ ကီလိုဂရမ်/၅၀၀ ကီလိုဂရမ် ပဲ့မထိန်း

ဗုံးများ

- ✧ FT-2 တိကျစွာ ပဲ့ထိန်းသောဗုံးများ (၅၀၀ ကီလိုဂရမ်)
- ✧ Aerosol ဗုံးများနှင့် ရေတပ်အတွက် ခဲယမ်းအမျိုးမျိုး (၁၂.၇/၁၄.၅/၂၅/၃၇/၄၀/၅၇/၇၅ မမ)
- ✧ လူသတ်မိုင်းနှင့် ယာဉ်သတ်မိုင်းအမျိုးမျိုး
- ✧ ရေတပ်မိုင်းများ
- ✧ Cluster ဗုံးများ
- ✧ AZDM ၁၁၁ A 1/2 Fuze များ
- ✧ TNT^{၇၆} နှင့် RDX^{၇၇}၊ Emulsion ဖောက်ခွဲရေးပစ္စည်းများနှင့် အခြားမြင့်မားသော ဖောက်ခွဲရေးပစ္စည်းများ အပါအဝင် ဖောက်ခွဲရေးပစ္စည်းများ

- ၄၀ မမ နှင့် ၆၀ မမ ရော့ကက်ပစ်လွှတ်စက်များအတွက် အဝေးကြည့်မှန်ပြောင်းများအပါအဝင် လက်နက်များအတွက် မြင်ကွင်းကိရိယာများ နှင့် ၈၁/၁၂၀ မမမော်တာများအတွက် အဝေးကြည့်မှန်ပြောင်း များ

ကပစသည် တင့်ကားများ၊ သံချပ်ကာယာဉ်များနှင့် ဘက်စုံသုံးယာဉ်များကိုလည်းထုတ်လုပ်သည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ကပစ၊ စစ်တပ် ခရိုနိုကုမ္ပဏီဖြစ်သည့် Myanmar Chemical & Machinery ကုမ္ပဏီ၊ ယူကရိန်းနိုင်ငံပိုင် လက်နက်ကုမ္ပဏီကြီး Ukronoronprom နှင့် နိုင်ငံပိုင်လက်နက်ရောင်းဝယ်ရေးကုမ္ပဏီ Ukrspecexport တို့အကြား သဘောတူညီချက်တရပ်လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးနောက် ယာဉ်အမျိုးအစားအသစ်များထုတ်လုပ်မှုသို့ ဝင်ရောက်လာသည်ကိုတွေ့ရသည်။^{၇၆} ကပစ၏ကြီးကြပ်မှုအောက်တွင် ယူနီဖောင်း များ၊ ဖိနပ်များ၊ ကျည်ကာအင်္ကျီများနှင့် ကျည်အိမ်အိတ်များအပါအဝင် စစ်ဝတ်စုံများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများအား ပြည်တွင်း ဌာနလည်း ထုတ်လုပ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာရှိ ၎င်း၏ အကြီးစားစက်မှုလုပ်ငန်းများထဲမှ တခုတွင် စစ်တပ်သည် လူမဲ့လေယာဉ်များ (UAV) ကိုထုတ်လုပ်နေကြောင်း သတင်းများထွက်ပေါ်လျက်ရှိသည်။

လက်ရှိတွင် ကပစသည် ၎င်း၏လက်နက်များကိုအခြားနိုင်ငံများသို့တင်ပို့ကြောင်း တင်ပြထားသည့် သတင်းအချက်အလက်မရှိ ပါ။ သို့သော် စစ်တပ်သည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်က ကျင်းပသော Defense & Security ပြပွဲတွင် ၎င်း၏ထုတ်ကုန်များကို ပထမဆုံးအကြိမ်ပြသခဲ့ခြင်းသည် အနာဂတ်တွင်ထိုသို့ပြုလုပ်ရန် စစ်တပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်ကိုသက်သေပြနိုင်သည်။^{၇၇} ဤပါဝင်မှု နှင့်ပတ်သက်၍မှတ်ချက်ပေးရာတွင် စစ်တပ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ကပစသည် အထူးသဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသရှိနိုင်ငံခြားဈေးကွက်များသို့ ဝင်ရောက်လိုကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံလုပ်စနစ်ပါရိုင်ဖယ် (MA-S) ကိုတင်ပို့ရန် အလေးပေးဖွယ်ရှိကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။^{၇၈}

^{၇၆} Trinitrotoluene - တွေ့ရလေ့ရှိသော စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပေါက်ကွဲစေတတ်သောပစ္စည်းတမျိုး။

^{၇၇} RDX သည် တွန်းကန်အားဖြစ်ပေါ်စေသည့်ပစ္စည်း၊ ယမ်းမှုန့် သို့မဟုတ် အားပြင်းပေါက်ကွဲပစ္စည်းအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်သော nitramine ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ခြပ်ပေါင်းတခု ဖြစ်သည်။

^{၇၈} “ယူကရိန်းသည် မြန်မာစစ်တပ်ကို လက်နက်တပ်ဆင်ပေးနေသည်”၊ Justice for Myanmar၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်။ <https://www.justiceformyanmar.org/stories/ukraine-is-arming-the-myanmar-military> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ထုတ်လုပ်မှု စတင်ရန်စီစဉ်ထားသောစက်ရုံအတွက် စက်ပစ္စည်းများနှင့် စက်ယန္တရားများအား ကနဦးပေးပို့မှုကို Ukrspetsexport မှ အတည်ပြုခဲ့သည်။ Malysav, D., “ယူကရိန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် သံချပ်ကာယာဉ်တပ်ဆင်ရေးစက်ရုံ တည်ဆောက်ရန်လုပ်ဆောင်နေခြင်း”၊ Defence Blog၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၆ ရက် ကိုလည်း ကြည့်ပါ။ <https://defence-blog.com/ukraine-to-build-armoured-vehicle-assembly-plant-in-myanmar/> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၇၉} ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး ၂၀၁၉ ပြပွဲတွင် ကပစပြသခဲ့သောထုတ်ကုန်များတွင် မော်တာများ၊ ဗုံးပစ်လောင်ချာများ၊ စက်သေနတ်များ၊ ရိုင်ဖယ်များ၊ အခြားလက်နက်ငယ်များ၊ မှန်ပြောင်းများနှင့် ကျည်အချင်းကြီးမားသောနှင့် သေးငယ်သောခဲယမ်းများ ပါဝင်သည်။

^{၈၀} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၈ ရက်နေ့တွင် #J2 နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းအတွင်း မျှဝေခဲ့သော မီဒီယာဆောင်းပါးရှိ သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံသည်။

MA-SERIES SMALL ARMS

MA-S, 7.62 mm SNIPER GUN

TECHNICAL DATA

1. SYSTEM OF OPERATION	Bolt Action
2. LOCKING SYSTEM	Rotating Bolt
3. GUN WEIGHT (EMPTY)	7.1 kg (15.62 lb)
4. OVERALL LENGTH	1,155 mm (45.47 in)
5. BARREL LENGTH	620 mm (24.4 in)
6. RIFLING	4 Grooves RH, 1 turn in 12" (305 mm)
7. FEEDING SYSTEM	5 Rds. Plastic Magazine

PERFORMANCE

1. MUZZLE VELOCITY	852 m/sec
2. EFFECTIVE RANGE	1,000 m

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်က ကျင်းပခဲ့သော ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးပြပွဲတွင် DDI မှ ပြသခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံလုပ် စနိုက်ပါရိုင်ဖယ် (MA-S) ဆိုင်ရာ လက်ကမ်းစာစောင်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်က ကျင်းပခဲ့သော ကာကွယ်ရေး နှင့် လုံခြုံရေးပြပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံလုပ် လက်နက် အမျိုးမျိုးကို ပြသထားသည့် DDI ၏ ပြခန်း။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်ကကျင်းပခဲ့သော ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးပြပွဲတွင် DDI မှ ပြသခဲ့သည့် သေနတ်အမျိုးမျိုးအတွက် ကျည်ဆန်များ။

ကပစစက်ရုံများတွင်ထုတ်လုပ်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်ကကျင်းပ ခဲ့သော ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးပြပွဲ တွင် ပြသခဲ့သည့် လက်ပစ်ဗုံးများ၊ ယမ်းတောင့်များနှင့် ဖျူးများ။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်ကကျင်းပ ခဲ့သော ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး ပြပွဲတွင် ပြသထားသည့် ပြည်တွင်းထုတ် မော်တာများ။

ကပစစက်ရုံများတွင်ထုတ်လုပ်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်ကကျင်းပခဲ့သော ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး ပြပွဲတွင် ပြသထားသည့် အမြောက်ကျည်များ။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်ကကျင်းပခဲ့သော ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး ပြပွဲတွင် ပြသထားသည့် မြန်မာနိုင်ငံလုပ် RPG ဒုံးပစ်လောင်ချာနှင့် မြန်မာနိုင်ငံလုပ် RPG ဗုံးသီးများ။

သိမ်းဆည်းရမိသော DDI ထုတ်လုပ်သည့် မြေမြှုပ်မိုင်းများ။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် မြန်မာစစ်တပ်မှ ထောင်ထားသော MM-၂ မြေမြှုပ်မိုင်းခုနစ်လုံးကို ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ နမ္မတူမြို့နယ်၊ မိုင်းမုဒေသ၊ ဝမ်ဝါကျေးရွာအနီးတွင် တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ဓာတ်ပုံကို သျှမ်းပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီ (RCSS) မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ဖော်တွတ်ခံတွင် ကနဦးထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ကပစ၏နှစ်စဉ်ထုတ်လုပ်သောလက်နက်အမျိုးအစားအလိုက် အရေအတွက်နှင့်ပတ်သက်၍ အများပြည်သူ လက်လှမ်းမီနိုင်သော ခန့်မှန်းချက်အချို့ရှိသော်လည်း ၎င်း၏တကယ့်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းမှာ သိရှိရန်ခက်ခဲသည်။ မြန်မာစစ်တပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကောလာဟလများနှင့်အထင်အမြင်လွဲမှားမှုများရှိနေခြင်းက ဤကိစ္စကို ပိုမိုရှုပ်ထွေးစေသည်။ အချို့ကစစ်တပ်ကို “ကြီးမားသော အရင်းအမြစ်ကောင်းမွန်ပြီး ထိရောက်သော စစ်စက်ယန္တရား” အဖြစ်သရုပ်ဖော်ကြပြီး အချို့ကမူ “အတွင်းပိုင်းတင်းမာမှုများ ကြီးစိုးနေပြီး နိုင်ငံရေးအာဏာကို ရိုင်းစိုင်းစွာထိန်းသိမ်းရန်သာ စိတ်ဝင်စားသော၊ ကတိကဝတ်ပြုလုပ်ကိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ပရော်ဖက်ရှင်နယ် ကျွမ်းကျင်မှုများချို့တဲ့နေသော အခွံချည်းသက်သက်” အဖြစ် သရုပ်ဖော်ကြသည်။^{၇၉} ထို့ကြောင့် ကပစ၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုပမာဏနှင့်ပတ်သက်၍ ရရှိနိုင်သောကိန်းဂဏန်းများကို အလွန်အကျွံအားဖြင့် အကြမ်းဖျင်းခန့်မှန်းချက် အဖြစ်သာ မှတ်ယူသင့်သည်။

^{၇၉} Selth, A., ၂၀၁၆, “အားကောင်းသော၊ အပြည့်အဝထိရောက်သောနှင့် ခေတ်မီသော”-မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ပုံစံနည်းသဏ္ဍာန်သစ်၊ Griffith’s Asia Institute ဒေသဆိုင်ရာ ရှုမြင် သုံးသပ်ချက် စာတမ်းအမှတ် ၄၉၊ စာမျက်နှာ ၆ ရှင်းလင်းချက် footnote များ ချန်လှပ်ထားခဲ့သည်။

ကပစသည် မြန်မာနိုင်ငံလုပ် လက်နက်အများစု၏အမည်ပေးပုံစနစ်တွင် မြန်မာစစ်တပ် (Myanmar Army) အတွက် “MA” (သို့မဟုတ် မြန်မာအတွက် M) ကို အသုံးပြုသည်။^{၁၀} နှစ်များတလျှောက် လက်နက်များ၏ချွတ်ယွင်းချက် အစီရင်ခံစာများနှင့် ချွတ်ယွင်းချက်များအားတုံ့ပြန်ဖြေရှင်းရန်နှင့် တိကျမှုမြှင့်တင်ရန်အတွက် လက်နက်များအား အဆက်မပြတ်အဆင့်မြှင့်တင်ပြီး တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဤအဆင့်မြှင့်တင်မှုများကိုဖော်ပြရန်အတွက် ကပစသည် ၎င်း၏ အမည်ပေးစနစ်တွင် “MK” နောက်ဆက်ကိုထည့်သွင်းထားပြီး နောက်တွင် ဗားရှင်းအမှတ်စဉ် (Mark I, II, III) ပါရှိသည်။

ကပစလုပ်လက်နက်များတွင် ၎င်းတို့၏ထူးခြားသောအမှတ်အသားဖြစ်သည့် ကြိမ်အမှတ်တံဆိပ်ပါရှိသည်။^{၁၁} ကြိမ်အမှတ်တံဆိပ် မရှိသည့်နေရာတွင် ကပစလုပ်ထုတ်ကုန်များကို ခွဲခြားသိရှိနိုင်သည့်အခြားနည်းလမ်းများရှိနိုင်သည်။ မော်တာများ၏အမြီးပိုင်း တွင် အရောင်၊ စာလုံးပုံစံ သို့မဟုတ် အခြားစီရီရယ်နံပါတ်အမှတ်အသားများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ထုတ်လုပ်ကြောင်း ညွှန်ပြ နိုင်သည်။ SAC-M မှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ ကပစလုပ် မော်တာကျည်ဆန်များတွင် ထင်ရှားစွာဖော်ပြထားသော အမှတ်အသားများတွင် ER (ဖောက်ခွဲရေး ကျည်ဆန် Explosive Round အတွက်အတိုကောက်) ပါဝင်ပြီး ထုတ်လုပ်သည့်ခုနှစ်ကို ညွှန်ပြသောနံပါတ် (၂၀၂၁ အတွက် ၂၁ ကဲ့သို့) နှင့် အသုတ်ကို အတည်ပြုသည့်နံပါတ် (၃၁၈ ကဲ့သို့) တို့ပါဝင်သည်။^{၁၂}

ပြည်တွင်း၌ လက်နက်များထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းသည် မြန်မာ့လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များအတွက် အရေးပါသော ဂုဏ်ယူစရာ အရင်းအမြစ်တခု အဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေပြီး နိုင်ငံ၏ စည်းလုံးမှုနှင့် တည်ငြိမ်မှုအပေါ် ခြိမ်းခြောက်မှုများရှိနေသည်ဟု ယူဆသောကြောင့် ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ထောက်ခံသူများက မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

^{၁၀} ၂၀၂၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှောင်းပိုင်းတွင် ဤအမည်ပေးပုံစနစ်ကို မကျင့်သုံးမှီက မော်ဒယ်ဟောင်းများကို ဗမာ့တပ်မတော်အတွက် “BA” ဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။ အများစု အားဖြင့် BA အမည်ပေးပုံစနစ်နှင့် ဆက်စပ်သောမော်ဒယ်နံပါတ်များသည် ၎င်းတို့ကို စတင်သုံးစွဲခဲ့သည့်ခုနှစ်နှင့် ကိုက်ညီသည် (ဥပမာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် သုံးစွဲခဲ့သော BA-63)။ Vining, M., “မြန်မာ့ BA-၉၃၊ ပြုပြင်ထားသော Lee Enfield ရိုင်ဖယ် ဗုံးပစ်လောင်ချာ”၊ The Firearm Blog၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက် ကိုကြည့်ပါ။ <https://www.thefirearmblog.com/blog/2018/11/08/the-burmese-ba-93-a-modified-lee-enfield-rifle-grenade-launcher/> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်သော လူသတ်မိုင်းနှင့် ယာဉ်သတ်မိုင်းများကို MM (မြန်မာမိုင်း) ဟု ရည်ညွှန်းလေ့ရှိပြီး နောက်တွင် တိကျသောမော်ဒယ်ကို ညွှန်ပြသည့်နံပါတ်တခုပါရှိသည်။

^{၁၁} မော်တာခုံးကျည်များတွင် အရောင်နှင့် စာလုံးပုံစံသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ထုတ်လုပ်ကြောင်း ညွှန်ပြနိုင်သည်။

^{၁၂} Vining, M., “MA-13 MK II- မြန်မာ့ Steyr/Micro Uzi ပုံစံတူကော်ပီ”၊ The Firearms Blog၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်။ <https://www.thefirearmblog.com/blog/2018/07/20/the-ma-13-mk-ii-myanmars-steyr-micro-uzi-knock-off/> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

Photo - Myanmar Now

၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန် မြို့မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ်တွင် ဆန္ဒပြပွဲများကိုတုံ့ပြန်ရန်အတွက် အသုံးပြုခဲ့သည်ဟု သတင်းများကဆိုသော ကျည်ဆန်များတွင် (ထိပ်ဆုံးမှ ဒုတိယနှင့် တတိယနေရာတွင်) ၅.၅၆ မီလီမီတာနှင့် ၉ မီလီမီတာ ကျည်ဆန်များပါဝင်ပြီး နှစ်မျိုးလုံးတွင် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၏ ခေါင်းစဉ်တံဆိပ်ပါရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုတ်လုပ်သည်။

DDI မှ ထုတ်လုပ်သော ၅.၅၆ x ၄၅ မီလီမီတာ ကျည်ဆန်၏ ခေါင်းစဉ်တံဆိပ်။ ထုတ်လုပ်သည့်ခုနှစ် (၂၀၁၀) နှင့် ကျည်ဆန်အရွယ်အစား (၅.၅၆) ကို မြန်မာဂဏန်းများဖြင့် မှတ်သားထားပြီး ခေါင်းစဉ်တံဆိပ်တွင် DDI ၏ တြိဂံတံဆိပ်အမှတ်အသားလည်း ပါရှိသည်။

Miles Vining ၏ ဓာတ်ပုံအား <https://armamentresearch.com/the-yat-thai-rifles-of-shan-state-myanmar/> မှ ရရှိသည်။

စစ်တပ်အာဏာသိမ်းရန်ကြိုးပမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သည့် မန္တလေးမြို့တွင်ပြုလုပ်သော ဆန္ဒပြပွဲအတွင်း ဆန္ဒပြသူတစ်ဦးက ကျည်ဆန်တစ်တောင့်ကို ပြသနေသည်။ ပြည်တွင်းတွင်ထုတ်လုပ်ကြောင်း အတည်ပြုသည့် ကျည်ခွံ၏အောက်ခြေအပိုင်း (primer annulus) ပေါ်ရှိ DDI ၏ တြိဂံတံဆိပ် အမှတ်အသားအားသတိပြုရန်။

“စီးပွားရေးလုပ်ငန်း” : လုပ်ကိုင်ခြင်း - သက်ဆိုင်သောလူ့အခွင့်အရေး စံနှုန်းများ

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း မြန်မာစစ်တပ်သည် လက်ရှိနှင့်အနာဂတ်တွင်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများနှင့် လက်နက်ပိတ်ဆို့မှုများ၏သက်ရောက်မှုများကို လျော့ချရန်အတွက် ၎င်း၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို ခိုင်မာအားကောင်းစေရန်နှင့်ခေတ်မီအောင်ပြုလုပ်ရာတွင် သိသာထင်ရှားစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့သည်။ သို့သော် ကပစသည် ၎င်းထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြင်ပအရင်းအမြစ်များကို မှီခိုအားထားခြင်းမရှိဟုဆိုသည်နှင့်ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေပြီး ကပစသည် လက်နက်များအား အကြီးအကျယ် ထုတ်လုပ်ရန် မတူညီသောကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၊ အစိတ်အပိုင်းများ၊ ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၊ နောက်ဆုံးအဆင့်ထွက်လာသောပစ္စည်းများအပြင် စက်ပစ္စည်းများနှင့်နည်းပညာများကို သိသာထင်ရှားသောပမာဏဖြင့် ဆက်လက်တင်သွင်းနေသည်။

SAC-Mမှပြုလုပ်သောယခုသုတေသနပြုချက်သည် ဤထုတ်လုပ်မှုအတွက် လိုအပ်သောထုတ်ကုန်များကို တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်၍ ကပစထံထောက်ပံ့ပေးသောကုမ္ပဏီများနှင့်နိုင်ငံများကို ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဤကုမ္ပဏီများနှင့်နိုင်ငံများသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စစ်တပ်မှ လက်နက်များဆက်လက်ထုတ်လုပ်နိုင်စေရန်အတွက် ဖြစ်မြောက်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးနေပြီး၊ ယင်းအပြင် အကျိုးဆက်အားဖြင့် စစ်တပ်မှဆက်လက်ကျူးလွန်နေသော ပြင်းထန်သည့်လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကိုလည်း ဖြစ်မြောက်စေလျက်ရှိသည်။ ဤအချက်ကိုထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် စစ်တပ်သည် ၎င်း၏ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအတွက် တာဝန်ယူ/ခံရမည်မှာထင်ရှားသော်လည်း ဤအစီရင်ခံစာတွင် ချိုးဖောက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသောကုန်သွယ်မှုကိုအဆုံးသတ်ရန် နိုင်ငံများနှင့် ကုမ္ပဏီများမှ လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ရှိသောလုပ်ဆောင်မှုများကိုလည်း ကျင့်သုံးရမည်ဟု အလေးပေးဖော်ပြထားသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကိုယ်ကျင့်တရားအရ မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ရမည့်တာဝန်သာမက နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးဥပဒေအရနှင့် လက်နက်လွှဲပြောင်းရေး သဘောတူညီချက်များ၊ နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများ ဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အခြားကန့်သတ်ထားသည့်အစီအမံများအတွက် လိုအပ်ချက်တရပ်ပင် ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံ၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည့်တာဝန်

နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးဥပဒေသည် နိုင်ငံများအပေါ် ၎င်းတို့၏နယ်မြေအတွင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင် လည်ပတ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏အပြုအမူကို ထိန်းညှိရန် အချို့သောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ချမှတ်ထားပြီး တိုးပွားလာသော နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးယန္တရားများ အရေအတွက်သည် ဤနိုင်ငံ၏တာဝန်ဝတ္တရားကို ၎င်းတို့၏နယ်မြေပြင်ပရှိ လူများ၏ လူ့အခွင့်အရေးအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသော သို့မဟုတ် ရှိနိုင်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ်၍လည်း သက်ရောက်စေရန် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။^{၈၃} ၎င်းဥပဒေအားဖြင့် အထူးသက်ဆိုင်သည်မှာ ပစ္စည်းများ၊ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၊ နောက်ဆုံးအဆင့် ထုတ်ကုန်များအပြင်၊ စက်ယန္တရားများနှင့်နည်းပညာများကို မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ကပစထံ လွှဲပြောင်းပေးသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများရှိသည့်နိုင်ငံများ၊ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားရေး စပ်တူလုပ်ငန်းများမှတစ်ဆင့် တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်၍ မြန်မာစစ်တပ်၊ ကပစတို့နှင့် ဆက်ဆံရေးရှိသည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အခြေစိုက်သည့်နိုင်ငံ

^{၈၃} လူ့အခွင့်အရေးကော်မတီ၊ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာပဋိညာဉ် ၏ ပုဒ်မ ၆၊ အသက်ရှင်သန်ခွင့်အပေါ် အထွေထွေ မှတ်ချက်အမှတ် ၃၆ (၂၀၁၈)၊ အပိုဒ် ၂၂။ E/C.၁2/GC/၂၄၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေးကော်မတီ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏အခြေအနေတွင် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာပဋိညာဉ်အရ နိုင်ငံ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများအပေါ် အထွေထွေမှတ်ချက်အမှတ် ၂၄ (၂၀၁၇)၊ အပိုဒ် ၂၆ နှင့် ၂၈။ https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/HRBodies/CCPR/GC/Article6/GC/Article6_EN.pdf တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

များဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေအပြင် နိုင်ငံတကာလူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာဥပဒေသည် လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားနေသကဲ့သို့သော လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကို ထိန်းညှိပေးသည်။^{၈၄} ဂျီနီဗာသဘောတူစာချုပ် လေးရပ်၏ ဘုံပုဒ်မ ၁ သည် အခြေအနေအားလုံးတွင် သဘောတူစာချုပ်၏ ကာကွယ်မှုများကို လေးစားလိုက်နာရန် နိုင်ငံများအပေါ် အမြဲတစေစမ်းဆောင်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားကို ချမှတ်ထားသည်။ ဘုံပုဒ်မ ၁ နှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်း၏ တရားဝင်မှတ်ချက်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြက်ခြေနီကော်မတီ (ICRC) က ဤတာဝန်ဝတ္တရားကို ဖြည့်ဆည်းခြင်းတွင် "လက်နက်များကို အသုံးပြု၍ သဘောတူစာချုပ်များကို ချိုးဖောက်မည်ဟု ယခင်နမူနာပုံစံများ၏ အချက်အလက်များ သို့မဟုတ် သိရှိထားခြင်းများအပေါ် အခြေခံ၍ မှန်းဆချက်ရှိပါက လက်နက်များလွှဲပြောင်းခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရန်" လိုအပ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်။^{၈၅} နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် လက်နက်များလက်ခံရရှိသော နိုင်ငံက အချို့သော လက်နက်များဖြင့် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာဥပဒေကို စနစ်တကျ ချိုးဖောက်နေကြောင်း သိရှိပြီးသည်နှင့် လက်ခံရရှိသော နိုင်ငံအား လက်နက်လွှဲပြောင်းပေးသော နိုင်ငံမှ ဆက်လက်ကူညီခြင်းသည် နောက်ထပ် ချိုးဖောက်မှုများကို လွယ်ကူချောမွေ့စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ခိုင်လုံသော ငြင်းဆိုမှုများ ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသည်။^{၈၆}

လက်နက်များနှင့် ဆက်စပ်အစိတ်အပိုင်းများ၊ နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များ၊ စက်ယန္တရားများနှင့် နည်းပညာများ နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာလွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်သော နိုင်ငံစုံသဘောတူညီချက်များစွာရှိသည် -

- **လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်။** လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်သည် သမားရိုးကျ လက်နက်အများစု၊ ၎င်းတို့ပစ်ခတ်သော ခဲယမ်းမီးကျောက်များနှင့် ၎င်းတို့၏အစိတ်အပိုင်းများကို နိုင်ငံတကာသို့လွှဲပြောင်းခြင်းကို ထိန်းညှိပေးသည်။ လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်တွင် စာချုပ်ပါ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများလွှဲပြောင်းခြင်းကို ခွင့်ပြုချိန်တွင် လက်နက်များ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းများကို လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု၊ လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများ၊ ဂျီနီဗာ သဘောတူစာချုပ်များကို ပြင်းထန်စွာ ချိုးဖောက်မှု၊ အရပ်ဘက်ပစ်မှတ်များ သို့မဟုတ် အကာအကွယ်ပေးထားသော အရပ်သားများကို တိုက်ခိုက်မှု၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတွင် ပါဝင်သော နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက်များဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော အခြားစစ်ရာဇဝတ်မှုများကို ကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုမည်ကို သိရှိပါက နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းကို ခွင့်ပြုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သင့်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ပုဒ်မ ၆ အရ လွှဲပြောင်းခြင်းကို တားမြစ်ထားခြင်းမရှိပါက နှင့် လွှဲပြောင်းခြင်းတွင် တင်ပို့မှုတစ်ခုပါဝင်ပါက တင်ပို့သည့် နိုင်ငံသည် ပုဒ်မ ၇ နှင့်အညီ တင်ပို့မှုဆိုင်ရာအကဲဖြတ်ခြင်းကို ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပြီး၊ ၎င်းသည် လက်နက်များ သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို လူ့အခွင့်အရေးကို ပြင်းထန်စွာ ချိုးဖောက်ကျူးလွန်ရန် သို့မဟုတ် အထောက်အကူပြုရန်အတွက် အသုံးပြုမည့် ထင်ရှားရှင်းလင်းသည့် အန္တရာယ်ရှိပါက လွှဲပြောင်းခြင်းကို တားမြစ်သည်။ စာချုပ်တွင် လမ်းပြောင်းလမ်းလွှဲလုပ်ခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို အထူးဖော်ပြထားသည် - လမ်းပြောင်းလမ်းလွှဲလုပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ စာချုပ်အတွင်း အကျုံးဝင်သော ပစ္စည်းများကို ခွင့်ပြုချက်မရှိသော နောက်ဆုံးလက်တွေ့သုံးစွဲသူထံ ပေးပို့ခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက်မရှိသော နောက်ဆုံးလက်တွေ့သုံးစွဲမှုအတွက် ရည်ရွယ်ကာ အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည် - လက်နက်များ (အစိတ်အပိုင်းများအပါအဝင်) တင်သွင်းခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်း၊ ဖြတ်သန်းသယ်ယူခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်လည်တင်ပို့ခြင်းတွင် ပါဝင်သော နိုင်ငံများသည် ဤအန္တရာယ်ကို လျှော့ချရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များဖလှယ်ရန် လိုအပ်သည်။ လမ်းပြောင်းလမ်းလွှဲလုပ်ခြင်းအား တွေ့ရှိပါက သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံများသည် ၎င်းကို ဖြေရှင်းရန် သင့်လျော်သော အစီအမံများ လုပ်ဆောင်ရမည်။

^{၈၄} မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဥပဒေနှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ထပ်သတင်းအချက်အလက်များအတွက် A/HRC/၃၉/CRP.၂၊ အပိုဒ် ၆၀-၆၂ ကို ကြည့်ပါ။ https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/HRBodies/HRCouncil/FFM-Myanmar/A_HRC_39_CRP.2.pdf တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၈၅} Jean-Marie Henckaerts, eds., "ပထမ ဂျီနီဗာကွန်ဗန်းရှင်းအပေါ်မှတ်ချက် - မြေပြင်ရှိ စစ်တပ်များတွင် ဒဏ်ရာရသူများ၏ အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် ကွန်ဗန်းရှင်း (I)"၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကြက်ခြေနီကော်မတီ၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်၊ အပိုဒ် ၁၆၂။ လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်တွင် ဤတာဝန်ဝတ္တရားကို ရည်ညွှန်းထားပြီး "အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာရန်နှင့် လေးစားလိုက်နာမှုရှိစေရန် သေချာစေရမည်" ဟူသော အခြေခံမူကို ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းတွင် အခြားအရာများအပြင် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဂျီနီဗာကွန်ဗန်းရှင်းများလည်း ပါဝင်သည်။

^{၈၆} Marco Sassoli, "အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာဥပဒေ ချိုးဖောက်မှုများအတွက် နိုင်ငံ၏တာဝန်ယူမှု/တာဝန်ခံမှု"၊ International Review of the Red Cross၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၊ အတွဲ ၈၄၊ အမှတ် ၈၄၆၊ စာမျက်နှာ ၄၁၃။ https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/401_434_sassoli.pdf တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

- **သမားရိုးကျလက်နက်များနှင့် နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများနှင့် နည်းပညာများအတွက် ပို့ကုန် ထိန်းချုပ်မှုဆိုင်ရာ Wassenaar သဘောတူညီချက်။** Wassenaar သဘောတူညီချက်သည် ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာလိုခြံရေးအတွက် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို လျှော့ချရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ သမားရိုးကျလက်နက်များနှင့် နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများနှင့်နည်းပညာများဆိုင်ရာ နိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်နှင့် ထိန်းချုပ်မှုစနစ်များ၏ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို မြှင့်တင်ခြင်းအပါအဝင် အခြားလုပ်ငန်းစဉ်များမှတစ်ဆင့် Wassenaar သဘောတူညီချက်သည် ၎င်းသို့လျှော့ချမှုအား ဆောင်ရွက်သည်။ သဘောတူညီချက်တွင် ပါဝင်သောနိုင်ငံများ (လက်ရှိတွင် ၄၂ နိုင်ငံ) သည် ပို့ကုန်ထိန်းချုပ်မှုများကို ကျင့်သုံးရမည့် ကုန်ပစ္စည်းများစာရင်းကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်ဆင်တူသည်မှာ ပို့ကုန်ထိန်းချုပ်မှုများသည် အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ (ဥပမာ ဖျူးစ်များကဲ့သို့) နှင့် နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ (အမြင်ဆိုင်ရာတပ်ဆင်ကိရိယာ အစရှိသည့်) အတွက် သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ ထို့အပြင် သဘောတူညီချက်၏ပို့ကုန်ထိန်းချုပ်မှုများသည် လက်နက်များနှင့်ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို အကြီးအကျယ်ထုတ်လုပ်ရန် အသုံးပြုနိုင်သော သီးခြားစက်ယန္တရားများနှင့်နည်းပညာများကိုလည်း အကျုံးဝင်ပါသည်။ ၎င်းတွင် တိကျသောထုတ်လုပ်မှုအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သောဝင်ရိုးများစွာကို တစ်ပြိုင်နက်လှုပ်ရှားနိုင်သည့် CNC စက်များ ပါဝင်သည်။

- **၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၀ ရက်နေ့ ဥရောပပါလီမန်နှင့် ကောင်စီ၏စည်းမျဉ်း (EU) ၂၀၂၁/၈၂၁ နှစ်ဖက်သုံးပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တင်ပို့ခြင်း၊ အကျိုးဆောင်လုပ်ခြင်း၊ နည်းပညာ အကူအညီပေးခြင်း၊ ဖြတ်သန်းသယ်ယူခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းခြင်း တို့ကို ထိန်းချုပ်ရန်အတွက် ဥရောပသမဂ္ဂစနစ်တစ်ခုထူထောင်ခြင်း (ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း)။** ဥရောပသမဂ္ဂ နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းသည် ဥရောပသမဂ္ဂ၏နှစ်ဖက်သုံးပစ္စည်းများတင်ပို့မှုကို ထိန်းချုပ်သည့် အဓိက ဥပဒေပြုစာချုပ်စာတမ်းတရပ်ဖြစ်သည်။^{၈၇} ဥရောပသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများရှိ တာဝန်ရှိသောအာဏာပိုင်များအနေဖြင့် စည်းမျဉ်း၏နောက်ဆက်တွဲတွင်ဖော်ပြထားသော မည်သည့်ကုန်ပစ္စည်းကိုမဆိုတင်ပို့ရန် လိုင်စင်ပေးအပ်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ကုန်ပစ္စည်းများကို ပြည်တွင်းနိမ့်နင်းရေး သို့မဟုတ် အခြား ပြင်းထန်သောလူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများအတွက် အသုံးပြုနိုင်ခြေ ရှိ၊ မရှိ စဉ်းစားရန်လိုအပ်သည်။ ဤနောက်ဆက်တွဲတွင် CNC စက်များအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကပစစက်ရုံများတွင် အသုံးပြုနေသည်ကိုတွေ့ရှိရသော ပစ္စည်းအများအပြားပါဝင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ဥရောပသမဂ္ဂ ပြင်ပသို့ လွှဲပြောင်းမှုအားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဥရောပသမဂ္ဂ၏ နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းအပြင် ဥရောပသမဂ္ဂသည် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် "ကန့်သတ်ချက်အစီအမံများ" ကို ထပ်မံချမှတ်ထားသည်။ ၎င်းတို့တွင် လက်နက်ပိတ်ဆို့မှု၊ ပြည်တွင်းနိမ့်နင်းရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်သောပစ္စည်းများပိတ်ဆို့မှုအပြင် မြန်မာစစ်တပ်၏အကြီးတန်းစစ်ဘက်အရာရှိများ^{၈၈} နှင့် ဆက်စပ်လက်နက်ပွဲစားများ^{၈၉}ကို ပစ်မှတ်ထားသော အစီအမံများပါဝင်သည်။

- **သီးခြားပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများအပါအဝင်ဖြစ်သော ကန့်သတ်ချက်များ။** လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ Wassenaar သဘောတူညီချက်နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂနှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းတို့အရလိုအပ်ချက်များနှင့်တားမြစ်ချက်များအပြင်၊ သက်ဆိုင်ရာကန့်သတ်ချက်အစီအမံများကို ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများကလည်းချမှတ်ထားပြီး၊^{၉၀} မြန်မာနိုင်ငံရှိကပစကို တိုက်ရိုက် ပစ်မှတ်ထားသော ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ^{၉၁}နှင့် စစ်တပ်

^{၈၇} ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှုသည် စည်းမျဉ်း (EU) အမှတ် ၄၂၈/၂၀၀၉ ကို အစားထိုးခဲ့သည်။

^{၈၈} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့အထိ ဥရောပသမဂ္ဂ၏ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လက်ရှိ ကန့်သတ်ချက်များအပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်အတွက် <https://www.sanctionsmap.eu/#/main/details/8/?search=%7B%22value%22:%22%22,%22searchType%22:%7B%7D%7D> ကို ကြည့်ပါ။

^{၈၉} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ဥရောပသမဂ္ဂသည် စစ်တပ်နှင့် အကျိုးစီးပွားဆက်နွယ်သော လက်နက်ပွဲစားများဖြစ်သည့် Dr Aung Moe Myinti Dr Naing Htut Aung နှင့် Tay Za အပြင် အခြားသူများအား ပိတ်ဆို့အရေးယူခဲ့သည်။ မြန်မာ/ဘားမားနိုင်ငံရှိ အခြေအနေများကြောင့် ကန့်သတ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့်စည်းမျဉ်း (EU) အမှတ် ၄၀၁/၂၀၁၃ ကို အကောင်အထည်ဖော်သည့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့၏ ကောင်စီ၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း (EU) ၂၀၂၂/၂၀၇၇ ကို ကြည့်ပါ။

^{၉၀} ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလမှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်၍ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှလုပ်ဆောင်ခဲ့သော ကန့်သတ်ချက်များ၏မှတ်တမ်းအတွက် <https://specialadvisorycouncil.org/cut-the-weapons/> ကို ကြည့်ပါ။

^{၉၁} ဥပမာအားဖြင့် ကပစနှင့် ၎င်း၏ဝယ်ယူရေးဌာနအပေါ် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများကို လက်ရှိတွင် အမေရိကန်၊ ကနေဒါ၊ ဂျပန်နှင့် ယူကေတို့မှ ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ လေးစားလိုက်နာရမည့် တာဝန်

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ဆက်စပ်နေသော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ၏ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ဖြေရှင်းရန်အတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာတရားဝင်ယုံကြည်လက်ခံခံရသော စံချိန်စံညွှန်းဖြစ်သည့် စီးပွားရေးနှင့်လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂလမ်းညွှန်မှုများ၏ အခြေခံမူတစ်ခုမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားလုံးသည် လူ့အခွင့်အရေးကို လေးစားလိုက်နာရန် ဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားသည့်အခြေအနေများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် နိုင်ငံတကာ လူသားချင်းစာနာမှု ဆိုင်ရာဥပဒေ၏စံနှုန်းများကိုလည်း လေးစားလိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုသို့ မလုပ်ဆောင်ပါက လူပုဂ္ဂိုလ်ဝန်ထမ်းများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကိုယ်တိုင်သည် ရာဇဝတ်မှုနှင့် တရားမကြောင်းဆိုင်ရာဥပဒေအရ တာဝန်ယူရမည့်ဘေးကို ကြုံတွေ့ရလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ လမ်းညွှန်မှုများသည် မည်သည့်အရွယ်အစား၊ ကဏ္ဍ၊ တည်နေရာ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံမဆိုဖြစ်စေ နိုင်ငံစုံလုပ်ငန်းများနှင့် အခြားလုပ်ငန်းများအပါအဝင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် ကပစစက်ရုံများ သို့မဟုတ် ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုသော ထုတ်ကုန်များကို တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်၍ ကပစထံထောက်ပံ့ ပေးသော ဤအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသောကုမ္ပဏီအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂလမ်းညွှန်မှုများအရ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် နိုင်ငံတကာလူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာဥပဒေ စံနှုန်းများကို လေးစားလိုက်နာ ရန် ၎င်းတို့၏တာဝန်ကိုကျေပွန်စေရန် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် -

- လူ့အခွင့်အရေးကိုလေးစားလိုက်နာရန် ၎င်းတို့၏ကတိကဝတ်ကိုဖော်ပြပြီး ၎င်းကုမ္ပဏီ၏ အတွင်းနှင့် ပြင်ပတွင် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသော အများပြည်သူဆိုင်ရာမူဝါဒကတိကဝတ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးရမည်။
- ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆက်ဆံရေးများမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော၊ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်သော သို့မဟုတ် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နိုင်သော မည်သည့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာအန္တရာယ် သို့မဟုတ် ထိခိုက်မှုကိုမဆိုဖော်ထုတ်ရန် ၎င်းတို့၏ တန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်ခုလုံး (အထက်ပိုင်း နှင့် အောက်ပိုင်းနှစ်ခုလုံး) အား လိုအပ်သောစစ်ဆေးမှုများ လုပ်ဆောင်ရမည်။ ဤဆက်ဆံရေးများတွင် ၎င်းတို့ထုတ်ကုန်များ၏နောက်ဆုံးအဆင့် လက်တွေ့သုံးစွဲမှုအပါအဝင် စီးပွားဖက်များ၊ ၎င်းတို့၏ တန်ဖိုးကွင်းဆက်ရှိအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းများ၊ ထုတ်ကုန်များ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် တိုက်ရိုက် ဆက်စပ်နေသော မည်သည့် အစိုးရမဟုတ်သော သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်သည်။ ၎င်းတွင် ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန် များ၏နောက်ဆုံးအသုံးပြုမှုကို အကဲဖြတ်ခြင်းလည်းပါဝင်သည်။

^{၆၂} ဥပမာအားဖြင့် ဦးအောင်မိုးမြင့်သည် ယူကေနှင့် ကနေဒါတို့မှ ချမှတ်ထားသော ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ၏ပစ်မှတ်ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သော Dynasty International Company Limited သည် ယူကေ၏ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုကိုလည်းခံရသည်။ မြန်မာစစ်တပ်ကို ငွေကြေးအထောက်အပံ့နှင့် လက်နက်များ ထောက်ပံ့ပေးမှုကြောင့် Htoo Group of Companies နှင့် ၎င်း၏ အဓိကဒါရိုက်တာနှင့် ရယ်ယာရှင်အချို့ကို အမေရိကန်၊ ယူကေနှင့် ဥရောပသမဂ္ဂတို့မှ ပိတ်ဆို့အရေးယူခဲ့သည်။ International Gateways Group of Companies (IGG) ၏ မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာ ဒေါက်တာနိုင်ထွဋ်အောင်သည် အမေရိကန်၏ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုကိုခံရသည်။ IGG သည် ၎င်း၏လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီ Gateways Hongkong Company Limited မှတစ်ဆင့် မြန်မာစစ်တပ်သို့ လေတပ်၏တိုက်လေယာဉ်များနှင့် အခြားလေယာဉ်များအတွက် အပိုပစ္စည်းများနှင့် အဆင့် မြင့်တင်မှုများအပါအဝင် စစ်သင်္ဘောများအတွက် လက်နက်များထောက်ပံ့ရန် စာချုပ်များကို အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာဖြင့် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။ “ဖော်ထုတ်ခြင်း- မြန်မာ စစ်တပ်ထံ လက်နက်နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများကို အကျိုးဆောင်ပေးသော ကုမ္ပဏီများ”၊ Justice for Myanmar ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက် ကိုကြည့်ပါ။ <https://www.justiceformyanmar.org/stories/exposed-companies-brokering-arms-equipment-to-myanmar-military> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၆၃} လမ်းညွှန်မှု ၁၂၊ မှတ်ချက်။ အဓိကအားဖြင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် သက်ဆိုင်သော်လည်း လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားသည့် အခြေအနေများတွင် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေစံနှုန်းများသည် ကုမ္ပဏီများနှင့်လည်းသက်ဆိုင်ပြီး မန်နေဂျာများနှင့်ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့သောစံနှုန်းများကို မချိုးဖောက်ရန် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ချမှတ် ထားကြောင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြက်ခြေနီကော်မတီကလည်း အတည်ပြုထားသည်။

^{၆၄} အထက်ပိုင်းဆိုသည်မှာ ထုတ်ကုန်များ (သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်များ၏အစိတ်အပိုင်းများ) ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သောကုန်ပစ္စည်းများ ရယူခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် တန်ဖိုး ကွင်းဆက်၏အပိုင်းကို ရည်ညွှန်းသည်။ အောက်ပိုင်းတန်ဖိုးကွင်းဆက်သည် ထုတ်ကုန်တစ်ခု (သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု) ကို ဈေးကွက်သို့ပို့ဆောင်ခြင်း နှင့် အဆုံး၌ နောက်ဆုံးလက်တွေ့သုံးစွဲသူထံသို့ ပို့ဆောင်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တန်ဖိုးကွင်းဆက်၏အစိတ်အပိုင်းကို ရည်ညွှန်းသည်။ တန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်ခုတွင် ကုမ္ပဏီ တစ်ခု၏ အနေအထားသည် အခြေအနေအလိုက်ဖြစ်သည့် သဘောတရားတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် လက်နက်များတွင်တပ်ဆင်ရန် အစိတ်အပိုင်းများပြုလုပ်သောစက်ရုံ တစ်ခုကို ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ပေးသွင်းသူများ၏ အောက်ပိုင်းတွင်ရှိသည်ဟု သတ်မှတ်သော်လည်း ၎င်းသည် လက်နက်များ ပြုလုပ်သော ကုမ္ပဏီ၏အထက်ပိုင်းတွင်ရှိသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့ (Amnesty International)၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်၊ “လမ်းကြောင်းမှ သေ့ဖယ်သော JBC - သိမ်းပိုက်ထားသော

- ၎င်းတို့၏ဩဇာအာဏာကို အသုံးပြုခြင်းအပါအဝင် ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိထားသော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ၏အန္တရာယ်များကို ကာကွယ်ရန် သို့မဟုတ် လျှော့ချရန် အစီအမံများ လုပ်ဆောင်ရမည်။
- ၎င်းတို့ဖြစ်စေခဲ့သော သို့မဟုတ် ကူညီခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်မြောက်စေခဲ့သော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများအားလုံးအတွက် ပြန်လည်ကုစားပေးခြင်းအား လုပ်ဆောင်ပေးရမည်။^{၆၅}

ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသောဒေသများ သို့မဟုတ် အာဏာရှင်စနစ်ကြီးစိုးသောဒေသများသို့ တင်ပို့ခြင်းသည် ပြင်းထန်သော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်သည့်အန္တရာယ်ကို ပိုမိုမြင့်မားစေသည်။^{၆၆} အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ကပစ စက်ရုံများတွင်အသုံးပြုနေသည်ကို တွေ့ရှိရသောထုတ်ကုန်အမျိုးအစားများကို မြန်မာနိုင်ငံသို့တင်ပို့သူများသည် အောက်ပါအကြောင်းများကြောင့် ဥပဒေအရယူရမည့်တာဝန် ပိုမိုကြီးမားလာသည် -

- ပဋိပက္ခဒေသများ သို့မဟုတ် အာဏာရှင်စနစ်ကြီးစိုးသောဒေသများကဲ့သို့သော စိန်ခေါ်မှုများသော လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာအခြေအနေများတွင် ထုတ်ကုန်များကို အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာထိခိုက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့်အန္တရာယ်ကို ပိုမိုများပြားလာစေသည်။
- ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသောဒေသများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ခြင်းသည် စစ်တပ်၊ ရဲနှင့် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များကဲ့သို့သော အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များကကျူးလွန်သော နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေး သို့မဟုတ် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာဥပဒေများကို ပြင်းထန်စွာချိုးဖောက်မှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်ခြေမြင့်မားလာစေသည်။
- ၎င်းတို့ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသော ကုန်စည်၊ ထုတ်ကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏အန္တရာယ်ရှိသော သဘောသဘာဝကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့်၊ ပြည်တွင်းပို့ကုန်ထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများအရ အထူးအခြေအနေများ၊ တားမြစ်ချက်များ သို့မဟုတ် လိုင်စင်လိုအပ်ချက်များနှင့် ရင်ဆိုင်ရဖွယ်ရှိသည်။^{၆၇} အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း လက်နက်ထုတ်လုပ်ရန် အသုံးပြုနိုင်သော အချို့သောအစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၊ နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များနှင့် စက်ယန္တရားများနှင့် နည်းပညာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လက်ရှိတွင် ပို့ကုန်ထိန်းချုပ်မှုစည်းမျဉ်းများ အများအပြားသက်ရောက်လျက်ရှိသည်။

အရေးကြီးသည်မှာ လူ့အခွင့်အရေးများကိုလေးစားလိုက်နာရန် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏တာဝန်သည် နိုင်ငံများ၏ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်စွမ်းများ နှင့်/သို့မဟုတ် ဆန္ဒရှိမှုအပေါ် မူတည်ခြင်းမရှိပေ။ လက်တွေ့အားဖြင့်ဆိုလိုသည်မှာ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်များကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော နောက်ဆုံးလက်တွေ့သုံးစွဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်သောစစ်ဆေးမှုများအား အမြဲတစေလုပ်ဆောင်ရန်နှင့် ထိုကဲ့သို့သော နောက်ဆုံးလက်တွေ့အသုံးပြုမှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော မည်သည့်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုကိုမဆို ကာကွယ်ရန် သို့မဟုတ် လျှော့ချရန် မျှော်လင့်ထားသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ပြောရလျှင် ပို့ကုန်ထိန်းချုပ်မှုများ သက်ရောက်သည့်နေရာတွင် ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏ပင်မနိုင်ငံများက တင်ပို့မှုကိုခွင့်ပြုသည့် လိုအပ်သောခွင့်ပြုချက်များ ပေးအပ်ထားသည်ဟူသောအချက်ကြောင့် လူ့အခွင့်အရေးများကို ၎င်းတို့၏လေးစားလိုက်နာရန်တာဝန်မှ လွတ်ကင်းခွင့်မရှိပေ။^{၆၈} ထို့အပြင် ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်ဆက်နွယ်မှုရှိသော

ပါလက်စတိုင်း နယ်မြေများတွင် JBC စက်များဖြင့် ကျူးလွန်သော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအတွက် တာဝန်ယူမှုကို ရှောင်ရှားခြင်း” ကို ကြည့်ပါ။ <https://corporatejusticecoalition.org/wp-content/uploads/2021/12/JCB-Off-Track-Amnesty-International-report.pdf> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၆၅} လမ်းညွှန်မှုများ အပိုင်း III၊ လူ့အခွင့်အရေးများကို လေးစားလိုက်နာရန် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ တာဝန်- လမ်းညွှန်မှု ၁၁-၂၄။

^{၆၆} အောက်ပါအပိုင်းသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့ (Amnesty International)၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်၊ “လမ်းကြောင်းမှ သွေဖယ်သော JBC - သိမ်းပိုက်ထားသော ပါလက်စတိုင်းနယ်မြေများတွင် JBC စက်များဖြင့် ကျူးလွန်သော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအတွက် တာဝန်ယူမှုကို ရှောင်ရှားခြင်း”၊ စာမျက်နှာ ၃၀-၃၉ တို့မှ အများအပြား ရယူထားသည်။

^{၆၇} ဥပမာအားဖြင့်အလွဲသုံးစားပြုရန် လွယ်ကူသည် သို့မဟုတ် လွယ်ကူနိုင်သည်ဟု သိရှိထားသော သို့မဟုတ် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်သည့်မှုဝါဒအချို့ကို ကျင့်သုံးရာတွင် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဟု ထင်ရသော ထုတ်ကုန်များ။

^{၆၈} Aလက်ရှိတွင် ဥရောပတစ်ဝှမ်းတွင် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများဟု စွပ်စွဲချက်ဖြင့် လက်နက်တင်ပို့ခွင့်လိုင်စင်များကို စိန်ခေါ်ရန် သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်တရားရုံးများတွင် လက်နက်ထုတ်လုပ်သူများနှင့် လိုင်စင်အာဏာပိုင်များ၏ တာဝန်ယူမှု/တာဝန်ခံမှုကို တည်ဆောက်ရန် ရည်ရွယ်သည့်တရားစွဲဆိုမှုများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များစွာကို စတင်ခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်အတွက်၊ ဥပမာအားဖြင့် Schliemann, C., and Bryk, L., ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၊ “လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ကော်ပိုရိတ်တာဝန်ယူမှု- ဥပဒေအရတာဝန်ရှိမှု၊ တရားစွဲဆိုမှုနှင့် ဥပဒေပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု” ကို ကြည့်ပါ။ <https://library.fes.de/pdf-files/iez/15850.pdf> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့ထုတ်ကုန်အား ဥပါဒ်ဖြစ်စေရန်ရည်ရွယ်၍ နောက်ဆုံးလက်တွေ့အသုံးပြုမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် တာဝန်ရှိသည်။ ၎င်းပတ်သက်ဆက်နွယ်မှုရှိသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင် သတ်မှတ်ထားသောထုတ်ကုန်တခု (သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်၏ အစိတ်အပိုင်းတခု) ကို ဈေးကွက်တခုသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သော ဆက်နွယ်မှုရှိသည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာ အထူးသဖြင့်ပင်တာဝန်ရှိသည်။ ကပစ တန်ဖိုးကွင်းဆက်တွင် ဤအစီရင်ခံစာတွင်ဖော်ပြထားသောကုမ္ပဏီများ၏ အဖြစ်များသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာပတ်သက် ဆက်နွယ်မှုအချို့တွင် အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဖြန့်ဖြူးသူများ၊ franchise လုပ်ငန်းခွဲပိုင်ရှင်များနှင့် လိုင်စင်ရသူများပါဝင် သည်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ကပစထံထုတ်ကုန်များကို တိုက်ရိုက်ရောင်းချခြင်းမရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၎င်းကိုယ်တိုင် တည်ရှိမနေခြင်း နှင့်/သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လက်ရှိလုပ်ကိုင်မှုမရှိခြင်းများဖြစ်နေသည်ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ပတ်သက်ဆက်နွယ်မှုများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်ချက်များမှ ၎င်း၏ထုတ်ကုန်များကို ဘေးဥပါဒ် ဖြစ်စေသည့် နောက်ဆုံးလက်တွေ့အသုံးပြုမှုပုံစံများဖြင့် အသုံးမပြုကြောင်း ခိုင်မာသေချာစေရန် ၎င်းကုမ္ပဏီတွင် တာဝန်အပြည့် အဝရှိသည်။

အတိုချုပ်ပြောရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသောဒေသများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော နောက်ဆုံးလက်တွေ့အသုံးပြုမှုရှိနိုင်သည့် ထုတ်ကုန်များအား ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခြင်းအတွက် ကုမ္ပဏီများသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် လိုအပ်သောစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပြီး ဤတာဝန်သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့တင်ပို့ရန် လိုအပ်နိုင်သည့် တရားဝင်ပါမစ်များကိုလျှောက်ထားခြင်းနှင့် ရယူခြင်းသက်သက်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ပိုမို ကောင်းမွန်သည့် လိုအပ်သောစစ်ဆေးမှုများမရှိပါက ကုမ္ပဏီများနှင့် ၎င်းတို့၏ဝန်ထမ်းများသည် တရားမကြောင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရတာဝန်ယူမှုအား ရင်ဆိုင်ရနိုင်သည်။

ဘောက်စ် ၁။ လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်းနှင့်ဆက်စပ်နေသော ဘေးဥပါဒ်ဖြစ်စေသည့် နောက်ဆုံး လက်တွေ့အသုံးပြုမှု၏အန္တရာယ်အား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း^{၉၉}

လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ Wassenaar သဘောတူညီချက်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ နှစ်ဖက်သုံး ကုန်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းနှင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာနှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများတင်ပို့မှုဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များအရ တင်ပို့မှုများကို ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ထားသောအသုံးပြုမှုဖြစ်စေ၊ ရည်ရွယ်ထားသောအသုံးပြုမှုထံ ဖြစ်စေ၊ လမ်းကြောင်းမပြောင်းလဲစေဖို့အလို့ငှာ သေချာခိုင်မာစွာ အထူးဂရုပြုရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် လမ်းပြောင်း လမ်းလွဲလုပ်ခြင်းများသည် အဖြစ်များလေ့ရှိပြီး ဤစနစ်များကို ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းမှာ အဓိကကျသည့်စိန်ခေါ်မှုတရပ် ဖြစ်နေဆဲဖြစ်သည်။ လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်း၏အန္တရာယ်သည် တင်ပို့မှုကို ခွင့်ပြုသည့် နိုင်ငံများအတွက်သာမက တင်ပို့သည့်ကုမ္ပဏီများအတွက်ပါ အရေးကြီးသောစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြစ်ပေါ် စေသည်။

နိုင်ငံများနှင့်ကုမ္ပဏီများသည် လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်း၏အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့်လျှော့ချရန် မတူညီ သောနည်းလမ်းများရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် - တင်ပို့သည့်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏တာဝန်များကို နောက်ပိုင်းတွင် မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့်အခြေအနေများကို ရှောင်ရှားသင့်သည်။ သာဓကအားဖြင့်ဆိုသော် လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲ လုပ်ခြင်းအတွက် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောလုပ်ဆောင်မှုများ ကျူးလွန်ခဲ့လျှင် ပြစ်ဒဏ်များ သို့မဟုတ် ဥပဒေအရတာဝန်ယူ

^{၉၉} လက်နက်ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်အရ လမ်းပြောင်းပြောင်းလဲခြင်း၏ အန္တရာယ်နှင့် ဤအန္တရာယ်ကိုတုံ့ပြန်ရန် တင်ပို့သည့်နိုင်ငံများအတွက် အစီအမံများ အပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်အတွက် Jaramillo, C., and Gallagher, K., ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ “လက်နက်ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာရွှေ့ပြောင်းခြင်း စက်ဝန်းအတွင်း လမ်းပြောင်း ပြောင်းလဲခြင်း၏အန္တရာယ်- ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်သုံးချက်” ကို ကြည့်ပါ။

ရမှုများဖြင့် ရင်ဆိုင်ရခြေရှိသည်ဟူ၍ ကန့်သတ်ထားသောပို့ကုန်စာချုပ်များကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဥပဒေအရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးလက်တွေ့အသုံးပြုမှုဆိုင်ရာအာမခံချက်များကို လိုက်နာခြင်း သည် တင်ပို့သည့်ကုမ္ပဏီများနှင့် လက်ခံသူများ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကနဦးအစကတည်းက သဘောတူစာချုပ်များအား ပြည့်မှီစေရေးအတွက် လိုအပ်ချက်တစ်ခုဖြစ်သင့်သည်။

ထုတ်ကုန်များ၏ ပရိုမိုးရှင်း၊ ဖြန့်ကျက်ခြင်း၊ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း/လိုင်စင်ချထားခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းတို့ တဆင့်မှအပါအဝင် ဘေးဥပါဒ်ရှိသောနောက်ဆုံးလက်တွေ့အသုံးပြုမှုကို တားဆီးရန် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော အဆင့်များအားလုံးကို လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ကုမ္ပဏီများ၏ လိုအပ်သောစစ်ဆေးမှုများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ဗဟို အချက်အချာ ဖြစ်သင့်သည်။ ကာကွယ်ခြင်းနှင့် လျှော့ချခြင်းအရ ကုမ္ပဏီများသည် လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်း နှင့်စပ်ဆိုင်သည့် ဘေးဥပါဒ်ရှိသော နောက်ဆုံးအသုံးပြုမှု၏အန္တရာယ်ကို ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများစွာရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်းအား လက်မခံနိုင်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာသိစေထားခြင်းနှင့် ထိုကဲ့သို့ သော လိုက်နာရန်မျှော်မှန်းချက်များကို စာချုပ်ဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများအဖြစ် ထင်ဟပ်စေခြင်း၊ အန္တရာယ်များ နှင့်တွေ့ရှိသော လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်းအဖြစ်များအား ပုံမှန်စောင့်ကြည့်ရန်နှင့် တုန့်ပြန်ရန်အတွက် သင့်လျော်သော အတွင်းပိုင်းစနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များထားရှိခြင်း ဖြစ်သည်။

လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်း၏အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ရန် နှင့်/သို့မဟုတ် လျှော့ချရန် လိုအပ်သော အစီအမံ အမျိုးအစားများသည် ထုတ်ကုန်များ၏သဘောသဘာဝနှင့် အပြောင်းအလဲမရှိ ဆက်စပ်နေမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် - လက်နက်များကိုအကြီးအကျယ်ထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သော CNC စက်များနှင့်ပတ်သက်၍ လိုင်စင် ချထားပေးသည့်ကုမ္ပဏီအချို့သည် သဘောတူထားသည့် တည်နေရာ/အသုံးပြုမှုမှ စက်များကိုရွှေ့ပါက စက်များ ကို "ထိခိုက်ပျက်စီးစေမည့်" ကိရိယာများကို ၎င်းတို့၏စက်ကိရိယာများတွင်တပ်ဆင်ခြင်းဖြင့် လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲ လုပ်ခြင်း၏အန္တရာယ်ကို လျှော့ချပေးထားသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စက်များကိုနဂိုရည်ရွယ်ချက်မှသွေဖယ်သော စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ထုတ်လုပ်မှုအတွက် အသုံးပြုနိုင်သော လူများ၊ ကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် နိုင်ငံများထံ စက်ကိရိယာ များ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းကို တားဆီးရန်ဖြစ်သည်။^{၁၀၀}

လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်းကို လျှို့ဝှက်စွာပြုလုပ်နိုင်ပြီး နိုင်ငံများနှင့်ကုမ္ပဏီများ၏ လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲ လုပ်ခြင်းကို သိရှိနိုင်စွမ်းနှင့် အတည်ပြုနိုင်စွမ်းတွင် ကန့်သတ်ချက်များရှိကြောင်း လူအများသိကြပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်းဖြစ်ပွားခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြသည့် ယုံကြည်စိတ်ချရသော သတင်း အချက်အလက်များရှိသည့်အခါ တင်ပို့သည့်နိုင်ငံများနှင့်ကုမ္ပဏီများ နှစ်ခုစလုံးတွင် တုံ့ပြန်ရန်တာဝန်ရှိသည်။ အသင့်တော်ဆုံးတုံ့ပြန်မှုသည် ဖြစ်ပွားသောအခြေအနေများတွင် ရှိနေသောပြဿနာများအပေါ် မူတည်မည် ဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံအနေနှင့် သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူသို့ ပါဝင်ပတ်သက်သူများအပေါ် ၎င်း၏သက်ရောက်လွှမ်းမိုးမှုကိုအသုံးပြု၍ ထပ်မံဖြစ်ပေါ်မည့်ဘေးဥပါဒ်ကိုကာကွယ်နိုင်သည်ဖြစ်ပြီး သက်ရောက် လွှမ်းမိုးမှုအားအသုံးပြုခြင်းမှာ မအောင်မြင်ပါက စီးပွားရေးပါတ်သက်ဆက်နွယ်မှုများနှင့် အနာဂတ်လုပ်ငန်းများ အားလုံးကိုလည်း အတူတကွရပ်တန့်ရမည်ဖြစ်သည်။ အခြေအနေအားလုံးတွင်ထိခိုက်နစ်နာသူများသည် ခံစားခဲ့ရ သော ထိခိုက်မှုများအတွက် ထိရောက်သောကုစားမှုကိုရရှိနိုင်စေရန် နိုင်ငံများနှင့်ကုမ္ပဏီများမှ အားထုတ် လုပ်ဆောင်ရန် မျှော်မှန်းထားသည်။

^{၁၀၀} ဥပမာအားဖြင့် American Machinist၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်၊ "ပို့ကုန်ထိန်းချုပ်မှု လိုက်နာမှုအပေါ် Mazak ၏ရပ်တည်ချက်" ကို ကြည့်ပါ။ <https://www.americanmachinist.com/archive/viewpoints/article/21895802/mazak-makes-a-stand-on-export-control-compliance> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

ကပစ၏ထုတ်လုပ်မှုအား ဖြစ်မြောက်စေသော

အလွန်အရေးပါသည့် ထောက်ပံ့ရေးများ

အောက်ဖော်ပြပါအပိုင်းတွင် မြန်မာစစ်တပ်၏ ပြည်တွင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကိုဖြစ်မြောက်စေသော တန်ဖိုးကွင်းဆက်ကို ယေဘုယျအားဖြင့်ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းသည် တန်ဖိုးကွင်းဆက်၏ အဓိက အချက်ငါးချက်တလျှောက်တွင် လက်နက် ထုတ်လုပ်မှုကိုထောက်ပံ့ရန် လိုအပ်သောထုတ်ကုန်များ ထောက်ပံ့ရာ၌ အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်သည်ဟုယူဆရသော ကုမ္ပဏီအချို့နှင့် /သို့မဟုတ် ကပစအတွက် ထိုကဲ့သို့သော သဘောတူညီချက်များဖော်ဆောင်ရာတွင် ကြားခံအကျိုးဆောင်ပွဲစား အနေဖြင့် အထောက်အကူပြုသောကုမ္ပဏီအချို့ကို ဖော်ထုတ်ထားသည်။

ကပစ၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသောတန်ဖိုးကွင်းဆက်သည် အလွန်ရှုပ်ထွေးသော၊ အလွှာပေါင်းစုံပါဝင်သည့် ကွန်ရက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ပစ္စည်းတင်သွင်းသူ၊ ထုတ်လုပ်သူနှင့် ဖြန့်ဖြူးသူ အရေအတွက် မြောက်များစွာပါဝင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ သော ပစ္စည်းတင်သွင်းသူ၊ ထုတ်လုပ်သူနှင့် ဖြန့်ဖြူးသူများတွင် နိုင်ငံအများအပြား၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင်ရှိသော သို့မဟုတ် နေထိုင်သော နိုင်ငံပိုင်နှင့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများ နှစ်မျိုးလုံးပါဝင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် လိုအပ်သောထုတ်ကုန်အချို့ တင်သွင်းခြင်းကို ကပစမှတိုက်ရိုက်ဝယ်ယူနိုင်သော်လည်း (ကပစကို ကုန်စည်လက်ခံသူအဖြစ် စာရင်းသွင်းထားခြင်းအားဖြင့်) မြန်မာစစ်တပ်သည် ကုန်ပစ္စည်းများမှာယူမှုပြုသည့် စင်စစ်နောက်ဆုံး လက်ခံသူကိုဖုံးကွယ်ခြင်းဖြင့် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများကို ရှောင်ရှားရန် မြန်မာနိုင်ငံတွင်နေထိုင်သော သို့မဟုတ် အခြားနေရာတွင် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားသော အရပ်ဘက်ဟန်ပြု ကုမ္ပဏီများ (တစ်ခါတစ်ရံ ထိုကဲ့သို့သော ကုမ္ပဏီများအား အလွှာအဆင့်ဆင့်သုံးသည်)^{၁၀၀} ကိုလည်း အားကိုးအားထား ပြုလုပ်သည်။ ထို့အပြင် ကပစနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်သောကုမ္ပဏီအချို့သည် အလွန်ရှုပ်ထွေးသောကွန်ရက်များ၏ အစိတ်အပိုင်း များပင်ဖြစ်သည်။^{၁၀၁} ဥပမာအားဖြင့် ၎င်း၏လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ကပစသည် တရုတ်နိုင်ငံပိုင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သည့် China North Industries Group ဟု တရားဝင်ခေါ်ဆိုသော NORINCO နှင့် နီးကပ်စွာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြောင်းသိရှိရပြီး ၎င်းတွင် အနည်းဆုံးအဖွဲ့ဝင် ၄၆ ယူနစ်ပါဝင်ပြီး ၎င်းတို့အားလုံးတွင် လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီခွဲများ၊ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းများနှင့် တွဲဖက်ကုမ္ပဏီများစွာရှိပြီး^{၁၀၂} မြန်မာနိုင်ငံရှိ ၎င်းတို့၏ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အေးဂျင့်များအား ပုံမှန်အားဖြင့် အပြောင်းအလဲ လုပ်လေ့ရှိသည်။^{၁၀၃}

လိုင်စင်ရထုတ်လုပ်မှုနှင့် နည်းပညာလွှဲပြောင်းခြင်းများ

ကပစ၏လက်ရှိထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများရှိ လက်နက်အချို့ကို လိုင်စင်အောက်တွင်ထုတ်လုပ်နေသည်ဟု ယူဆရသည်။ သို့သော် ကပစ စက်ရုံများတွင် ထုတ်လုပ်နေသောလက်နက်အများအပြားအတွက် လိုင်စင် အခြေအနေမှာ ရှင်းလင်းပြတ်သားမှုမရှိသေး ဘဲ တရားဝင်လိုင်စင်မရှိဘဲ ထုတ်လုပ်နေခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။

^{၁၀၀} စစ်တပ်အတွက် လက်နက်ရောင်းဝယ်မှုများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ပေးနေသောကုမ္ပဏီများ၏ ခြံငှာသုံးသပ်ချက်အတွက် Justice for Myanmar ၏ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်၊ “ဖော်ထုတ်ခြင်း- မြန်မာစစ်တပ်အတွက် လက်နက်နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားပေးခဲ့သော ကုမ္ပဏီ ၁၁၆ ခု” ကို ကြည့်ပါ။
^{၁၀၁} အသုံးများသော အခြားပိတ်ဆို့အရေးယူမှု ရှောင်ရှားသည့်နည်းစနစ်များတွင် ကပစသို့တင်ပို့သည့် ပစ္စည်းများကို တမင်တကာ အမည်အမှားတပ်ခြင်း ပါဝင်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် FRITZ WERNER Industries ကိစ္စတွင် လက်နက်နှင့်ခဲယမ်းမီးကျောက်များထုတ်လုပ်ရန် ကပစသို့ပေးပို့သော စက်ယန္တရားများကို “စိုက်ပျိုးရေး” သို့မဟုတ် “စက်မှု လုပ်ငန်း” သုံး စက်ယန္တရားအဖြစ် မကြာခဏ အမည်တပ်လေ့ရှိသည်။
^{၁၀၂} International Peace Service Information Service & Omega Research Foundation၊ ၂၀၁၆၊ “လုပ်ငန်းစဉ်စာတမ်း J- China North Industries Corporation” ကို ကြည့်ပါ။ <https://ipisresearch.be/publication/working-paper-2-china-north-industries-corporation/> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။
^{၁၀၃} NORINCO အတွက် ယခင် NORINCO ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာထွန်းမင်းလတ်ကို အစားထိုးခဲ့သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်သည် မြန်မာကုမ္ပဏီ Mottama Holdings Limited ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရန်ဟိုး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း၊ လိုင်စင်ရထုတ်လုပ်မှုနှင့်လိုင်စင်မဲ့ထုတ်လုပ်မှု နှစ်မျိုးလုံးသည် ယခင်က ထိုကဲ့သို့သောနည်းပညာ မရှိ ခဲ့သည့်အဖွဲ့အစည်းတခု (ကပစကဲ့သို့) မှ ထုတ်လုပ်မှုနည်းပညာရယူခြင်းကို ဆိုလိုသည်။^{၁၀၅} ယေဘုယျအကျဆုံးအဓိပ္ပာယ်ဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် လိုင်စင်ရထုတ်လုပ်မှုသည် ဉာဏပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်သူ (လိုင်စင်ပေးသူ သို့မဟုတ် လိုင်စင်ခွင့်ပြုသူ) နှင့် အချို့သော အခြေအနေများအောက်တွင် ထိုကဲ့သို့သော ဉာဏပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်များကိုအသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုချက်ရှိသူ (လိုင်စင်ရသူ သို့မဟုတ် လိုင်စင်ကိုင်ဆောင်သူ) တို့အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတခုဖြစ်သည်။ နောက်တနည်းအားဖြင့်ပြောရလျှင် လိုင်စင်ရထုတ်လုပ်မှု သဘောတူညီချက်တွင် လိုင်စင်ရသူ (မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်၍ ကပစ) သည် အချို့သောအခြေအနေများအောက်တွင် ထုတ်လုပ်ခွင့် ပေးအပ်ထားသော သတ်မှတ်ထားသည့်လက်နက်တခုကိုထုတ်လုပ်နေခြင်းဖြစ်ပြီး လိုင်စင်ပေးသူသည် ထုတ်လုပ်မှု အတွက် လိုအပ်သောဉာဏပစ္စည်းကို ပိုင်ဆိုင်မှုရယူထားသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် သတ်မှတ်ထားသောလက်နက်တခုပြုလုပ်ရန် ထုတ်လုပ်မှုနည်းပညာလွှဲပြောင်းခြင်းကို ဉာဏပစ္စည်းပိုင်ရှင်၏သဘောတူညီချက်မရှိဘဲ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် ဉာဏပစ္စည်း၏ မူလပိုင်ရှင်မဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းတခုသည် သတ်မှတ်ထားသောလက်နက်တခုကိုထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာနှင့် ထုတ်လုပ်နည်းကိုရရှိပြီး၊ ထို့နောက် မူလပိုင်ရှင်၏ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ၊ ထို့ပြင်ဖြစ်နိုင်သည်မှာ မူလ ပိုင်ရှင်ပင်သိရှိခြင်းမရှိဘဲ ဤနည်းပညာနှင့်ထုတ်လုပ်နည်းကို အခြားအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုထံ လွှဲပြောင်းပေးသည့်ကိစ္စ ဖြစ်နိုင်သည်။

SAC-M မှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ လိုင်စင် (သက်တမ်းကုန်ဆုံးသွားသော လိုင်စင်များအပါအဝင်) အောက်တွင် ကပစစက်ရုံများ၌ လက်ရှိထုတ်လုပ်နေသောလက်နက်အချို့တွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်ဟု သတင်းများကဖော်ပြသည်-

- ချေမှုန်းရေးရိုင်ဖယ်များ၊ စနိုက်ပါရိုင်ဖယ်များ၊ စက်ကလေးများနှင့် sub-machine gun ဆပ်မက်ရှင်ဂန်းများကဲ့သို့သော လက်နက်ငယ်အမျိုးမျိုး။ ယေဘုယျအားဖြင့် လက်နက်ငယ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာ့စစ်တပ်သည် ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှစ၍ စီမံကိန်းကြီးတိုင်းနီးပါးတွင်^{၁၀၆} နိုင်ငံခြားနိုင်ငံတခုနှင့် ပူးပေါင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏ လိုင်စင်အောက်တွင်သော်လည်းကောင်း လက်နက်များထုတ်လုပ်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဆက်စပ်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ကို လိုင်စင်အောက်တွင်ထုတ်လုပ်ခြင်း ရှိ၊ မရှိနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်အနည်းငယ်သာရရှိနိုင်သော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် လက်နက်ငယ်အတွက် ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို လိုင်စင်ဖြင့်ထုတ်လုပ်ခြင်းမှာ ရှားပါးသောကြောင့် ထိုသို့ဖြစ်ရန်မဖြစ်နိုင်ကြောင်း နီးကပ်စွာစောင့်ကြည့်သူများက ထောက်ပြသည်။^{၁၀၇}
- ကျည်ခါးပတ်သုံး အကြီးစားစက်သေနတ် Heavy Machine Guns (စက်ကြီး) (ပြည်တွင်းတွင် MA-16 ဟု ခေါ်ဆိုသည်)၊ မူလက စင်ကာပူနိုင်ငံ Chartered Industries (လက်ရှိ ST Kinetics) မှ STK-50MG အဖြစ် တီထွင်ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။
- ယူကရိန်းနိုင်ငံအခြေစိုက် လက်နက်ကုမ္ပဏီများနှင့်နည်းပညာလွှဲပြောင်းရေး (ToT) သဘောတူညီချက်မှတစ်ဆင့် 2SIU ကိုယ်ပိုင် ဟောင်ဝစ်ဇာ howitzer လက်နက်ကြီး။
- မြောက်ကိုရီးယား၏နည်းပညာအကူအညီဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ထုတ်လုပ်သည်ဟုဆိုသော SA-16 ပုခုံးထမ်းလေကြောင်းရန် ကာကွယ်ရေးစနစ်။
- QJG-02 (၎င်း၏ပို့ကုန်ဗားရှင်းအား Type CS/LM2 အဖြစ်လူသိများသည်)၊ တရုတ်လုပ် လေယာဉ်ပစ်စက်သေနတ်ကြီးတစ်ခု။
- KS-1B၊ တရုတ်လုပ် တာတိုနှင့်တာလတ်အကွာအဝေးအထိပစ်နိုင်သော မြေပြင်မှ ဝေဟင်ဒုံးကျည်စနစ်။^{၁၀၈} ToT သဘော တူညီချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသတွင်းထုတ်လုပ်မှုကို စုစုပေါင်း ၁၂ လုံးအထိ ကန့်သတ်ထားသည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။

^{၁၀၅} ဤအပိုင်းသည် Sulashvili, B., G., “လက်နက်ငယ်များ စစ်တမ်း၊ ၂၀၀၇၊ ၁- ရင်းမြစ်များ မြှင့်တင်ခြင်း - လိုင်စင်ရှိသောနှင့် လိုင်စင်မဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာထုတ်လုပ်မှု” မှ ရယူထားသည်။ <https://www.smallarmssurvey.org/sites/default/files/resources/Small-Arms-Survey-2007-Chapter-01-O-EN.pdf> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၁၀၆} Vining, M., ၂၀၁၉, “မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရ၏ SALW ထုတ်လုပ်မှုနှင့် လွှဲပြောင်းမှုများ”၊ မထုတ်ဝေရသေးသောနောက်ခံစာတမ်း၊ ဂျီနီဗာ- လက်နက်ငယ်များစစ်တမ်း။

^{၁၀၇} လက်နက်ငယ်များအတွက် ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို လိုင်စင်ဖြင့်ထုတ်လုပ်ခြင်းမှာ ရှားပါးသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထုတ်ကုန်ဆိုင်ရာရှုပ်ထွေးမှုမှာ အနည်းအကျဉ်း သာရှိပြီး၊ ၎င်းကြောင့် သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကုန်ကျစရိတ်မှာ နည်းပါးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

^{၁၀၈} မြန်မာနိုင်ငံတွင်ထုတ်လုပ်သော KS-1B ဒုံးကျည်သည် KS-1A လေကြောင်းရန် ကာကွယ်ရေးစနစ်၏ပြင်ထားသောဗားရှင်းတခုဖြစ်ပြီး ကပစ၏တောင်းဆိုချက်အရ ပြုပြင် မွမ်းမံမှုများ ပြုလုပ်ထားကြောင်း သတင်းများကဖော်ပြသည်။

- တရုတ်ကုမ္ပဏီ Sinotruck မှ လွှဲပြောင်းပေးသည့် HOWO မော်ဒယ်အပါအဝင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ကုန်တင်ကားများ။
- တရုတ်နိုင်ငံမှဆင်းသက်လာပြီး မြန်မာပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်သော မတူညီသောလူမဲ့လေယာဉ် UAV မော်ဒယ်နှစ်မျိုး။

သို့သော် လိုင်စင်ရထုတ်လုပ်မှုသဘောတူညီချက်များသည် လျှို့ဝှက်လေ့ရှိပြီး ထိုကဲ့သို့သော သဘောတူညီချက်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အကြောင်းအရာများအကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များရယူရန် အလွန်ခက်ခဲကြောင်း သတိပြုသင့်သည်။ လိုင်စင်ရ ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်ပေါ်သည့်နေရာတွင် ထိုကဲ့သို့သော ထုတ်လုပ်မှုကို ခွင့်ပြုသည့်စာချုပ်များတွင် သတ်မှတ်ထားသောကာလ သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်နိုင်သော လက်နက်စုစုပေါင်းအရေအတွက်အထိ ထုတ်လုပ်မှုကိုကန့်သတ်ထားသည့် တိကျသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်နိုင်သည် (ထိုထက်ကျော်လွန်သောထုတ်လုပ်မှုကို တရားမဝင်ဟု သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည်)။ စာချုပ်များ တွင် ထိုကဲ့သို့သောကန့်သတ်ချက်များပါဝင်နိုင်သော်လည်း နည်းပညာကိုလွှဲပြောင်းပြီးသည်နှင့် လိုင်စင်သည်တရားဝင်မဖြစ် တော့သော်လည်း ကပစသည် ထုတ်လုပ်မှုကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နိုင်သည်ဖြစ်ပြီး လုပ်လည်းလုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်၍ လိုင်စင်ရထုတ်လုပ်မှုနှင့်လိုင်စင်မဲ့ထုတ်လုပ်မှုဆိုရာတွင် ကပစသည် အောက်ပါတို့အပါအဝင် မတူညီ သောနည်းပညာလွှဲပြောင်းရေး (ToT) သဘောတူညီချက် အမျိုးအစားများမှတစ်ဆင့် နည်းပညာနှင့်ထုတ်လုပ်နည်းကိုရရှိခဲ့ခြင်း ဟု ဆိုလိုသည်-

- နည်းပညာပိုင်ရှင်သည် ကပစထံ နည်းပညာကိုလွှဲပြောင်းပေးသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာစာချုပ်များ၊ ၎င်းကိုလက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပြသနိုင်သောပုံစံ (စာရွက်စာတမ်းများ၊ စက် သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်များ၏ပုံစံများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာအချက်အလက်စာရွက် များ၊ လက်စွဲများ စသည်တို့ကို မျှဝေခြင်းကဲ့သို့) သို့မဟုတ် လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြသ၍မရသောပုံစံ (ကပစဝန်ထမ်းများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း သို့မဟုတ် ကပစဝန်ထမ်းများကို နည်းပညာပိုင်ရှင်၏ ထုတ်လုပ်မှုနေရာများရှိသည့် နိုင်ငံတွင် သတ်မှတ်ထားသော လက်နက်တစ်ခုခုထုတ်လုပ်မှုကို လေ့လာရန်ဖိတ်ခေါ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် နည်းပညာပိုင်ရှင်နှင့်ဆက်စပ် သော အင်ဂျင်နီယာများနှင့် ကပစအင်ဂျင်နီယာများအကြား ဆွေးနွေးခြင်းများမှတစ်ဆင့်) ဖြင့် လွှဲပြောင်းပေးသည်။
- နည်းပညာပိုင်ရှင်သည် ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် လှူဒါန်းခြင်းမှတစ်ဆင့် ကိရိယာများ၊ စက်ပစ္စည်းများ၊ ထုတ်လုပ်မှုလိုင်း တခုလုံး သို့မဟုတ် တပ်ဆင်ရန်အစိတ်အပိုင်းများကို လွှဲပြောင်းပေးသည့်စက်ပစ္စည်းများနှင့် အခြားအရင်းအနှီးပစ္စည်းများ ရယူခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်းဆိုရာတွင် နည်းပညာပိုင်ရှင်သည် နိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် စီးပွားရေးအရ အပေးအယူလုပ်ရန် နည်းလမ်းတ ခုအဖြစ် မကြာခဏဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့သော လှူဒါန်းမှုများသည် စက်ပစ္စည်းများနှင့်အခြားအရင်းအနှီးပစ္စည်းများ လှူဒါန်းသူသည် အတုံ့အလှည့် အားဖြင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုကိုရရှိခြင်း (ဥပမာ ကုလသမဂ္ဂဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် မဲပေးခြင်းတွင်) သို့မဟုတ် လှူဒါန်းမှုကို စီးပွားရေးစာချုပ်များ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဈေးကွက်သို့ ဦးစားပေးဝင်ရောက်ခွင့် ရရှိရန် အလဲအလှယ်အဖြစ်ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုနိုင်သည်။
- နည်းပညာပိုင်ရှင်သည် ကပစ သို့မဟုတ် အခြား စစ်တပ်လည်ပတ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားဖက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုတွင်ပါဝင်သည့် ဖက်စပ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာသဘောတူညီချက်များ။
- သော့ချက်လှည့်ရုံသာလိုသည့်အဆင်သင့်ပရောဂျက်၊ ၎င်းတွင်ပိုင်ရှင်သဘောတူထားသောစံနှုန်းများနှင့်အညီလည်ပတ်သော စက်မှုလုပ်ငန်း စက်ရုံတခုလုံး သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်မှုလိုင်းတခုလုံးကို လွှဲပြောင်းပေးသည့်ပရောဂျက်။

ကပစထုတ်လုပ်မှုတွင် ဤနည်းပညာလွှဲပြောင်းမှုအမျိုးအစားအားလုံးကို တွေ့ရှိခဲ့ရသည် (အောက်ပါ ဘောက်စ် ၂ ကို ကြည့်ပါ)။ ဥပမာအားဖြင့် ကပစသည် မတူညီသောကုမ္ပဏီများထံမှ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံများတခုလုံး (စင်ကာပူအခြေစိုက် Chartered Industries of Singapore၊ လက်ရှိ ST Kinetics မှ လက်နက်ငယ်ထုတ်လုပ်သည့်စက်ရုံအပါအဝင်) ကို လက်ခံရရှိ ခဲ့သည်။ လက်နက်ငယ်များထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကပစသည် မူလနည်းပညာပိုင်ရှင်နှင့် ဆက်စပ်သော အင်ဂျင်နီယာများ (ဤကိစ္စတွင် Israel Military Industries Ltd., IMI နှင့် ဆက်စပ်သောအင်ဂျင်နီယာများ) ၏တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုးမှုမှ အကျိုးကျေးဇူး ရရှိခဲ့ကြောင်း သတင်းများကဖော်ပြပြီး ဂျာမန်ကုမ္ပဏီ FRITZ WERNER (Myanmar-FRITZ WERNER Industries အဖြစ်) နှင့်

ဖက်စပ်လုပ်ငန်းမော်ဒယ်များကို စမ်းသပ်ပြီးအောင်မြင်ခဲ့သည်။ လိုင်စင်ရထုတ်လုပ်မှုသဘောတူညီချက်များသည် အထူးသဖြင့် မန်နေဂျာအဆင့်ရှိသည့် ကပစစ်ထမ်းများမှ ချောမွေ့သောထုတ်လုပ်မှုကိုသေချာစေရန် လိုင်စင်ပေးသူထံမှ ပုံမှန်လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများရရှိခဲ့ကြောင်း ညွှန်ပြသည်။^{၁၀၉} နောက်ဆုံးအားဖြင့်ဆိုသော် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ToT သဘောတူညီချက်အချို့တွင် နည်းပညာပိုင်ရှင်သည် ကပစစ်အား လိုအပ်သောအသေးစိတ်အစီအစဉ် ပုံစံပြာများ (Blueprints)၊ ရှေ့ပြေးပုံစံများ(prototypes)၊ ပုံများနှင့်ပစ္စည်းများအား ထောက်ပံ့ပေးခြင်းပါဝင်ပြီး အတို့အလှည့်အားဖြင့် ငွေကြေးတန်ဖိုးများစွာရှိသော စီးပွားရေးစာချုပ်များရရှိခြင်း (ယခု POSCO နိုင်ငံတကာကော်ပိုရေးရှင်းဟုနာမည်ပြောင်းထားသော Daewoo အပါအဝင် ကုမ္ပဏီများမှကိုယ်စားလှယ်များအား ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်များချမှတ်ခြင်းအား တောင်ကိုရီးယားတွင်ပေးအပ်ခဲ့ခြင်းမှ သက်သေပြထားသည်) ပါဝင်သည်ဟု အစီရင်ခံစာများက ဖော်ပြထားသည်။

ToT သဘောတူညီချက်များအပြင် အနီးကပ်စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများက ကပစစ်ရုံများ၏ ထုတ်လုပ်မှုလိုင်းများအတွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်ခေတ်မီအောင်ပြုပြင်ခြင်းအတွက် ကပစစ်၏ Reverse Engineering ကို အသုံးပြုမှုကိုလည်း ထောက်ပြခဲ့သည်။ Reverse Engineering တွင် ဒီဇိုင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ယူရန်အတွက် သတ်မှတ်ထားသောပစ္စည်းတစ်ခုကို တစ်စစဖြုတ်ခြင်းနှင့် ပကတိ သို့မဟုတ် တိုးတက်ကောင်းမွန်သောပုံစံဖြင့် ဒီဇိုင်းကိုပြန်လည်ထုတ်လုပ်ရန် ကြိုးပမ်းခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ မြန်မာစစ်တပ်၏ လျှပ်စစ်နှင့်စက်မှုအင်ဂျင်နီယာတပ်ဖွဲ့ (EMEC) သည် လိုင်စင်ကို ပိုင်ရှင်ကင်းပယ်သည့်အခါဖြစ်စေ၊ ကပစစ်သည် အခြားနည်းလမ်းများမှတစ်ဆင့် လိုအပ်သော နည်းပညာဆိုင်ရာထုတ်လုပ်နည်းကို ရယူနိုင်ခြင်းမရှိသည့်အခါတွင်ဖြစ်စေ၊ Reverse Engineering ကို အသုံးပြုပုံရသည်။

DDI သည် သီးသန့်အစိတ်အပိုင်းများနှင့် အစိတ်အပိုင်းများကို များပြားစွာ မတင်သွင်းဘဲ ပြည်တွင်း၌ လက်နက်အမျိုးမျိုးကို ထိရောက်စွာ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။

^{၁၀၉} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် #V4 နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။

ဘောက်စ် ၂။ ကပစစက်ရုံများနှင့် ထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများတည်ထောင်ခြင်းတွင် ပါဝင်သော နိုင်ငံများ/ ကုမ္ပဏီများ

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် မြန်မာစစ်တပ်သည် ဗြိတိန်နှင့်ဂျပန်တို့ထံမှ အမွေရထားသော ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပိုပစ္စည်းများကို အဓိကအားထားအသုံးပြုခဲ့သည်။^{၁၁၀} သို့သော် ၁၉၅၇ ခုနှစ်မှစ၍ အနောက် ဂျာမနီအစိုးရ၏သိသာထင်ရှားသောအကူအညီဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ အစိုးရသည် အော်တိုမက်တစ်ရိုင်ဖယ် များ၊ စက်သေနတ်များ၊ လက်ပစ်ဗုံးများ၊ မော်တာများနှင့် လက်နက်ငယ်ခဲယမ်းမီးကျောက်များအပါအဝင် လက်နက်များထုတ်လုပ်နိုင်သောစက်ရုံအများအပြားကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။^{၁၁၁} အနောက်ဂျာမနီအပြင် အီတလီ သည် မြန်မာစစ်တပ်အား ဆပ်မက်ရှင်းဂန်းများ (BA-52၊ နေဝင်းစတင်းဟု လူသိများသည်) ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှု ကိုတည်ထောင်ရန် ကူညီပေးခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှောင်းပိုင်းတွင် အနောက်ဂျာမနီ၏နည်းပညာ အကူအညီဖြင့် မြန်မာစစ်တပ်သည် စစ်ဘက်နှင့်အရပ်ဘက်နှစ်မျိုးလုံးအတွက်အသုံးပြုရန် မြင့်မားသော၊ ပေါက်ကွဲ စေနိုင်သောပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရန် စက်ရုံတခုတည်ဆောက်ခဲ့သည်။

TNT အားပြင်းယမ်းထုတ်လုပ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့် မြင့်မားသော၊ ပေါက်ကွဲစေတတ်သောပစ္စည်းများ ဖြည့်သွင်း သည့်ဒုတိယစက်ရုံကို ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအစောပိုင်းတွင် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။^{၁၁၂} အနောက်ဂျာမနီနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ထိုစဉ်က နိုင်ငံပိုင်လက်နက်ထုတ်လုပ်သူ FRITZ WERNER မှတဆင့် အဓိကပြုလုပ် ခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် Myanmar-FRITZ WERNER Industries သည် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းကိရိယာများ အတွက် အသုံးများသည့်စကားလှလှဖြစ်သည့် "စက်ယန္တရား" တည်ဆောက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံပိုင်အကြီးစား စက်မှုလုပ်ငန်းကော်ပိုရေးရှင်းနှင့် ပထမဆုံးမြန်မာ့ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းဖြစ်လာခဲ့သည်။^{၁၁၃} သတင်းများအရ FRITZ WERNER သည် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် အရပ်သား ဆန္ဒပြသူများကို စစ်တပ်၏နှိမ်နင်းမှုနှင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ်မှစ၍ အနောက် ဂျာမနီအပါအဝင် အနောက်နိုင်ငံများစွာက မြန်မာစစ်တပ်အပေါ်ချမှတ်ခဲ့သော ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများပြုလုပ် ပြီးနောက် ကပစနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။^{၁၁၄} သို့သော် FRITZ WERNER သည် ၁၉၈၉ ခုနှစ်ထက်နောက်ကျသည်အထိ မြန်မာစစ်တပ်၊ ကပစနှင့် စီးပွားရေး ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်များရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိဖက်စပ်လုပ်ငန်းသည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှသာ ဖျက်သိမ်းရန်လျှောက်ထား ခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် အနောက်ဂျာမနီ၏အကူအညီကို တရားဝင်ရပ်ဆိုင်းလိုက်ခြင်းနှင့်အတူ နဝတ သည် ၎င်း၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို ထောက်ပံ့ရန် အခြားနေရာမှအကူအညီရှာဖွေရန် ဇွတ်လုပ်ခဲ့ရပြီး ၎င်းသည် တရုတ်၊ အစ္စရေး၊ စင်ကာပူ၊ တောင်ကိုရီးယားနှင့် မြောက်ကိုရီးယားအစိုးရများနှင့် ကုမ္ပဏီများထံဦးတည်ခြင်းဖြင့် အဓိက အကူအညီရှာဖွေခဲ့သည်။^{၁၁၅}

^{၁၁၀} Vining, M., “ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများရှာဖွေခြင်း- မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်နက်ငယ်များ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ”၊ လက်နက်ငယ်များစစ်တမ်း၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၄ ရက်။

^{၁၁၁} Selth A., ၂၀၀၀, “မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေမြှုပ်မိုင်းများ - စစ်ဘက်ဆိုင်ရာရှုထောင့်”၊ Canberra မဟာဗျူဟာနှင့် ကာကွယ်ရေးလေ့လာရေးဌာန။

^{၁၁၂} Selth A., ၂၀၀၀, “မြန်မာနိုင်ငံရှိမြေမြှုပ်မိုင်းများ - စစ်ဘက်ဆိုင်ရာရှုထောင့်”၊ Canberra မဟာဗျူဟာနှင့် ကာကွယ်ရေးလေ့လာရေးဌာန။

^{၁၁၃} Smith, M., ၁၉၉၁, “လုံးဝဥသုံးပျက်စီးယိုယွင်းစေသည့်မြန်မာ့နည်းလမ်း”၊ Index for Censorship ၁၀/၁၉၉၁။

^{၁၁၄} ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ်ပြောင်းလဲပြီးနောက် Fritz Werner Industries သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံများအတွက် စက်ယန္တရားများ အပါအဝင် အထောက်အပံ့များ ဆက်လက်ပေးခဲ့ပြီး ယနေ့တိုင် ဆက်လက်ပံ့ပိုးပေးနေဆဲဖြစ်သည်ဟူသော အတည်မပြုနိုင်သေးသည့် သတင်းများရှိသည်။ စိုးစံအောင်၊ ‘တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခြင်း- “စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှုမှာ ဖြစ်လာခဲ့ရမည်မဟုတ်”၊ Radio Free Asia၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၈ ရက်။ <https://www.rfa.org/english/news/myanmar/military-officer-04282021135407.html> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၁၁၅} အောက်ပါစာရင်းသည် ဥပမာသာဖြစ်ပြီး ကပစစက်ရုံများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ထုတ်လုပ်မှုလှိုင်းများတွင် နိုင်ငံခြားနိုင်ငံများ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ကျယ်ပြန့်ပြည့်စုံ သော စာရင်းတခုအဖြစ် မဖတ်သင့်ပါ။

အထူးသဖြင့်-

- IMI မှ အစွရေးအင်ဂျင်နီယာအဖွဲ့တဖွဲ့သည် သတင်းပေးပို့ထားမှုများအရ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ပြီး ၎င်း၏ရလဒ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၉x၁၉ မီလီမီတာ Uzi ဆပ်မက်ရှင်ဂန်း ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုကို စတင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ၅.၅၆x၄၅ မီလီမီတာ NATO နှင့် ၇.၆၂x၅၁ မီလီမီတာ NATO ကျည်များအတွက် အသုံးပြုသော အစွရေးလုပ်အော်တိုမက်တစ် ရိုင်ဖယ်များဖြစ်သည့် IMI Galil ပေါ်အခြေခံ၍ ကပစသည် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သော လက်နက်ငယ်မော်ဒယ်များစွာကိုထုတ်လုပ်ခဲ့သည်ဖြစ်ပြီး ၎င်း လက်နက်ငယ်များကို ယနေ့တိုင် မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့မှ MA-1၊ MA-2၊ MA-3 နှင့် MA-4 နှင့် MA-5 အဖြစ် လက်ရှိအသုံးပြုနေဆဲဖြစ်သည်။ IMI နှင့် ဆက်စပ်သောအင်ဂျင်နီယာများနှင့် မြန်မာ့ ကပစတို့အကြားတွေ့ဆုံမှု များတွင် အစွရေးအစိုးရ၏ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် ၎င်းတို့၏ အသိပညာပေးမှုအတိုင်းအတာနှင့် နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်တွင်းလက်နက်ငယ်များ ထုတ်လုပ်မှုတို့ကိုမသိရသေး^{၁၁၆}သော်လည်း တရားဝင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး အစွရေးအစိုးရကခွင့်ပြုခဲ့ကြောင်း အနီးကပ်စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများက ထောက်ပြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် နေပြည်တော်ရှိ တပ်မတော်စစ်သမိုင်းပြတိုက်တွင် အစွရေး၏တရားဝင် လက်ဆောင်တခုဖြစ်သည့် IMI Galil ကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ပေးအပ်ထားသည်ကို ပြသထားသည်။^{၁၁၇} ထို့အပြင် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် အစွရေးသတင်းစာ Haaretz တွင် ဖော်ပြထားသော အစီရင်ခံစာတခုအရ အစွရေးစစ်တပ်သည် ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှ ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအစောပိုင်းအထိ မြန်မာစစ်တပ်ကို လက်နက်တပ်ဆင်ပေးကာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခဲ့သည်။^{၁၁၈} ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် လက်ရှိ စစ်အုပ်စုကို ဦးဆောင်နေသော တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်၏ အစွရေးနိုင်ငံသို့ခရီးစဉ်တွင် စက်မှုလက်နက်စာချုပ်များနှင့် အစွရေး၏လုံခြုံရေးလုပ်ငန်းများသို့ သွားရောက် လည်ပတ်ခြင်းဆိုင်ရာဆွေးနွေးမှုများပါဝင်ခဲ့ပြီး နည်းပညာရယူခြင်းအပါအဝင် ကာကွယ်ရေးကဏ္ဍတွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ နားလည်မှု စာချုပ်လွှာတခုရရှိခဲ့သည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အစွရေး တရားရုံးချုပ်၏အမိန့်တခုအရ ဤသဘောတူညီချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ဆိုင်းငံ့ထားခဲ့သည်။^{၁၁၉}
- ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ထိုစဉ်က နိုင်ငံပိုင်စင်ကာပူကုမ္ပဏီ Chartered Industries of Singapore၊ လက်ရှိ ST Kinetics သည် ရန်ကုန်သို့ လက်နက်စက်ရုံတခုလုံးကိုတည်ဆောက်ကာ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ပြီး ၎င်းသည် ကပစ၏ လက်နက်ငယ်များထုတ်လုပ်ရေး၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်လာခဲ့သည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။^{၁၂၀} ဤ ဖွဲ့စည်းပုံပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်သော မော်ဂျူလာ (Modular) စက်ရုံကို အစွရေးကုမ္ပဏီ IMI နှင့် ဆက်စပ်သော အစွရေးအကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ၏အကူအညီဖြင့် တည်ဆောက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းသည် လက်နက်များနှင့်

^{၁၁၆} Vining, M., "ထောက်ပံ့ရေးအား ရှာဖွေခြင်း- မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်နက်ငယ်များထုတ်လုပ်မှုနှင့် လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ"၊ လက်နက်ငယ်များစစ်တမ်း၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၄ ရက်။

^{၁၁၇} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် #XJ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။

^{၁၁၈} စာရွက်စာတမ်းများအရ အစွရေး၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်များထဲမှတခုမှာ လက်နက်အထောက်အပံ့အတွက်အလဲအလှယ်အဖြစ် နိုင်ငံတကာဖိုရမ်များတွင် မြန်မာ့ပံ့ပိုးမှုကို ရရှိရန်ဖြစ်ကြောင်း Haaretz က သတင်းပေးပို့သည်။ Mack, E., "အစွရေးသည် လူမဆန်စွာကြမ်းကြုတ်သော မြန်မာစစ်အုပ်စုကို စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းတခုအဖြစ် မြင်ခဲ့သည် ဟု စာရွက်စာတမ်းများမှ ထုတ်ဖော်လိုက်သည်။"၊ Haaretz၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၆ ရက် ကို ကြည့်ပါ။ <https://www.haaretz.com/israel-news/2022-10-06/ty-article-magazine/.highlight/israel-saw-brutal-myanmar-regimes-as-a-business-opportunity-documents-reveal/00000183-adbd-d5eb-a3af-fdbfb0c30000> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၁၁၉} Parameswaran, P., "အဘယ်ကြောင့် မြန်မာ-အစွရေး စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ချိတ်ဆက်မှုဟောင်းများအပေါ် စစ်ဆေးမှုအသစ်များထပ်မံလုပ်သည့်သနည်း"၊ The Diplomat၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၁ ရက်။ <https://thediplomat.com/2019/06/why-are-old-myanmar-israel-military-links-under-new-scrutiny/> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၁၂၀} Vining, M., "ထောက်ပံ့ရေးအား ရှာဖွေခြင်း- မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်နက်ငယ်များထုတ်လုပ်မှုနှင့် လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ"၊ လက်နက်ငယ်များစစ်တမ်း၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၄ ရက်။

၃၇ မီလီမီတာ ခဲယမ်းများ ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။^{၂၁၂} ၎င်း၏မော်ဂျူလာဒီဇိုင်းကြောင့် စက်ရုံကို လွယ်ကူစွာ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပြုလုပ်နိုင်၊ တိုးချဲ့နိုင်^{၂၁၂}နှင့် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်^{၂၁၃}သည်။ စင်ကာပူ အင်ဂျင်နီယာများ သည် ၁၉၈၉ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ခွာသွားသော အနောက်ဂျာမနီ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေး ကျွမ်းကျင်သူများကို အစားထိုးခဲ့သည်ဟုလည်း သတင်းများက ဖော်ပြသည်။ ST Kinetics နှင့် ကပစတို့ အကြား စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများကို ကိုးကားဖော်ပြသည့် အများပြည်သူဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက် အနည်းငယ်သာရှိသော်လည်း ST Kinetics သည် ထိုင်းနိုင်ငံရှိအရောင်းကိုယ်စားလှယ်တဦးမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ သတ်မှတ်မထားသောပစ္စည်းကိရိယာများကို ရောင်းချနေဆဲဖြစ်ကြောင်း သတင်းရင်းမြစ် တခုက ဖော်ပြသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာမီဒီယာများက စင်ကာပူ၏အကူအညီဖြင့် ၆၀ မီလီမီတာ၊ ၈၀ မီလီမီတာ၊ ၁၀၅ မီလီမီတာနှင့် ၁၂၀ မီလီမီတာ မော်တာများထုတ်လုပ်သော ကပစစက်ရုံတခု တည်ထောင် ခဲ့ကြောင်းလည်း သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။^{၂၁၄} လက်ရှိတွင် စင်ကာပူသည် ကပစ စက်ရုံများ၏ထုတ်လုပ်မှုကို ထောက်ပံ့ပေးသည့်ကုန်ကြမ်းများ၊ ပစ္စည်းများနှင့် စက်ပစ္စည်းများ တင်သွင်းမှုအတွက် အရေးပါသောဖြတ်သန်း သယ်ယူရေး နေရာတခုအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေပြီး စင်ကာပူတွင် တရားဝင်နေထိုင်သောကုမ္ပဏီ များစွာသည်ကပစအတွက် ဤကဲ့သို့သောဝယ်ယူမှုများနှင့်လွှဲပြောင်းမှုများကိုဆက်လက်လုပ်ဆောင်ပေးလျက် ရှိသည်။

- သမိုင်းကြောင်းအရ တရုတ်နိုင်ငံသည် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာအကြီးစားပစ္စည်းကိရိယာများ ရောင်းချခြင်းနှင့် စစ်တပ်၏ ပြည်တွင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းအတွက် မြန်မာစစ်တပ်၏ အဓိကစစ်ဘက်ဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်များထဲမှတခုဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် တရုတ်နိုင်ငံသည် လက်နက်ငယ်များ ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ကိရိယာများနှင့် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံများတခုလုံးကို တင်ပို့ခဲ့သည်ဟု သတင်း များကဖော်ပြသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ထိုကဲ့သို့သောစက်ရုံများကိုလည်ပတ်ရန် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှု ပညာများကိုလည်း တင်ပို့ခဲ့သည်။^{၂၁၅} တရုတ်နည်းပညာအထောက်အပံ့နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုသည် ကပစ၏ မြေမြှုပ်ခိုင်းထုတ်လုပ်မှုကိုတည်ထောင်ရာတွင် အခြေခံအကျဆုံး အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်ခဲ့သည်ဟုလည်း ယူဆ ရသည်။ မကြာသေးမီက ၂၀၁၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အလယ်ပိုင်းမှစ၍ တရုတ်ကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေပြင်မှဝေဟင်ပစ်လွှတ်သော ခုံးကျည်အမျိုးမျိုးကို ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ကူညီပေးခဲ့သည်။
- ယခင်တောင်ကိုရီးယားကုမ္ပဏီ Daewoo၊ လက်ရှိ POSCO နိုင်ငံတကာကော်ပိုရေးရှင်းသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်အထိ မြေပြင်မှဝေဟင်ပစ်ခုံးကျည်များ၊ ဝေဟင်မှဝေဟင်ပစ်ခုံးကျည်များနှင့် ခုံးပစ်လောင်ချာများ ထုတ်လုပ်ခြင်းကို တည်ထောင်ရန် ကပစအားကူညီပေးခဲ့ပြီး ဤထုတ်လုပ်မှုအတွက် အစိတ်အပိုင်းများနှင့် အခြားပစ္စည်းများကို တောင်ကိုရီးယားမှ တင်သွင်းခဲ့သည်ဟု သတင်းများကဖော်ပြသည်။^{၂၁၆} ထို့အပြင် ၁၂၀ မီလီမီတာ အမြောက်ကျည်များနှင့် ၁၀၅ မီလီမီတာ ဟောင်ဝစ်ဇာအမြောက်ကျည်များအပါအဝင် မတူညီသော အမြောက်ကျည် အမျိုးအစားခြောက်မျိုးကိုထုတ်လုပ်ရန် ကပစအားပံ့ပိုးမှုပေးခဲ့သည်။ Daewoo မှ ခြောက်ဦး

^{၂၁၂} Selth, A., ၂၀၀၀, "မြန်မာ့လျှို့ဝှက်စစ်ဘက်ဆိုင်ရာမိတ်ဖက်များ"၊ မဟာဗျူဟာနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ Canberra စာတမ်းများ အမှတ် ၁၃၆၊ စာမျက်နှာ ၃၇။ <https://sdsc.bellschool.anu.edu.au/experts-publications/publications/3114/burmas-secret-military-partners> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၂၁၃} Selth, A., ၂၀၀၀, "မြန်မာ့လျှို့ဝှက်စစ်ဘက်ဆိုင်ရာမိတ်ဖက်များ"၊ မဟာဗျူဟာနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ Canberra စာတမ်းများ အမှတ် ၁၃၆၊ စာမျက်နှာ ၃၇။

^{၂၁၄} SAC-M အား မျှဝေထားသောသတင်းအချက်အလက်များအရ ရန်ကုန်တွင် မူလကတည်ရှိခဲ့သော စက်ရုံအချို့ကို နောက်ပိုင်းတွင်ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ပြီး ဤစက်ရုံများသည် ထိုကဲ့သို့ သောလွှဲပြောင်းမှုများကို လုပ်ဆောင်နိုင်စေရန် ဖွဲ့စည်းပုံပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်သော ဒီဇိုင်းများဖြစ်နိုင်သည်။

^{၂၁၅} Lwin, M., "စစ်အုပ်စု၏ရည်မှန်းချက်- အရှေ့တောင်အာရှတွင် အင်အားအကောင်းဆုံးစစ်တပ်"၊ The Irrawaddy၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်။ https://www.2.irrawaddy.com/article.php?art_id=16613&page=1 တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၂၁၆} "နိုင်ငံခြားစီးပွားရေးလမ်းကြောင်းများဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာ - မြန်မာ"၊ စာမျက်နှာ ၂၁၊ Selth, A., ၂၀၀၀, "မြန်မာ့လျှို့ဝှက်စစ်ဘက်ဆိုင်ရာမိတ်ဖက်များ"၊ မဟာဗျူဟာနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ Canberra စာတမ်းများ အမှတ် ၁၃၆၊ စာမျက်နှာ ၂၀ မှ ကိုးကားဖော်ပြထားသည်။

^{၂၁၇} Lwin, M., "စစ်အုပ်စု၏ ရည်မှန်းချက် - အရှေ့တောင်အာရှတွင် အင်အားအကောင်းဆုံးစစ်တပ်"၊ The Irrawaddy၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်။

အပါအဝင် တောင်ကိုရီးယားအမှုဆောင် ၁၄ ဦးကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကပစသို့ မဟာဗျူဟာကျပစ္စည်းများတင် ပို့ရာတွင် ပူးပေါင်းကြစဉ်နှင့် အစိုးရ၏ခွင့်ပြုချက် မရယူခြင်းတို့ဖြင့် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံရှိ တရားရုံး၊ အယူခံတရားရုံးနှင့် ထို့နောက် တရားရုံးချုပ်တို့တွင် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခံခဲ့ရသည်။^{၂၇}

ရုရှား၊^{၂၈} ယူကရိန်း၊^{၂၉} အိန္ဒိယ^{၃၀} နှင့် ပါကစ္စတန်^{၃၁} အပါအဝင် နိုင်ငံခြားနိုင်ငံအများအပြားနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့အကြား မကြာသေးမီကချုပ်ဆိုခဲ့သောသဘောတူညီချက်များတွင် ToT မှတစ်ဆင့် လက်နက်အမျိုးမျိုးကို လိုင်စင်ဖြင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်ဟု သတင်းများကဖော်ပြသည်။

ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ

ကပစစက်ရုံများတွင်ထုတ်လုပ်သောလက်နက်အမျိုးမျိုးကို ရေရှည်ထုတ်လုပ်ရန်လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၏အမျိုး အစားများကို အသင့်ရရှိနိုင်သောစာရင်းမရှိ^{၃၂}သော်လည်း SAC-M မှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များအရ ကပစသည် MA-3 ချေမှုန်းရေးရိုင်ဖယ်အတွက် အသံတိတ် sound suppressor (AISI-321 stainless steel)၊ ၁၀၅ မီလီမီတာ ဟောင်ဝစ်ဇာ howitzer အမြောက်ကျည်များ (AISI 1050 hot rolled carbon steel) နှင့် MA-2 MK II စက်ကလေးအတွက် ကျည်အိမ်ကျည်ဆန်များ (1.2714 tool steel) ကဲ့သို့သောပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် စစ်ဘက်အဆင့် သံမဏိစတီး အမျိုးအစားအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုနေသည်။^{၃၃}

ယေဘုယျအားဖြင့် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍတွင်အသုံးပြုသော အဓိကသတ္တုနှင့်သတ္တုမဟုတ်သော ပစ္စည်းအုပ်စုများ

^{၂၇} တောင်ကိုရီးယားတရားလိုရှေ့နေ၏အဆိုအရ ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်အတွင်း Daewoo International နှင့် အခြားကုမ္ပဏီများမှ အမှုဆောင်အရာရှိများသည် “Axle စီမံကိန်း” ဟု ရည်ညွှန်းသော လျှို့ဝှက်အမည်ဖြင့် လက်နက်ထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်မှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများအပြင် လက်နက်နည်းပညာ အတွက် ပုံစံပြာများ (blueprints) ကို ရောင်းချခဲ့သည်။ ပိုမိုတိကျစွာဆိုလျှင် ဆိုးလ်မြို့ရှိဥပဒေအရာရှိရုံးသည် Daewoo အား တောင်ကိုရီးယား ကာကွယ်ရေးကုမ္ပဏီတခု အတွက် တင်ပို့ရေးကိရိယာများအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းကိရိယာများပေးပို့ခဲ့သည်ဟု စွဲစွဲထားပြီး သတင်းများအရ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကဏ္ဍတွင် တန်ဖိုးရှိသောစီးပွားရေးစာချုပ်များနှင့် အလဲအလှယ် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကုမ္ပဏီ၏ကိရိယာများက တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းတခုတွင် တင်ပို့သောကုန်ပစ္စည်း များသည် တွင်ခွဲများနှင့် ဖိစက်များဖြစ်သည်ဟုဆိုကြသော်လည်း ဥပဒေအရာရှိရုံးသည် ကုန်ပစ္စည်းများကို အမြောက်ကျည်များအတွက် ပေါက်ကွဲစေသည့်ကိရိယာများအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့ပြီး အတိအကျမသိရသော “အမြောက်လက်နက်များ” ဟုလည်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ POSCO International မှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ တရားမဝင်လက်နက်လွှဲပြောင်း မှုများ ဆက်လက်ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။ "Justice for Myanmar နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒီမိုကရေစီကို ထောက်ခံသည့် ကိုရီးယား အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်း သည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၂ သန်းတန် ကိုရီးယား စစ်သင်္ဘော လွှဲပြောင်းမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လျင်မြန်စွာ တရားစွဲဆိုရန် တောင်းဆို"၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၉ ရက် Justice for Myanmar ကိုကြည့်ပါ။ <https://www.justiceformyanmar.org/stories/justice-for-myanmar-and-korean-civil-society-in-support-of-democracy-in-myanmar-call-for-swift-indictment-over-transfer-of-us-42m-korean-warship> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၂၈} ဥပမာအားဖြင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မေလတွင် ရုရှားကုန်တင်ကားကုမ္ပဏီ Kamaz သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာကုန်တင်ကား များကို ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရန် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် စစ်တပ်နှင့် လက်မှတ်ရေးထိုးမည့် သဘောတူညီချက်တရပ်ကို ဖော်ပြခဲ့သည်။

^{၂၉} ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် Justice for Myanmar သည် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံများညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး၊ ယူကရိန်းနိုင်ငံပိုင်လက်နက်ကုမ္ပဏီကြီး Ukroboronpromi နိုင်ငံပိုင် လက်နက်ရောင်းဝယ်ရေးကုမ္ပဏီ Ukrspецexport နှင့် မြန်မာ့ပုဂ္ဂလိကလက်နက်ပွဲစား Myanmar Chemical and Machinery (MCM) တို့၏ BTR-၄ သံချပ်ကာတပ်သားတင် ယာဉ်များ၊ MMT-၄၀ တင့်ကားအပေါ့စားများနှင့် ၂SIU ကိုယ်ပိုင် ဟောင်ဝစ်ဇာလက်နက်ကြီးများ ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ရန် ပူးတွဲစီမံကိန်းတခုအကြောင်း သတင်းပေးပို့ခဲ့သည်။ စက်ရုံနှင့်ပတ်သက်သည့်သဘောတူညီချက်သည် ယူကရိန်းနှင့် မြန်မာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနများအကြားညှိနှိုင်းခဲ့သော ၂၀၁၈ ခုနှစ် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးသဘောတူညီချက်ကို ချုပ်ဆိုပြီးနောက် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင် လက်နက်များဆိုင်ရာ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် သမားရိုးကျလက်နက်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

^{၃၀} မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာအထူးအကြံပေးကောင်စီမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များအရ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် မင်းအောင်လှိုင်ဦးဆောင်သော တပ်မတော်ကိရိယာလှယ်အဖွဲ့၏ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ အဆင့်မြင့် ခရီးစဉ်တွင် စက်မှုနည်းပညာများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ရေးတို့အပေါ် ဆွေးနွေးမှုများ ပါဝင်ခဲ့သည်။

^{၃၁} သတင်းများအရ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းရန်ကြိုးပမ်းမှုအပြီး ပါကစ္စတန်သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာမိတ်ဖက်အဖြစ်တိုးချဲ့ရန် အခွင့်အလမ်းတခုကို ရရှိခဲ့ပြီး တရုတ်၏လမ်းညွှန်မှုအောက်တွင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် Chaudhury D.R., "တရုတ်၏လမ်းညွှန်မှုဖြင့် မြန်မာနှင့် ပါကစ္စတန်တို့ လက်နက်ရောင်းဝယ်ရေးတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်"၊ The Economic Times၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက် ကို ကြည့်ပါ။ <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/myanmar-and-pakistan-in-arms-deal-guided-by-china/articleshow/89491351.cms> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၃၂} စစ်ဘက်ဆိုင်ရာထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍတွင် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများအသုံးပြုမှုအပေါ် ဖော်ပြချက်သည် KPMG ၏ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ အကျဉ်းချုပ်၊ “စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ- စိန်ခေါ်မှုများနှင့် အခွင့်အလမ်းများ” မှ ရယူထားသည်။ <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/in/pdf/2021/03/military-materials-challenges-and-opportunities.pdf> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၃၃} SAC-M တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားသော စစ်တက္ကသိုလ်မှရရှိသော စာရွက်စာတမ်းများ။

တွင် သံမဏိ၊ အလူမီနီယံ၊ တိုက်တေနီယမ်၊ ကြေးနီ၊ ကြေးဝါ၊ အဖြိုက်နက်၊ ပေါင်းစပ်ပစ္စည်းများနှင့် ကြွေထည်များပါဝင်သည်။ ဤပစ္စည်းများကို ကိုဘော့၊ ခနောက်စိမ်း၊ နီကယ်၊ ဗနေဒီယံ၊ သွပ်၊ ခရိုမီယံ၊ ဂျာမေးနီယံ၊ မိုလစ်ဒီနမ်၊ ဘိုရိုက်နှင့် လီသီယမ် ကဲ့သို့သော အခြားပစ္စည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်အသုံးပြု၍ အထူးပြုသတ္တုစပ်များဖန်တီးသည်။^{၃၄} ထို့နောက် သတ္တုစပ်များကိုပိုမိုခိုင်ခံ့ စေရန်၊ ပေါ့ပါးစေရန်နှင့် ပေါက်ကွဲမှုဒဏ်ပိုမိုခံနိုင်ရည်ရှိစေရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အထူးပြုလုပ်ခြင်း (ခတ်ခြင်းနှင့် ပုံသွန်းခြင်း ကဲ့သို့) ပြုလုပ်ပြီးနောက် လိုချင်သောပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အရွယ်အစားအဖြစ် စက်ဖြင့်ပြုပြင်သည်။ လက်နက်များကိုလိုင်စင်ဖြင့် ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် သတ်မှတ်ချက်၊ ပါဝင်မှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှုနည်းလမ်းတို့ကို (ထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သောကုန်ကြမ်းပစ္စည်း၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာ ဂုဏ်သတ္တိများအပြင်) ပုံမှန်အားဖြင့် စက်ပစ္စည်းဒီဇိုင်းရေးဆွဲသူ (များသောအားဖြင့် နည်းပညာပိုင်ရှင်) မှ ပံ့ပိုးပေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများအတွက် ကပစတန်ဖိုးကွင်းဆက်တွင် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို ထုတ်ယူခြင်းနှင့်ထောက်ပံ့ခြင်း၊ သန့်စင်ခြင်းနှင့်ပြုပြင်ခြင်း (သတ္တုစပ် သို့မဟုတ် ပေါင်းစပ်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်း) နှင့် တဝက်တပျက်ပြီးစီးသောထုတ်ကုန်များနှင့် အပြီးသတ်ထုတ်ကုန်များအဖြစ် ပြောင်းလဲခြင်းအပါအဝင် အဆင့်အမျိုးမျိုး ပါဝင်ပြီးကပစအတည်ပြုထားသောပစ္စည်းပေးသွင်းသူ^{၃၅} အရေအတွက်များစွာသည် ဤအဆင့်တစ်ခုတွင်ပါဝင်နိုင်ဖွယ်ရှိသည်။

ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ များပြားစွာရှိခြင်းနှင့် တန်ဖိုးကွင်းဆက်တွင် မြင်သာမှု မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ကပစ ထုတ်လုပ်မှုအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများရယူခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တိကျသော ကောက်ချက်များချမှတ်ရန် ခက်ခဲလှသည်။ ကပစ၏ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းလိုအပ်ချက်များအပေါ် SAC-M မှ ပြုလုပ်သောသုတေသနမှာမတူညီသော်လည်း အပြန်အလှန် ဆက်စပ်နေသည့်လမ်းကြောင်းနှစ်ခုဖြင့် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည် - ယင်းသည် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုနှင့်ကပစ ထုတ်လုပ်မှုကို ထောက်ပံ့ပေးသော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများတင်သွင်းမှုဟူသော လမ်းကြောင်းနှစ်ခုဖြစ်သည်။

စစ်ဘက်အဆင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအချက်အချို့ကို တင်ပြနိုင်သည်-

- မြန်မာနိုင်ငံသည် သတ္တုဓာတ်ကြွယ်ဝသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍတွင် အသုံးပြုသော မဟာဗျူဟာကျပစ္စည်းအုပ်စုများစွာအတွက် အရေးကြီးသော ရှားပါး မြေကြီးသတ္တုများအပါအဝင် သတ္တုများနှင့်သတ္တုရိုင်းများ၏ ဦးဆောင် တင်သွင်းသောနိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် ဖြစ်နေဆဲဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤကဲ့သို့သော မူလသတ္တုရိုင်းသန့်အမျိုးအစားများကို မြန်မာစစ်တပ်ထက် တရုတ်နိုင်ငံမှရယူပြီး ပြုပြင်လေ့ရှိသည်။^{၃၆}
- လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးတွင် မိမိကိုယ်ကိုယ်အထောက်အပံ့ပြုနိုင်ရေးအတွက် မြန်မာစစ်တပ်၏ လုပ်ဆောင်မှု၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ကပစသည် အထောက်အပံ့များအားအလုံအလောက်နှင့် အနောက်အယုက်ကင်းကင်းရရှိစေရန် သေချာစေရေးအလို့ငှာ မဟာဗျူဟာကျ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၏ ပစ္စည်းများသိုမှီးထားခြင်းအား တိုးမြှင့်ရန်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ၎င်း၏လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ပစ္စည်းများသိုမှီးထားခြင်းသည် လက်ရှိနှင့်အနာဂတ် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများသည် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် လိုအပ်သော မရှိမဖြစ်လိုအပ်သောပစ္စည်းများရရှိရန် ပိုမိုခက်ခဲစေသောကြောင့် ကပစ

^{၃၄} စစ်ဘက်ဆိုင်ရာထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍသည် အရပ်ဘက်ကဏ္ဍတွင်လည်း အသုံးပြုသည့် ပစ္စည်းအမျိုးအစားများကို အများအားဖြင့်အသုံးပြုသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်လုပ်မှုကို ထောက်ပံ့ပေးသောပစ္စည်းများသည် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ နောက်ဆုံးအဆင့် အသုံးပြုမှုရည်ရွယ်ချက်အတွက် သင့်လျော်စေရန် ပုံမှန်ထက် ပိုမိုမြင့်မားသော သန့်စင်မှုနှင့် သတ္တုစပ်များ၏ အထူးပေါင်းစပ်မှုများ လိုအပ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် ပြောရလျှင် “ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း” သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာမက အခြားနေရာများတွင်ပါ အရပ်ဘက်ဈေးကွက်ထက် များစွာကျော်လွန်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ စက်ရုံများ၊ ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် သတ်မှတ်ချက်များ လိုအပ်သည့်ကုန်စည်များကို အသုံးပြုသည့် သို့မဟုတ် ၎င်းကဲ့သို့သော နည်းပညာဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များ ရှိသည်။

^{၃၅} သွန်းလုပ်ထားသောနှင့် ပုံသွင်းထားသောထုတ်ကုန်များသည် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအတွက် အလွန်အရေးပါပြီး ၎င်းတို့ကို စစ်ဘက်ဆိုင်ရာပလက်ဖောင်းများ၊ အစိတ်အပိုင်းများ၊ စက်ကိရိယာများနှင့် အခြားထုတ်လုပ်ရေး ပစ္စည်းကိရိယာများအားလုံးနီးပါးတွင် အသုံးပြုသည်။

^{၃၆} လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းပေးသွင်းသူများအဖြစ် အရည်အချင်းပြည့်စုံရန် ထုတ်လုပ်သူများအနေဖြင့် ကဏ္ဍ၏လိုအပ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသော ခိုင်မာသည့် အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ရှိရန် အလွန်အရေးကြီးသည်။ အသုံးများသော အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ (ဥပမာ AS ၉၁၀၀၊ ISO ၉၀၀၁ နှင့် ISO/IEC ၁၇၀၂၅) အပြင် ပေးသွင်းသူများသည် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၏ အတည်ပြုထားသော ရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်လာစေရန် မူလပစ္စည်းကိရိယာထုတ်လုပ်သူမှ ၎င်းတို့၏ စနစ်ကိုစစ်ဆေးပြီး အတည်ပြုရန်လည်းလိုအပ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကပစထံမှ နောက်ထပ်ခွင့်ပြုချက်များ လိုအပ်နိုင်သည်။

^{၃၇} တရုတ်နိုင်ငံ၏ အစွမ်းစင်စစ်မှာ မူလသတ္တုရိုင်းများကိုရယူခြင်းသာမက စက်မှုလုပ်ငန်းသုံးအတွက် ၎င်းတို့ကို သန့်စင်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ သတ္တုတွင်းများသည် ၎င်းတို့၏ ရှားပါးမြေအောက်ဆီဒ်များကို တရုတ်နိုင်ငံသို့ထုတ်လုပ်ရန် ပို့ဆောင်ပေးသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏ သတ္တုရိုင်း ၅၀% ကို မြန်မာနိုင်ငံမှတင်သွင်းသည် ဟူသောအချက်က ဤအကဲဖြတ်ချက်ကို ပိုမိုအားကောင်းစေသည်။ Ecker, C., “ရှားပါးဒြပ်စင်များကို လုံခြုံစေရန် ရုန်းကန်မှု”၊ Mine Spider၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက် ကို ကြည့်ပါ။ <https://www.minespider.com/blog/the-scramble-to-secure-rare-earth-elements> တွင်ရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

အတွက် အထူးအရေးကြီးပုံရသည်။ သို့သော် SAC-M အနေဖြင့် ပစ္စည်းများသိုမှီးထားခြင်းတွင် မည်သည့်ပစ္စည်းများပါဝင်သည်ကို အတည်ပြုနိုင်ခြင်းမရှိသေးသလို အရန်ပစ္စည်းများ သိုမှီးထားခြင်း၏ပမာဏနှင့် ကပစမုပစ္စည်းများကို အသုံးပြုသည့်နှုန်းကိုလည်း အကဲဖြတ်နိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ယင်းကြောင့် အရေးကြီးသောပစ္စည်းများပြတ်လပ်မှုသည် ကပစ၏ထုတ်လုပ်မှုနှုန်းကို မည်သို့အကျိုးသက်ရောက်မည်အပေါ် အကဲဖြတ်ခြင်းအား ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

- မဟာဗျူဟာကျကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကိုသိုမှီးရန် ကြိုးပမ်းမှုများအပြင် ကပစသည် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာထုတ်လုပ်မှုရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အရည်အသွေးမြင့်ပြီး မာကျောသော သံမဏိကို ထုတ်လုပ်ရန် မြန်မာ့သံနှင့် သံမဏိစက်ရုံများ (ရွှာမနှင့် ပြင်ဦးလွင်တို့သည် ထင်ရှားသော ဥပမာများဖြစ်သည်) ကို ခေတ်မီအောင်ပြုပြင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများသည်ဆက်လက်တည်ရှိနေပြီး ၂၀၂၁ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းရန် ကြိုးပမ်းမှုအပြီးတွင် အသစ်တဖန် အရေးပါမှုရှိလာဖွယ်ရှိသည်။ SAC-M မှ ရရှိသော မကြာသေးမီက ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကပစ၏ ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများအရ ကပစသည် ပြင်ဦးလွင်တွင်တည်ရှိသောစက်ရုံ၌ သံနှင့်သံမဏိထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ရန် အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ကြိုးပမ်းနေကြောင်း အတည်ပြုသည်။
- လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ပြည်တွင်းသံမဏိထုတ်လုပ်မှုကိုမြှင့်တင်ရန် ကပစ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ချက်သမ္မတနိုင်ငံ၊ ပရောဂျက်မြို့၌ ကျင်းပသော မြန်မာ-ချက်သမ္မတနိုင်ငံ B2B ဆွေးနွေးပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက် Suntac Technologies (Suntac Group of Companies ဟုလည်း လူသိများသည်) ၏ ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်ခြင်းက တဆင့် ပြသနေသည်။^{၁၃၁} စီးပွားရေးချိတ်ဆက်မှုနှင့် စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများခိုင်မာစေရန် ဦးတည်သည့် ဤခိုင်ယာလော့ဒ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် ပါဝင်သူများစာရင်းနှင့်တွေ့ဆုံရန် တောင်းဆိုမှုချက်များအရ Suntac Technologies မှ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးဖြစ်သည့် ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်နှင့် မြန်မာ့သံမဏိအသင်း၏ လက်ရှိဥက္ကဋ္ဌ ဦးစစ်တိုင်းအောင်နှင့် မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာ ရဲဖုန်းလှိုင်တို့သည် ၎င်းတို့ကုမ္ပဏီ၏ စီးပွားရေးထုတ်ကုန်များအား သံမဏိပိုက်များ၊ သံမဏိပြားများ၊ သံမဏိစာရွက်များနှင့် သံမဏိခွေများအဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ချက်သမ္မတနိုင်ငံသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ရန်အတွက် ကုမ္ပဏီကိုယ်စားလှယ်များသည် သံမဏိထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ရေးကဏ္ဍတွင် ကျွမ်းကျင်မှုရှိသော ချက်သမ္မတနိုင်ငံရှိ အလားအလာရှိသည့်ပါတနာနှင့် တွေ့ဆုံရန် အထူးတောင်းဆိုခဲ့သည်။ အထူးစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည်မှာ တွေ့ဆုံရန် တောင်းဆိုမှုများအတွက် ပေးအပ်ထားသောသတင်းအချက်အလက်များအရ ဦးစစ်တိုင်းအောင်သည် Mottama Holdings Limited ကိုလည်း ကိုယ်စားပြုသည်ဟု ဖော်ပြထားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလိပ်စာဖြင့် မှတ်ပုံတင်ထားသော^{၁၃၂} Mottama Holdings Limited သည် ဆောက်လုပ်ရေး၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ ဧည့်ဝတ်ကျောပွန်မှု၊ အိမ်ခြံမြေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် အထူးပြုသော မြန်မာနိုင်ငံ၏အကြီးဆုံး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစုများထဲမှ တခုဖြစ်သည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် SAC-M မှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ Mottama Holdings Limited သည် ကပစနှင့် တရုတ်လက်နက်လုပ်ငန်းကုမ္ပဏီ NORINCO အကြား စီးပွားရေးအတွက် ကြားခံအဖြစ်လည်းဆောင်ရွက်ပေးပြီး NORINCO သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍသို့ အရေးကြီးသော ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို ပံ့ပိုးပေးရာတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ Mottama Holdings ကို Asia Metal Company အဖြစ် လူသိများပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မြောက်ကိုရီးယားတို့အကြား လက်နက်ရောင်းဝယ်မှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်များကြောင့် ပိတ်ဆို့အရေးယူခံခဲ့ရသည်။ ကပစ စက်ရုံတစ်ခုအတွက် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်းနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများထောက်ပံ့ပေးခြင်းတို့ကြောင့် Asia Metal Company သည် ၂၀၁၃

^{၁၃၁} အထူးသဖြင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အစိုးရလက်ထက်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ဥရောပအလယ်ပိုင်းသို့ ခရီးစဉ်၏တစ်တံတိုင်းအဖြစ် ချက်သမ္မတနိုင်ငံသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ ဤခရီးစဉ်အတွင်း နှစ်နိုင်ငံ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတစ်ခုဖြစ်သည့် B2B ဆွေးနွေးပွဲကို ကျင်းပခဲ့ပြီး နှစ်နိုင်ငံမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းခေါင်းဆောင်များ တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ SAC-M သည် ဤဖွံ့ဖြိုးတစ်ခုတွင် တက်ရောက်ခဲ့သော Mottama Holdings နှင့် Suntac Technologies အပါအဝင် မြန်မာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ၏စာရင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ တွေ့ဆုံရန်တောင်းဆိုချက်များကို ရရှိထားပြီး မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

^{၁၃၂} ရန်ကုန်မြို့ရှိ Mottama Holdings Limited ၏မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုမ္ပဏီလိပ်စာသည် အင်းယားကန်ရှိ ကပစ၏ သို့လှောင်ရုံများ (ကထပ) ၏နေရာဟု ယူဆရသည့် နေရာနှင့် နီးကပ်သော နေရာတွင်တည်ရှိပြီး ၁၉၈၉ ခုနှစ်အထိ မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ကပစသို့ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေး ပစ္စည်းကိရိယာများအတွက် အသုံးများသောစကားလှလှတစ်ခုဖြစ်သည့် “စက်ယန္တရားကြီးများ” ကို ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်ဟု သတင်းများကဖော်ပြသော ဂျာမနီ-မြန်မာ ဖက်စပ်လုပ်ငန်း Myanmar-FRITZ WERNER Industries ၏ရိုးဟောင်းဘေးတွင် တည်ရှိသည်။ Mottama Holdings သည် FRITZ WERNER အပြင် ၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအလယ်ပိုင်းတွင် ကပစနှင့် ၎င်း၏လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးသို့ နည်းပညာလွှဲပြောင်းရာတွင် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်ခဲ့သော (ထိုစဉ်က Daewoo International အဖြစ်) တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ POSCO International Corporation နှင့်လည်း ရုံးခန်းများကို မျှဝေသည်။

ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုကိုလည်း ခံခဲ့ရသည်။ SAC-M အနေဖြင့် လက်ရှိအဆင့်တွင် Suntac Technologies ၏ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ချက်သမ္မတနိုင်ငံ၌ မည်သည့်ကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် သံမဏိ စက်ရုံများသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်ကို သို့မဟုတ် ထိုကဲ့သို့သောလည်ပတ်မှုများ၏ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောရလဒ်များကို အတည်ပြုနိုင်ခြင်းမရှိသေးပေ။

- ကပစစက်ရုံအချို့ (နှင့် ဆက်စပ်စက်ရုံခွဲများ) သည် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာထုတ်လုပ်မှုအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကိုထုတ်လုပ် ပြုပြင်ခြင်းနှင့် သန့်စင်ခြင်းကိုသာ ရည်ရွယ်ချက်အဖြစ် ထားရှိပုံရသည်။ လက်ရှိတွင် SAC-M အား မျှဝေထားသောသတင်း အချက်အလက်များအရကပစသည်လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက်အလူမီနီယံနှင့်သံမဏိနှစ်မျိုးလုံးကိုထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ အလူမီနီယံနှင့်သံမဏိထုတ်လုပ်မှုကို ကပစ ၂၄^{၁၀} နှင့် ကပစ ၆ တို့တွင် ပြုလုပ်သည်ဟု သတင်းများကဖော်ပြထားသည်။ ကပစ ၂၄ တွင် အရည်အသွေးစစ်ဆေးမှု မအောင်မြင်သောလက်နက်အစိတ်အပိုင်းများကို အရည်ပျော်စေနိုင်သည့် လုပ်နိုင်စွမ်းရှိပြီး ကပစ ၆ သည် တရုတ်၏အကူအညီဖြင့် တည်ထောင်ထားသော သံနှင့်သံမဏိစက်ရုံမှ ထွက်ရှိသော ထွက်ကုန်များမှ အကျိုးပြုလျက်ရှိသည်။^{၁၁}
- အနီးကပ်စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများက ကပစမှ လက်နက်များထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းအချို့၏ လက်ရှိအရည်အသွေး၊ အထူးသဖြင့် အရည်အသွေးမြင့် သံမဏိသည် ထိရောက်သောလက်နက်များထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သော စံနှုန်းနှင့်မကိုက်ညီဟု ထင်ရသည်။ ၎င်းသည် MA လက်နက်ငယ်အုပ်စုအောက်ရှိ အချို့သောလက်နက်များတွင် ဖြစ်ပေါ် နေသည့် အခြင်းအရာဖြစ်ပုံရပြီး၊ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏အဓိကအစိတ်အပိုင်းအချို့ကို အသုံးပြုသော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းမှုကို အစားထိုးရန်အတွက် ပိုမိုတောင့်တင်းခိုင်မာအောင် ပြုလုပ်ထားရသည်။ လက်ရှိ အသုံးပြုနေသော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၏အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းမှုကြောင့်^{၁၂} ကပစသည်ပြည်တွင်းသို့မဟုတ်အခြားနေရာများတွင်ထောက်ပံ့ရေး ပစ္စည်းအသစ်များကို ရှာဖွေနေနိုင်သည်။
- တရုတ်နိုင်ငံပိုင် ကုမ္ပဏီ NORINCO ၏ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော Wanbao Mining နှင့် စစ်တပ်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းစုကြီးဦးပိုင် (MEHL) တို့မှ ပူးတွဲလည်ပတ်သော လက်ပံတောင်း ကြေးနီတွင်း၌ တရုတ်၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ယခင်က ကပစထံ^{၁၃} ကြေးနီပမာဏများစွာ ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်ဟုလည်း သတင်းများကဖော်ပြသည်။^{၁၄} လက်ရှိတွင် ဤတွင်းမှ ထွက်ရှိသော ပစ္စည်းများသည် ကပစထုတ်လုပ်မှုကို ထောက်ပံ့ပေးနေဆဲ ဟုတ်၊ မဟုတ် မသိရသေးပေ။ ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့်ဆက်စပ်ခဲ့သော လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏သတင်းပေးပို့ချက်အရ ကြေးနီနှင့် ကြေးဝါကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ ဗဟိုသို့လှောင်ရုံးများ ဖြစ်သည့် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးပစ္စည်းထိန်းတပ် (ကထပ) မှ စက်ရုံများသို့ ထောက်ပံ့ပေးသည်ဟုသိရှိရပြီး^{၁၅} ဤပစ္စည်းများကို ကပစ၏ လိုအပ်ချက်များကိုဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် အပြည့်အဝ သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း တင်သွင်း နိုင်သည်ဟု ဖော်ပြသည်။

ကပစ၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများတင်သွင်းမှုအပေါ် မှီခိုအားပြုနေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါ လေ့လာချက်များကို တင်ပြနိုင်သည်-

^{၁၀} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် #V4 နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။

^{၁၁} ဥပမာအားဖြင့် မင်းမင်းနှင့် ငြိမ်းဆွေ၊ “ခုခံရေးတပ်ဖွဲ့များက လက်နက်တည်ဆောက်ရန် ပစ္စည်းများသိမ်းယူ၊ စစ်တပ်ကလေကြောင်းမှတိုက်ခိုက်မှုဖြင့် တုံ့ပြန်” Myanmar Now! ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၈ ရက် ကိုကြည့်ပါ။

^{၁၂} Lintner, B., “မြန်မာ-မြောက်ကိုရီးယား ချိုးကျည်အသစ်ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်”၊ Asia Times၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက်။ ကပစ ၆ နှင့် ဆက်စပ်သော သံနှင့် သံမဏိစက်ရုံတစ်ခု ရှိနေခြင်းကို ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လနှင့် ဩဂုတ်လတွင် #V၄၊ #V၁ နှင့် #V၂၀ တို့နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများမှတစ်ဆင့်လည်း အတည်ပြုခဲ့သည်။

^{၁၃} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် #V11 နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။

^{၁၄} ကြေးနီကို ခဲယမ်းမီးကျောက်များထုတ်လုပ်ရာတွင် မကြာခဏ အသုံးပြုလေ့ရှိသည် - အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကြေးနီသည် အရည်ပျော်မှတ်ပုံမိမြင့်မားခြင်း၊ တိကျသော အပူစွမ်းရည် ပိုမိုများပြားခြင်းနှင့် ပိုမိုမာကျောခြင်းတို့ကြောင့် ကြေးနီဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ကျည်ဆန်များသည် သေနတ်ပြောင်းဝမှ ပိုမိုမြန်သောအလျင်အား ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

^{၁၅} အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့ (Amnesty International)၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်၊ “လုပ်ငန်းလုပ်နေသလား? မြန်မာ့ကြေးနီတွင်းမှ ကော်ပိုရိတ် ရာဇဝတ်မှုနှင့် အလွဲသုံးစားမှုများ။” <https://www.amnesty.org/en/documents/asa16/0003/2015/en/> တွင် ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၁၆} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် #V4၊ #V11 နှင့် #V20 တို့နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ။

- ကပစသည် ပြည်တွင်းမှရရှိသော သံ၊ သံမဏိ၊ အလူမီနီယံနှင့် ကြေးနီနှင့် ကြေးဝါကဲ့သို့သော အခြားအရေးကြီးသောစစ်ဘက် အဆင့်ပစ္စည်းများကို မသိနိုင်သောအတိုင်းအတာအထိ မှီခိုနိုင်သော်လည်း ၎င်း၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို အားဖြည့်ရန် အတွက် ခြိမ်းခြောက်ခြင်းအဆင့်၊ ပေါင်းစပ်ထားသောအဆင့်၊ သွန်းလုပ်ထားသောအဆင့်နှင့် သံထည်ပုံသွင်းပြီးအဆင့်ပုံစံ များဖြင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများတင်သွင်းမှုအပေါ်လည်း မှီခိုနေရသည်။ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများအတွက် ကပစ၏တင်သွင်းမှု လိုအပ်ချက်ကို ပေါက်ကြားလာသောကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကပစ၏ ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများမှ အတည်ပြုထားသည်။
- ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းများတွင် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းအမျိုးအစားများကို သတ်မှတ်ဖော်ပြထားခြင်းမရှိသော်လည်း ကပစစက်ရုံများ၏ အတွင်းပိုင်းလုပ်ငန်းဆောင်တာများ အကြောင်းသိရှိသော ဒေသခံသတင်းရင်းမြစ်များက ကပစသည် သံ၊ သံမဏိနှင့် အလူမီနီယံ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုကို တင်သွင်းမှုများဖြင့် ဖြည့်စွက်နေဖွယ်ရှိကြောင်း အတည်ပြုသည်။^{၁၄၇}
- အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တရုတ်နိုင်ငံပိုင်ကုမ္ပဏီ NORINCO သည် ကပစ ထုတ်လုပ်မှုအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ တင်သွင်းရာတွင် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပုံရသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တင်သွင်းလာသောကုန်ကြမ်းပစ္စည်းအများစု သည် တရုတ်နိုင်ငံမှ လာခြင်းဖြစ်သည်။ SAC-M မှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ တရုတ်မှ ဆင်းသက်လာသော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးမြို့ဖြစ်သည့် မူဆယ်မြို့ကဲ့သို့ သော နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများ မှတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ စင်ကာပူမှတစ်ဆင့် ပင်လယ်ရေကြောင်းမှ တင်သွင်းလာခြင်းဖြစ်သည်။^{၁၄၈}
- ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ သံ၊ ကြေးနီ၊ အလူမီနီယံ၊ ခရိုမီယမ်နှင့် အရည်အသွေးမြင့် သံမဏိအပါအဝင် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို အိန္ဒိယနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့တွင် တရားဝင်အခြေစိုက်သော ကုမ္ပဏီများကလည်း ကပစသို့ ထောက်ပံ့ ပေးလျက်ရှိသည်။
- ကပစသည်ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကိုတင်သွင်းခြင်း(ပြည်တွင်းရင်းမြစ်မှရရှိသောပစ္စည်းများကိုသာအားကိုးခြင်းသာမဟုတ်ဘဲ) သည် အောက်ပါတို့ကို ညွှန်ပြနိုင်သည်-
 - ✧ ပြည်တွင်းရင်းမြစ်မှပစ္စည်းများရယူခြင်း၏ကုန်ကျစရိတ်သည် တင်သွင်းခြင်းထက် ပိုမိုများပြားသည်။
 - ✧ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ပြည်တွင်းရင်းမြစ်မှရရှိသောပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေးကို အတည်ပြုရန် လိုအပ်သော နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု မရှိခြင်း^{၁၄၉} နှင့်/သို့မဟုတ်
 - ✧ တင်သွင်းလက်စဖြစ်သော ရင်းမြစ်များမှ ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုခြင်းသည် ပိုမိုအဆင်ပြေခြင်း။

ကပစထုတ်လုပ်မှုကိုဖြစ်ပေါ်စေသော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၏မူရင်းဇစ်မြစ်များကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်ရန် နောက်ထပ် သုတေသနလိုအပ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သောသုတေသနသည် မြန်မာစစ်တပ်သည် ပြည်တွင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် လိုအပ် သောကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို မည်မျှအထိ လက်တွေ့ကျကျထုတ်လုပ်နိုင်သည်၊ ပြည်တွင်းကုန်ကြမ်းပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုကို ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန် လက်ရှိ (သို့မဟုတ်) စီစဉ်ထားသော မည်သည့်ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများနှင့် ထိုကဲ့သို့သောလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်သောကုမ္ပဏီများ (နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအပါအဝင်) တို့ကို ဖော်ထုတ်ခြင်းအပေါ် အာရုံစိုက်သင့်သည်။ ကပစသည် ခြိမ်းခြောက် သတ္တုစပ် သို့မဟုတ် ပေါင်းစပ်ပုံစံများဖြင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများတင်သွင်းမှုအပေါ် မည်မျှအထိမှီခိုအားထားရသည်၊ ဤပစ္စည်း များသည် မည်သည့်နေရာမှလာသည်နှင့် မည်သည့်ကုမ္ပဏီများမှတစ်ဆင့်လာသည်တို့ကိုဖော်ထုတ်ရန် နောက်ထပ် သုတေသန လည်း လိုအပ်သည်။

^{၁၄၇} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလနှင့် ဇူလိုင်လတွင် #VJ၀ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ။
^{၁၄၈} စိုးစံအောင်၊ 'တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း- "စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှုမှာ ဖြစ်လာခဲ့ရမည်မဟုတ်'၊ Radio Free Asia၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၈ ရက် ကိုလည်း ကြည့်ပါ။ <https://www.rfa.org/english/news/myanmar/military-officer-04282021135407.html> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။
^{၁၄၉} ဥပမာအားဖြင့် သံမဏိနှင့်ပတ်သက်၍ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ တင်သွင်းသည်ဖြစ်စေ သံနှင့် သံမဏိအတွက် အရည်အသွေး စံနှုန်းများ မချမှတ်ရသေးသည့်တရားဝင်အာဆီယံနိုင်ငံအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေသည်။

PDF မှ ဖမ်းယူရရှိသောပစ္စည်းများ၏ပုံ။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ခုခံတော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့များသည် စစ်အစိုးရ ယာဉ်တန်းကို ချုံခိုတိုက်ခိုက်ရာတွင် ၆၀ မီလီမီတာနှင့် ၈၁ မီလီမီတာ မော်တာကျည်ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းရမိခဲ့သည်။ အရည်အသွေးစစ်ဆေးမှုမအောင်မြင်ပြီးနောက် အရည်ပျော်ရန် ကပစ ၂၄ သို့ ပို့ဆောင်နေဖွယ်ရှိသည်။

အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ

ခေတ်မီလက်နက်များကို အစိတ်အပိုင်းများနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများမပါဘဲပြုလုပ်၍ သို့မဟုတ် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း၍ မရပါ။ ၎င်းတို့အနက်အများစုမှာ နည်းပညာအရထုတ်လုပ်ရန်ခက်ခဲခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ရန်ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်နိုင်သည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် လက်နက်ထုတ်လုပ်သည့်ကုမ္ပဏီများသည် နိုင်ငံအများအပြားရှိ ရင်းမြစ်များမှ အချို့သော လက်နက်များတွင် အသုံးပြုရန်အဆင်သင့်ဖြစ်နေသော ပြီးစီးသည့်အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများတင်သွင်းမှုအပေါ် မကြာခဏ မှီခိုအားထားရလေ့ရှိသည်။^{၅၀} ၎င်းသည် ကပစအတွက်လည်း မှန်ကန်နေသည်။ မြန်မာစစ်တပ်၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းအကြောင်းသိရှိသော ကျွမ်းကျင်သူများက အထူးပြုအစိတ်အပိုင်းများနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ ပမာဏများစွာကို တင်သွင်းဖွယ်ရှိသည်ဖြစ်ပြီး ဤကဲ့သို့သောတင်သွင်းမှုများမရှိပါက ကပစ၏လက်နက်အမျိုးမျိုးကို ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ခြင်းသည် ထိရောက်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်မဖြစ်နိုင်ကြောင်း သဘောတူကြသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် အထူးပြုအစိတ်အပိုင်းများနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူနိုင်စွမ်းသည် လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို ရေရှည်ရပ်တည်ရန်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။

^{၅၀} ဥပမာအားဖြင့် လက်နက်ငယ်များတွင် အသုံးများသော ဆက်စပ်ပစ္စည်းအချို့တွင် သေနတ်ပြောင်း၊ မောင်းခလုတ်နှင့် စပရိန်များပါဝင်ပြီး ဆက်စပ်ခဲယမ်းမီးကျောက်များအတွက် အသုံးများသော အစိတ်အပိုင်းများတွင် သတ္တုနှစ်မျိုးပြားများနှင့် တွန်းကန်အားဖြစ်ပေါ်စေသည့်ပေါင်ဒါများ ပါဝင်သည်။

SAC-M မှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များအရ-

- ခုံးကျည်များထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသောကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ လာသော်လည်း (အတိအကျပြော၍ မရသော) သေးမွှားသောဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၏ မူလဇစ်မြစ်မှာ တရုတ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။^{၁၅}
- အကြီးစားစက်မှုလုပ်ငန်း အမှတ် ၁၁ တွင် ခေတ်မီသံချပ်ကာတိုက်ခိုက်ရေးယာဉ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းသည် တရုတ်နိုင်ငံမှ အစိတ်အပိုင်းများနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများကို အများအပြား အသုံးပြုသည်ဟု သတင်းများကဖော်ပြသည်။^{၁၆} ဥပမာအားဖြင့် BMP ရေနှင့်ကုန်း နှစ်မျိုးသုံး ခြေလျင်တိုက်ခိုက်ရေးယာဉ်ကို ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ရာတွင် တရုတ်မှဆင်းသက်လာသော မစ်ရှင်စနစ်တည်ဆောက်ပုံ၊ turret များနှင့်အင်ဂျင်များကိုအသုံးပြုပြီး ၎င်းတို့အားလုံးကို ကပစမှ NORINCO ထံမှ ဝယ်ယူ သည်ဟု သတင်းများကဖော်ပြထားသည်။^{၁၇}
- သတင်းများအရ ကပစသည် ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် POMZ-2 (MM1) အပိုင်းအစများ ပြန့်ကျဲစေသောမိုင်းများနှင့် PMN ပေါက်ကွဲသည့်မိုင်းများ (MM2) ကို ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် မြေမြှုပ်မိုင်းထုတ်လုပ်သည့်စက်ပစ္စည်းများကို တရုတ်နိုင်ငံမှ ဝယ်ယူခဲ့သည်။ နည်းပညာလွှဲပြောင်းခြင်းတွင် တရုတ်နိုင်ငံမှမြေမြှုပ်မိုင်းများအတွက် အစိတ်အပိုင်းများကို ဆက်လက်ဝယ်ယူရန် သဘောတူညီချက်နှင့် ၎င်းတို့၏ထုတ်လုပ်မှုအတွက် တရုတ်နည်းပညာအကူအညီတို့ပါဝင်သည်ဟု သတင်းများကဖော်ပြသည်။^{၁၈} လက်ရှိအဆင့်တွင် SAC-M အနေဖြင့် ဤသဘောတူညီချက်သည် ဆက်လက်တည်ရှိနေခြင်း ရှိ၊ မရှိကို အတည်ပြုနိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။
- ကပစသည် အိန္ဒိယကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနထံမှ အတိအကျသတ်မှတ်ထားသော နောက်ဆုံးအသုံးပြုမှုများအတွက် ဖျူးစ် များကို တင်သွင်းခဲ့သည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ၈၄ မီလီမီတာ Recoiless ရိုင်ဖယ်များအတွက် ဖျူးစ်များကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော အရပ်ဘက် ဟန်ပြုကုမ္ပဏီတစ်ခု (Creative Exploration Ltd.)^{၁၉} မှ အိန္ဒိယအခြေစိုက်ကုမ္ပဏီ Sandeep Metalcraft ထံမှ ဝယ်ယူခဲ့သည်။^{၂၀} Sandeep Metalcraft သည် အိန္ဒိယကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ တရားဝင် ရောင်းချသူအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားသည်။^{၂၁} ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသောကုမ္ပဏီ များမှ ကပစအား ဝယ်ယူသူအဖြစ် စာရင်းသွင်းထားသော မြန်မာနိုင်ငံသို့သွန်းလုပ်ထားသော cast boosters၊ denoting caps၊ igniters နှင့် လျှပ်စစ်စနစ်တံများ (electric detonators) ပမာဏများစွာကိုလည်း တင်ပို့ခဲ့သည်။^{၂၂} ထို့အပြင် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် Justice for Myanmar က အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ Sandeep Metalcraft သည် Carl Gustaf recoilless ရိုင်ဖယ်များနှင့် မကြာခဏအသုံးပြုလေ့ရှိသော ၈၄ မီလီမီတာ အမြောက်များအတွက် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စစ်တပ်နှင့်နီးစပ်သော ကုမ္ပဏီတစ်ခုသို့ အမျိုးအစား ၄၄၇ mechanical ဖျူးစ်များတင်ပို့ခဲ့သည်ဟု သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ Carl Gustaf ရိုင်ဖယ် များ ထုတ်လုပ်သူ ဆွီဒင်ကုမ္ပဏီ Saab သည် ဤဖျူးစ်များထုတ်လုပ်ရန် Saab လိုင်စင်လိုအပ်ခြင်း ရှိ၊ မရှိနှင့် အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ များနှင့် Saab ၏ လိုင်စင်ထုတ်လုပ်မှုသဘောတူညီချက်များသည် အိန္ဒိယမှ အခြားနိုင်ငံများသို့ဆက်လက်တင်ပို့ခြင်းကို တားမြစ်ထားခြင်း သို့မဟုတ် ကန့်သတ်ထားခြင်း ရှိ၊ မရှိတို့နှင့်ပတ်သက်၍ Justice for Myanmar ၏ သတင်းအချက်အလက် တောင်းခံမှုများကို တုံ့ပြန်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။^{၂၃}

^{၁၅} Lintner, B., “မြန်မာ-မြောက်ကိုရီးယား ခုံးကျည်အသစ်ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်”၊ Asia Times၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက်။

^{၁၆} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့တွင် #V4၊ #V11နှင့် #V20 တို့နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ။

^{၁၇} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့တွင် #V4၊ #V11နှင့် #V20 တို့နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ။

^{၁၈} Human Rights Watch၊ ၁၉၉၉၊ “မြေမြှုပ်မိုင်း စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့ အစီရင်ခံစာ ၁၉၉၉- “မိုင်းကင်းစင်သော ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းဆီသို့”၊ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ပရိမိုင်း <https://www.hrw.org/legacy/pubweb/pubscat/spring00pcwd-03.htm> တွင်ရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၁၉} ယခင်က mySpace International သို့မဟုတ် My Space International Company Limited။

^{၂၀} “အိန္ဒိယသည် မြန်မာစစ်တပ်ကို ဖျူးစ်များ ထောက်ပံ့ပေးနေခြင်း၊ ၎င်း၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော ရာဇဝတ်မှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်မှုပိုမိုနက်ရှိုင်းလာခြင်း”၊ Justice for Myanmar၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်။ <https://www.justiceformyanmar.org/stories/india-supplying-fuzes-to-myanmar-military-deepening-complicity-in-its-atrocity-crimes> တွင်ရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၂၁} “အိန္ဒိယသည် မြန်မာစစ်တပ်ကို ဖျူးစ်များထောက်ပံ့ပေးနေခြင်း၊ ၎င်း၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော ရာဇဝတ်မှုများတွင် ကြံရာပါမှုပိုမိုနက်ရှိုင်းလာခြင်း”၊ Justice for Myanmar၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်။

^{၂၂} “အိန္ဒိယသည် မြန်မာစစ်တပ်ကို ဖျူးစ်များထောက်ပံ့ပေးနေခြင်း၊ ၎င်း၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော ရာဇဝတ်မှုများတွင် ကြံရာပါမှုပိုမိုနက်ရှိုင်းလာခြင်း”၊ Justice for Myanmar၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်။

^{၂၃} “အိန္ဒိယသည် မြန်မာစစ်တပ်ကို ဖျူးစ်များထောက်ပံ့ပေးနေခြင်း၊ ၎င်း၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော ရာဇဝတ်မှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်မှု ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာခြင်း”၊ Justice for Myanmar၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် အစိတ်အပိုင်းများနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများတင်သွင်းမှုတွင် တရုတ်နိုင်ငံသည် NORINCO မှတစ်ဆင့် ကပစ၏ အဓိကကုန်သွယ်ဖက်ဖြစ်နေဆဲဖြစ်ကြောင်း SAC-M ၏ သုတေသနက အကြံပြုထားသည်။ သို့သော် ယခင်က မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ကပစစက်ရုံများနှင့်ဆက်စပ်ခဲ့သူများ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ ကပစသည် တရုတ်စက်ပစ္စည်းများ၊ အပိုပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရည်အသွေးကိုမကျေနပ်ကြောင်းဖော်ပြခဲ့ပြီး အခြားနေရာများမှထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို ရှာဖွေနေ သဖွယ်ရှိသည်။ ကပစသည် ၎င်း၏လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် တရုတ်အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများကို မည်မျှ အထိဆက်လက် အားကိုးအားထားပြုနေသည်ကိုသာမက ကပစ စက်ရုံများတွင်ထုတ်လုပ်ရာ၌ အသုံးပြုသောအစိတ်အပိုင်းများ နှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၏ တရုတ် ပေးသွင်းသူများကို အစားထိုးရန် သို့မဟုတ် ဖြည့်စွက်ရန် မည်သည့်ပေးသွင်းသူများကို မည်သည့် နေရာမှ ရှာဖွေနိုင်သည်ကိုသိရှိရန် နောက်ထပ်သုတေသနပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည်။

နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များ

နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များသည် လက်နက်တစ်ခု၏ထိရောက်မှု သို့မဟုတ် အသုံးဝင်မှုကို တိုးမြှင့်ပေးသည့်ကိရိယာများကို ရည်ညွှန်းသော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် ၎င်း၏အခြေခံ ရည်ရွယ်ထားသောအသုံးပြုမှုအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက် မဟုတ်ပေ။^{၁၆၀} ဥပမာအားဖြင့် လက်နက်ငယ်များနှင့် လက်နက်အပေါ့စားများအတွက် အသံတိတ် Sound Suppressors များ၊ လက်နက်များအတွက် မြင်ကွင်းကိရိယာများ (မှန်ပြောင်းနှင့် အပူချိန်ဆိုင်ရာတို့ ပါဝင်သော)၊ လက်ကိုင်များ၊ ဓါတ်မီးများနှင့် လက်နက်အောက်တွင်တပ်ဆင်သည့် ဗုံးပစ်လောင်ချာများ (ဗုံးပစ်လောင်ချာအား သီးသန့် လက်နက်တစ်ခုအဖြစ်လည်း အသုံးပြု နိုင်သည်) တို့သည် အသုံးများသောနောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များ ဖြစ်သည်။^{၁၆၁}

ကပစထုတ်လုပ်မှုတွင် မှန်ပြောင်းကဲ့သို့သော မြင်ကွင်းကိရိယာများသည် အထူးစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းပြီး ကပစအတွက် အရေး ပါသောတင်သွင်းမှုအပေါ် အားထားရသည့်အရာတစ်ခု ဖြစ်နိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြင်ကွင်းတပ်ဆင်ကိရိယာများသည် ပုံမှန်အားဖြင့်ဈေးကြီးပြီး ထုတ်လုပ်ရန် နည်းပညာအရ ခက်ခဲသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုအတွက် အဆင့်မြင့် စက်ယန္တရားများနှင့်ပညာရှင်များ နှစ်မျိုးလုံးလိုအပ်သည်။ မှန်ပြောင်းများတင်သွင်းခြင်းသည် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုထူထောင် ခြင်းထက် ပိုမို ကုန်ကျစရိတ်သက်သာနိုင်ဖွယ် ရှိသည်။ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များအရ ကပစသည် မသိနိုင် သောပမာဏရှိသည့် အဝေးကြည့်မှန်ပြောင်းများကို ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်နိုင်သော်လည်း (ဥပမာ MA-10 ရှေ့ကက်ပစ်လောင်ချာ အတွက် ချဲ့အားကောင်းအဝေးကြည့်မှန်ပြောင်းကဲ့သို့)^{၁၆၂} ၎င်းသည် ၎င်း၏ လက်နက်ငယ်များနှင့် လက်နက်အပေါ့စားများ ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် မြင်ကွင်းကိရိယာများကိုလည်း တင်သွင်းလျက်ရှိသည်။

SAC-M မှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များအရ-

- MA စနစ်ပါရိုင်ဖယ် (MA-S) တွင် တပ်ဆင်ထားသော ပုံမှန်အဝေးကြည့်မှန်ပြောင်းသည် ရုရှားနိုင်ငံ၊ Novosibirsk ကိရိယာ ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံ (NPZ Optics State Plant) မှ ထုတ်လုပ်သော PSO-1 ဖြစ်သည်။ ဤအဆင့်တွင် SAC-M အနေဖြင့် NPZ Optics State Plant နှင့် တိုက်ရိုက် သဘောတူညီမှု ရှိ မရှိ (သို့မဟုတ်) ကပစသည် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများထံမှ PSO-1 မှန်ပြောင်းများကို ရယူနိုင်၊ မရယူနိုင် စိစစ်အတည်ပြုနိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။

Myanmar ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်။ ဆွီဒင်နိုင်ငံသည် ဥရောပသမဂ္ဂ၏လက်နက်ပိတ်ဆို့မှုကို ရှောင်ရှားကာ အိန္ဒိယမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ Carl Gustaf ရိုင်ဖယ်များလွှဲပြောင်းမှု ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခဲ့သည်။ မြန်မာစစ်တပ်မှအသုံးပြုခဲ့သော ဆွီဒင် တင့်ကားမျက်ရိုင်ဖယ်များကို မူလက အိန္ဒိယသို့တင်ပို့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ဆွီဒင်နိုင်ငံသည် အိန္ဒိယ နိုင်ငံအား ဆွီဒင်လက်နက်များ မြန်မာနိုင်ငံသို့မည်သို့ရောက်ရှိသွားသည်ကို ရှင်းပြရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

^{၁၆၀} Grzybowski, Marsh, and Schroeder, ၂၀၁၂။ စာမျက်နှာ ၂၄၅။ လက်နက်ငယ်များစစ်တမ်း၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလေ့လာရေး ဘွဲ့လွန်အင်စတီကျု (Graduate Institute of International and Development Studies) ၊ ဂျီနီဗာ ၂၀၁၈ တွင် ကိုးကားဖော်ပြထားသည်။ “လက်နက်ငယ်များ၊ လက်နက်အပေါ့စားများနှင့် ဆက်စပ် ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ရန် မိတ်ဆက်လမ်းညွှန်”၊ စာမျက်နှာ ၁၂၇။ <https://www.smallarmssurvey.org/resource/introductory-guide-identification-small-arms-light-weapons-and-associated-ammunition> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

^{၁၆၁} လက်နက်ငယ်များစစ်တမ်း၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလေ့လာရေး ဘွဲ့လွန်အင်စတီကျု၊ ဂျီနီဗာ ၂၀၁၈” လက်နက်ငယ်များ၊ လက်နက်အပေါ့စားများနှင့် ဆက်စပ် ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ရန် မိတ်ဆက်လမ်းညွှန်”၊ စာမျက်နှာ ၁၂၇။

^{၁၆၂} ထိုင်းနိုင်ငံတွင်ကျင်းပသော ကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေး ၂၀၁၉ လက်နက်ပြပွဲတွင် MA-၁၀ အတွက် မှန်ပြောင်းကို ကပစမှ ပြသခဲ့ခြင်းကလည်း ဤမှ အတည်ပြုထားသည်။

- တိုက်ပွဲအခြေအနေပေါ်မူတည်၍ မြန်မာစစ်တပ်သည် ၎င်း၏ စနိုက်ပါရိုင်ဖယ်များတွင် အခြားသော လက်နက်မြင်ကွင်း ကိရိယာများကိုပါ တပ်ဆင်လေ့ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့သော မြင်ကွင်းကိရိယာများကို အိန္ဒိယနိုင်ငံအခြေစိုက်ကုမ္ပဏီများထံမှ တင်သွင်းခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ Tonbo Imaging သည် Ek အဝေးပစ်အပူချိန်မြင်ကွင်း ကိရိယာများကို တင်ပို့ခဲ့သည်။^{၁၆၃} ဤကဲ့သို့သော မြင်ကွင်းကိရိယာအမျိုးအစားများကို ချေမှုန်းရေးရိုင်ဖယ်များနှင့် စနိုက်ပါ ရိုင်ဖယ်များအတွက်ဒီဇိုင်းထုတ်ပြီးထိရောက်ဆုံးဖြစ်အောင်ပြုလုပ်ထားပြီးစစ်သားများအား “ထောင့်များတစ်ဝိုက်ကိုမြင်နိုင်ပြီး ပစ်ခတ်ခံရနိုင်သည့်နေရာသို့ မဝင်သွားဘဲ ပစ်မှတ်များကို ပစ်ခတ်နိုင်စေသည်။”^{၁၆၄} ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ Bharat Electronics Ltd. သည် ဘက်စုံသုံး reflex မြင်ကွင်းကိရိယာများကို ကပစအား ကုန်စည်လက်ခံသူအဖြစ် ဖော်ပြ ထားပြီး တင်ပို့ခဲ့သည်။^{၁၆၅}

မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်နက်ငယ်များ ဒီဇိုင်းနှင့်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်သူများက ကပစ၏ လက်နက်ငယ် ဒီဇိုင်းသည် အပိုဆောင်း မြင်ကွင်းကိရိယာများကိုပိုမိုအသုံးပြုလာရန် ဦးတည်နေသည်ဟု တူညီစွာ သဘောရသောကြောင့် လက်နက်များအတွက် မြင်ကွင်းကိရိယာများတင်သွင်းမှုအပေါ် စစ်တပ်၏ အားထားနိုင်ချေမှာ အလားအလာရှိပြီး အနာဂတ်တွင်တိုးလာနိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် လက်နက်ငယ်များနှင့် လက်နက်အပေါ့စားများနှင့်ပတ်သက်၍ ကပစ၏ မြင့်မားသော အရည်အသွေးရှိ သော မြင်ကွင်းကိရိယာများ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်း၊ ကပစသည် မည်သည့်နေရာမှ မြင်ကွင်းကိရိယာများကို ဝယ်ယူနေသည် နှင့် အနာဂတ်တွင် မည်သည့်နေရာတွင် အပိုဆောင်းထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများအတွက် လှည့်လည်နိုင်သည်ကိုအကဲဖြတ်ရန် နောက်ထပ်သုတေသနလိုအပ်ပါသည်။ မြင်ကွင်းကိရိယာများအပြင် နောက်ထပ်သုတေသနပြုချက်သည် အခြားသောအရေး ပါသည့် နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များအပေါ် မှီခိုမှုများကိုဖော်ထုတ်ရန်ကြိုးပမ်းသင့်ပြီး ၎င်းတွင် ကပစထုတ်လုပ်သော လက်နက်ငယ်များနှင့် လက်နက်အပေါ့စားများအပြင် အခြားအရေးကြီးသောပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်သင့်သည်။

စက်ယန္တရားများနှင့် နည်းပညာ

လက်နက်ထုတ်လုပ်ခြင်းတွင် အလိုအလျောက်စက်ဖြင့်ပြုပြင်ခြင်းသည် အလွန်အရေးပါပြီး ခေတ်မီ CNC စက်များ (ကြိတ်ခွဲခြင်း ဆိုင်ရာနှင့် ပွတ်တိုက်ခြင်းဆိုင်ရာစက်များ၊ တွင်ခုံများနှင့် electro discharge စက် ကဲ့သို့) များသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင် သည်။ ရိုးရှင်းစွာပြောရလျှင် CNC စက်သည် ကွန်ပျူတာဖြင့် ထိန်းချုပ်ထားသောထွင်းထုစက်တမျိုးဖြစ်ပြီး သတ်မှတ်ထားသော ထုတ်ကုန်တခုကိုထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သောလုပ်ဆောင်ချက်များကို မည်သို့လုပ်ဆောင်ရမည်ကို စက်အားညွှန်ကြားသည့် ကြိုတင်ပရိုဂရမ်ရေးဆွဲထားသော ကုဒ်များကိုလိုက်နာသည်။ ၎င်းတွင်မည်သို့ရွှေ့ရမည်၊ မည်သည့် ခုတ်ထွင်းဖြတ်တောက် ကိရိယာကိုအသုံးပြုရမည်နှင့် မည်သည့် feed-rateနှင့် spindle-speed တို့ဖြင့် လုပ်ဆောင်ရမည်တို့ ပါဝင်သည်။ စက်၏ spindle ရှိ ခုတ်ထွင်းဖြတ်တောက်ကိရိယာသည် ပစ္စည်းကို ထွင်းဖောက်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး (ဥပမာ၊ သေနတ်များအတွက် သံမဏိသတ္တုစပ်များ) ၎င်းသည် ရည်ရွယ်ထားသောပုံသဏ္ဍာန်များကို ဖန်တီးပေးလိမ့်မည်။ CNC စက်သည် လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် မှီခိုအားထားရသော ကုဒ်ကို သီးခြားဆော့ဖ်ဝဲလ်ပရိုဂရမ်များဖြင့် ပရိုဂရမ်ရေးဆွဲထားသည်။ ခုတ်ထွင်းဖြတ်တောက်ကိရိယာများ၊ ကုန်ကြမ်းများ နှင့် ထုတ်လုပ်စဉ်အတွင်း ပစ္စည်းများအား နေရာတွင် ထိန်းထားပေးသည့် workholding ကိရိယာများနှင့်အတူ ဤကုဒ်များကို CNC စက်ထဲသို့ အပ်လုဒ်လုပ်သည်။

လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် CNC စက်ဖြင့်ပြုပြင်ခြင်းသည် တိကျပြီး ကုန်ကျစရိတ်သက်သာသော အစိတ်အပိုင်းများ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အရေးကြီးသော အလုပ် သက်သာသည့်စနစ်တခုဖြစ်ပြီး အဓိကအစိတ်အပိုင်းများပြုလုပ်ရန် မကြာခဏ အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့၏ မြင့်မားသောတိကျမှု၊ ဘက်စုံအသုံးပြုနိုင်မှု၊ ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးနှင့်လိုက်ဖက်ညီမှုတို့ကြောင့် CNC

^{၁၆၃} ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မေလတွင် Justice for Myanmar မှ SAC-M အား မျှဝေထားသော သတင်းအချက်အလက်။
^{၁၆၄} Ek အပူချိန် မြင်ကွင်းကိရိယာ၏ Tonbo Imaging ထုတ်ကုန်ဖော်ပြချက်။
^{၁၆၅} SAC-M တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားသော Justice for Myanmar နှင့်ပူးပေါင်း၍ ရရှိသော တင်ပို့မှုမှတ်တမ်းများ။

စက်များသည် ခုံးကျည်များနှင့်လေယာဉ်အစိတ်အပိုင်းများ၊ ထောက်လှမ်းရေးစနစ်များနှင့် ရေဒါနည်းပညာ၊ တိုက်ခိုက်ရေး ယာဉ်များနှင့်ရေတပ်သင်္ဘောများကဲ့သို့သော အခြားစစ်ဘက်ဆိုင်ရာစနစ်များအတွက် လက်နက်ငယ်များနှင့် လက်နက်အပေါ့စား များအပြင် အစိတ်အပိုင်းများကိုတည်ဆောက်ရန်အတွက် သင့်လျော်သည်။ ၎င်းတို့၏ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာနောက်ဆုံးအသုံးပြုမှု အလားအလာကြောင့် CNC စက်များနှင့် ဆက်စပ် software ပရိုဂရမ်များသည် Wassenaar သဘောတူညီချက် နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂ နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းကဲ့သို့သော နှစ်ဖက်သုံး ကုန်ပစ္စည်းစည်းမျဉ်းများနှင့် အကျုံးဝင်သည်။^{၁၆၆}

SAC-M မှရရှိသော ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကပစ၏ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာပေါက်ကြားလာသော စာရွက်စာတမ်းများ (၂၀၁၆-၂၀၂၁) တွင် CNC စက်များနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများဝယ်ယူခြင်းအကြောင်း ပုံမှန် ကိုးကားဖော်ပြထားသည်။ SAC-M မှရရှိ သောသတင်းအချက်အလက်များအရ ဩစတြီးယား၊ ဂျာမနီ၊ ဂျပန်၊ ထိုင်ဝမ်နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတို့ရှိထုတ်လုပ်သူများ ထံမှ CNC စက်များ (ကြိတ်ခွဲခြင်းဆိုင်ရာနှင့် ပွတ်တိုက်ခြင်းဆိုင်ရာစက်များ၊ တွင်ခုံများနှင့် electro discharge စက်ကဲ့သို့) ကို ကပစစက်ရုံများတွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေသည်။ ကပစစက်ရုံများကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ တွေ့ကြုံဖူးသူများ၏အဆိုအရ ဤစက် အချို့ကို ၂၀၀၅-၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ကြားခံအရောင်းကိုယ်စားလှယ်များမှတစ်ဆင့် ဝယ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် CNC စက်များကို စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ နောက်ဆုံးအဆင့်လက်တွေ့အသုံးပြုမှုနှင့်ပတ်သက်၍ သိပ္ပံနှင့်နိုင်ငံတကာ လုံခြုံရေးအင်စတီကျု၏ ယခင်သုတေသနပြုချက်သည် ကပစ၏ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများကိုရှောင်ရှားရန်နှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ နောက်ဆုံးအသုံးပြုမှုအတွက် CNC စက်များကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ရောင်းချခြင်းကိုတားမြစ်မည့် နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းစည်းမျဉ်း များကို ကျော်လွှားရန် နည်းစနစ်များကို ဖော်ပြထားသည်။^{၁၆၇} -

“ဥရောပထောက်လှမ်းရေးအရာရှိတစ်ဦး၏အဆိုအရ ၂၀၀၆ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဆွစ်ဇာလန်၊ ဂျာမနီနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့ရှိကုမ္ပဏီများထံမှ ကွန်ပျူတာကိန်းဂဏန်းအားဖြင့် ထိန်းချုပ်ထား သော (CNC) စက်ကိရိယာများအပါအဝင် အလွန်တိကျမှုမြင့်မားသော၊ ဈေးကြီးသော နှစ်ဖက်သုံး စက်မှုလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းကိရိယာများကို ဝယ်ယူခဲ့သည်.....ပစ္စည်းကိရိယာများကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ နည်းပညာပညာရေးအစီအစဉ်များအတွက် တာဝန်ရှိသည်ဟုဆိုသော အစိုးရအေဂျင်စီတခုဖြစ်သည့် သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ နည်းပညာနှင့်သက်မွေးပညာဦးစီးဌာန (DTVE) မှ မှာယူ ခဲ့သည်။ သို့သော် ပစ္စည်းကိရိယာများသည် သာမန်သင်ကြားရေးနှင့် ကျောင်းသားများ၏လေ့လာမှု အတွက် အလွန်ဆန်းပြားရှုပ်ထွေးလွန်းလှသည်။ ဥရောပတွင် ဝယ်ယူမှုများသည် တရားဝင် ဟုတ်၊ မဟုတ် မသေချာပါ - ပစ္စည်းကိရိယာများကို စစ်ဘက် သို့မဟုတ် နျူကလီးယားပရိုဂရမ်တွင်အသုံးပြု ပါက ဤဝယ်ယူမှုများသည် ဥရောပနိုင်ငံအများစုတွင် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်နေသင့်သည်ဖြစ်သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ပေးပို့သော ပစ္စည်းကိရိယာများအတွက် ဝယ်ယူမှုလမ်းကြောင်းနှင့် တင်ပို့မှု ၏တရားဝင်မှုကို မသိရှိရပေ။ ဥရောပအရာရှိများမှ အနီးကပ် စစ်ဆေးမှုအပေါ်တွင် ကွန်ပျူတာဖြင့် ထိန်းချုပ်ထားသော (CNC) စက်ကိရိယာများ၏ ကြေငြာထားသော နောက်ဆုံးအဆင့်လက်တွေ့ အသုံးပြုမှုမှာ ယုံကြည်ရလောက်မှုမရှိပေ။ ဥရောပထောက်လှမ်းရေး အရာရှိတစ်ဦး၏အဆိုအရ ကြေငြာ ထားသော နောက်ဆုံးအဆင့်လက်တွေ့အသုံးပြုမှုသည် မအပ်စပ်မဆီလျော်မှုများစွာရှိနေသောကြောင့် ၎င်းတို့၏အဆိုကိုယုံကြည်ရန်ခက်ခဲလှသည်။ CNC စက်ပစ္စည်းကိရိယာအချို့သည် အလွန်ကြီးမားပြီး အောက်ခြေအဝန်း ၈ မီတာခန့်ရှိပြီး ရှုပ်ထွေးသော ဒီဇယ်ရထားအင်ဂျင်အစိတ်အပိုင်းများထုတ်လုပ်

^{၁၆၆} ဤစည်းမျဉ်းများသည် အချို့သောသတ်မှတ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီသော CNC စက်များ တင်ပို့မှုအတွက်သက်ရောက်မှုရှိပြီး အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့တွင်သတ်မှတ်ထားသော ဝင်ရိုးအရေအတွက် (ပုံမှန်အားဖြင့် လေးခု သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပိုသော) ဖြင့် တပြိုင်နက်လည်ပတ်နိုင်စွမ်းရှိသည်။

^{၁၆၇} David Albright, Paul Brannan, Robert Kelley and Andrea Scheel Stricker, “မြန်မာ- နျူကလီးယားရိုက်ဖမ်းသူတစ်ယောက် - မြောက်ကိုရီးယားနှင့် သံသယဖြစ်ဖွယ် ချိတ်ဆက်မှုများ၊ အဆင့်မြင့်နည်းပညာများဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပဟေဠိဆန်သောစက်ရုံများ”၊ ISIS၊ ၂၀၁၀။ <https://isis-online.org/isis-reports/detail/burma-a-nuclear-wanabee-suspicious-links-to-north-korea-high-tech-procurement/33> တွင်ရရှိနိုင်သည် (၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်)။

ရာတွင် အသုံးပြုရန်ကြေငြာထားသည်။ သို့သော် ပေးသွင်းသူများထံပေးအပ်ထားသော အစိတ်အပိုင်းများ၏ဒီဇိုင်းများသည် မပြည့်စုံပုံပေါ်သည်။ အဓိက စက်ယန္တရား၏လက်ခံသင့်သော ခြားနားကွာဟချက်များ (key tolerance) ပျောက်ဆုံးနေသည်။ ဒီဇိုင်းများသည်အတုအယောင်များဖြစ်ပြီး အမှန်စင်စစ်မှာ ပစ္စည်းကိရိယာများကို အခြားအစိတ်အပိုင်းများ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက်အသုံးပြုခြင်းဖြစ်မည်ဟု အရာရှိများကသိသယရှိကြသည်။ ထို့အပြင် ပစ္စည်းကိရိယာများ၏အရည်အသွေးနှင့်ဈေးနှုန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏နိုင်ငံရဒီဇိုင်းရထား ထုတ်လုပ်မှုအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဤထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်ကို တိုးချဲ့ရန် ၎င်း၏တော်သင့်ရုံအစီအစဉ်များကိုထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှဝယ်ယူရန် သို့မဟုတ် လိုအပ်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ဥရောပထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့များက ပစ္စည်းကိရိယာများသည် လေယာဉ်များတွင် တာဘိုင်းများ၊ အဆင့်မြင့် အရပ်ဘက်ထုတ်လုပ်မှု၊ ဒုံးကျည် အစိတ်အပိုင်းများ သို့မဟုတ် နျူကလီးယားအစိတ်အပိုင်းများထုတ်လုပ်ခြင်းအပါအဝင် အသုံးပြုနိုင်မှုအမျိုးမျိုးရှိသော ဘက်စုံသုံးပစ္စည်းများဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သည်။ ပစ္စည်းကိရိယာများသည် ဓာတ်ငွေ့ centrifuge ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အလွန်အကျွံကြီးမားပုံပေါ်သည်။ ၎င်းကို centrifuge အစိတ်အပိုင်းများပြုလုပ်ရန်အတွက် အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ဤနောက်ဆုံးလက်တွေ့ အသုံးပြုမှုအတွက် ထိုကဲ့သို့သော ကြီးမားသောပစ္စည်းကိရိယာများကို ဝယ်ယူခြင်းသည် တွက်ခြေမကိုက်နိုင်ပါ။ ထို့အပြင်ပစ္စည်းကိရိယာများသည်ဒုံးကျည်ထုတ်လုပ်ရန်အတွက်အလွန်တိကျလွန်းသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း ၎င်းကို ထိုကဲ့သို့သော ရည်ရွယ်ချက်အတွက် အသုံးပြုနိုင်သေးသည်။^{၁၆၈}

သိပ္ပံနှင့်နိုင်ငံတကာလုံခြုံရေးအင်စတီကျု၏ သုတေသနပြုချက်တွင်ဖော်ပြထားသော CNC စက်အချို့ကို ကပစစက်ရုံများတွင် (ဒုံးကျည်အစိတ်အပိုင်းများထုတ်လုပ်ရန်အပါအဝင်) အသုံးပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့ကိုရယူခဲ့ပုံမှာ ကပစထုတ်လုပ်ရေးတွင် အသုံးပြုရန် CNC စက်များဝယ်ယူခြင်းအတွက် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ နည်းပညာနှင့်သက်မွေးပညာဦးစီးဌာန (DTVE) ကဲ့သို့သော အခြား မြန်မာစစ်တပ်ထိန်းချုပ်ထားသော အစိုးရဌာနများနှင့် ယူနစ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ညွှန်ပြနိုင်သည်။

ယုံကြည်စိတ်ချရသောသတင်းရင်းမြစ်များထံမှ SAC-M မှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ ကပစစက်ရုံများအတွက် မြင့်မားသောတိကျမှုရှိသည့် CNC စက်များကိုဝယ်ယူရာတွင် ကပစနှင့် တရုတ်လက်နက်လုပ်ငန်းကုမ္ပဏီ NORINCO အကြား ကြားခံအဖြစ်ဆောင်ရွက်နေသော မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက် Mottama Holdings Limited သည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်သည်။ အထူးသဖြင့် Mottama Holdings Limited သည် ကပစ၏ CNC စက်များအတွက် မရှိမဖြစ်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုကိုရရှိရန် ကူညီပေးနေပုံရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် - ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ သေနတ်ပြောင်းများ ထုတ်လုပ်ရန်အပါအဝင် ဩစတြီးယားကုမ္ပဏီ GFM Steyr မှ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသော CNC စက်အများအပြားကို ကပစစက်ရုံများတွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေသည်။ ဥရောပသမဂ္ဂ၏ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်သော နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများတင်ပို့မှု ထိန်းချုပ်မှုများကိုရှောင်ရှားရန် နည်းလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် Mottama Holdings သည် GFM Steyr စက်များကို ထိုင်ဝမ်သို့ပို့ဆောင်ပြီး GFM Steyr ၏ ပညာရှင်များကို နည်းပညာအရအဆင့်မြှင့်တင်မှုများနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုတွင် ကူညီရန်ငှားရမ်းကြောင်း သတင်းများကဖော်ပြသည်။ ထို့နောက် စက်များကို မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ကပစထံ ပြန်လည်ပို့ဆောင်သည်။ ထိုင်ဝမ်တွင် ဤပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုကို လုပ်ဆောင်သည့်အခါ GFM Steyr ပညာရှင်များသည် ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်နေသောစက်များ၏ နောက်ဆုံးအဆင့်လက်တွေ့အသုံးပြုမှုကို သိရှိခြင်း ရှိ၊ မရှိ မသိရှိရပေ။

^{၁၆၈} David Albright, Paul Brannan, Robert Kelley and Andrea Scheel Stricker, “မြန်မာ- နျူကလီးယားဂိုဏ်းဖမ်းသုတေသန - မြောက်ကိုရီးယားနှင့် သံသယဖြစ်ဖွယ်ချိတ်ဆက်မှုများ၊ အဆင့်မြင့်နည်းပညာများဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပဟေဠိဆန်သောစက်ရုံများ”၊ ISIS၊ ၂၀၁၀။

ကပစစက်ရုံများအတွက် မြင့်မားသောတိကျမှုရှိသည့် CNC စက်များကို ဂျာမနီနိုင်ငံမှတင်သွင်းရာတွင် Mottama Holdings Limited သည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်နေပြီး ဂျာမန် CNC ထုတ်လုပ်သည့်ကုမ္ပဏီ DMG MORI မှ စက်များကိုပါဝယ်ယူခြင်း တွင်လည်း ပါဝင်ပတ်သက်ကြောင်း သတင်းများကဖော်ပြပြီး ထိုင်ဝမ်တွင် ဝယ်ယူမှုများပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများမရှိခြင်းကြောင့် ထိုင်ဝမ်သည် ကပစ၏ CNC စက်များအတွက် ပိုလိုလားဖွယ်ဖြစ်သောဖြတ်သန်း သယ်ယူရေး နေရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဤစက်များအပေါ် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများလုပ်ဆောင်ရန် အတွက်လည်း ပိုလိုလားဖွယ်ဖြစ်သော နေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။

၎င်းတို့၏လုပ်ဆောင်ချက်များကိုလုပ်ဆောင်ရန် CNC စက်များသည် သီးခြား software ပရိုဂရမ်များကို မှီခိုအားထားရသည်။ SAC-M သည် ကပစစက်ရုံများနှင့် ဆက်စပ်သုတေသနဌာနများတွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေသော ဂျာမနီ၊ အစ္စရေးနှင့် ပြင်သစ် ကုမ္ပဏီများမှပြုလုပ်ထားသော software ပရိုဂရမ်များကို ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ဤ software ပရိုဂရမ်များကို မြန်မာနိုင်ငံ တွင်ပြုလုပ်သော လက်နက်ငယ်များအတွက် အသံတိတ် sound suppressor နှင့် ၃၀ round ကျည်အိမ်များကိုရေးဆွဲရန်၊ ဒီဇိုင်းထုတ်ရန်နှင့် ဒီဇိုင်းနှင့်ထုတ်လုပ်မှုကိုစမ်းသပ်ရန်နှင့် လူမဲ့လေယာဉ်ထိန်းချုပ်စနစ်များအတွက် ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်သော အန်တန်နာတိုင်များ၏စွမ်းဆောင်ရည်ကို မှတ်တမ်းတင်ရန် အသုံးပြုခဲ့သည်။

ကပစသည် ဤ CNC စက်များနှင့် ဆက်စပ် software ပရိုဂရမ်များကိုမည်သို့ရရှိခဲ့သည်နှင့် ကပစ စက်ရုံများတွင် မည်သို့အသုံးပြု နေသည်ကိုဖော်ထုတ်ရန်နှင့် လိုအပ်သောပို့ကုန်ထိန်းချုပ်မှုများကို လျှောက်ထားခဲ့ခြင်း ရှိ၊ မရှိနှင့် ရှိပါက မည်သည့်အကြောင်း ပြချက်ဖြင့်ရရှိခဲ့သည်ကို သိရှိနိုင်ရန် နောက်ထပ် သုတေသနပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာကုမ္ပဏီများသည် ကပစ စက်ရုံများတွင် အသုံးပြုနေသော ၎င်းတို့၏ CNC စက်များတင်ပို့မှုနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်လိုအပ်သောစစ်ဆေးမှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ကိုဖော်ထုတ်ရန်နှင့် အထူးသဖြင့် ကုမ္ပဏီများသည် လမ်းပြောင်းလမ်းလွဲလုပ်ခြင်းမှတစ်ဆင့် အပါအဝင် အန္တရာယ်ရှိသော နောက်ဆုံးအသုံးပြုမှု၏ အန္တရာယ်ကိုကာကွယ်ရန် သို့မဟုတ် လျော့ချရန် မည်သည့်အစီအမံများလုပ်ဆောင် ခဲ့သည်ကိုဖော်ထုတ်ရန် နောက်ထပ်သုတေသနပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ကပစ သို့မဟုတ် ဆက်စပ် အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကုမ္ပဏီများမှ အပိုပစ္စည်းများထပ်မံဝယ်ယူခြင်းကိုတားဆီးရန်နှင့် ဝယ်ယူပြီးသော CNC စက်များကို ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်းမှရှောင်ကြဉ်ရန် လိုက်နာသင့်သည်။

ထိုင်ဝမ်သည် ကပစလက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် ဥရောပထုတ်လုပ် သူများအပါအဝင် တိကျမှုမြင့်မားသော CNC စက်များကို DDI မှ ဝယ်ယူရာတွင် အရေးပါသောသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်း တစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

နိဂုံးချုပ်များနှင့် အကြံပြုချက်များ

၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှစ၍ နိုင်ငံခြားအစိုးရများသည် မြန်မာစစ်တပ်အပေါ် လက်နက်ပိတ်ဆို့မှုများနှင့် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများကို ဆက်တိုက်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့သောအစီအမံများသည် စစ်တပ်မှ ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်သော စစ်ဘက် (သို့မဟုတ်) နှစ်ဖက်သုံးကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုကိုတားမြစ်ရန် အဓိကရည်ရွယ်ပါသည်။ အရေးကြီးသော်လည်း ဤအစီအမံများသည် စစ်တပ်မှအရပ်သားပြည်သူများအပေါ် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများကျူးလွန်ခြင်းကို ကာကွယ်ရာတွင် အပြည့်အဝထိရောက်မှုမရှိခဲ့ပေ။ တဖက်တွင် ဤပျက်ကွက်မှုသည် ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအချို့က စစ်တပ်ထံ လက်နက်များဆက်လက်ရောင်းချနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထပ်တူအရေးပါသောအချက်တချက်မှာ မြန်မာစစ်တပ်သည် အရပ်သားများကိုပစ်မှတ်ထားရာတွင် အသုံးပြုနေသောလက်နက်အမျိုးမျိုးကို ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

သို့သော် စစ်တပ်သည် ၎င်း၏ပြည်တွင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို ခိုင်မာအားကောင်းစေရန်နှင့် ခေတ်မီအောင်ပြုလုပ်ရာတွင် သိသာထင်ရှားစွာရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့သော်လည်း ဤထုတ်လုပ်မှုကို ဆက်လက်လည်ပတ်ရန်အတွက် ပြင်ပထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို မှီခိုနေရဆဲဖြစ်သည်။ SAC-M သည် စစ်တပ်၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကိုကြီးကြပ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးသို့ နည်းပညာလွှဲပြောင်းမှုများအကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များကိုဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ကပစ၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို ရေရှည်ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်သောထုတ်ကုန်များ (ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၊ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၊ နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များအပြင် စက်ယန္တရားများနှင့် နည်းပညာများအပါအဝင်) ပေးသွင်းသူအချို့ကို ဖော်ထုတ်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ SAC-M သည် ကပစစက်ရုံများတွင် လက်နက်များ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ထုတ်ကုန်များကိုလက်ရှိအသုံးပြုနေသောကုမ္ပဏီများအပြင် ကပစအတွက်လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ရရှိရန် သဘောတူညီချက်များဖော်ဆောင်ရာတွင် အကျိုးဆောင်ပွဲစားအနေနှင့် အခန်းကဏ္ဍတခုမှပါဝင်သော မြန်မာစစ်တပ်အတွက် အရပ်ဘက်ဟန်ပြကုမ္ပဏီများကိုလည်း ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ဤကုမ္ပဏီများနှင့် ၎င်းတို့၏ပင်မနိုင်ငံများကို ဤအစီရင်ခံစာ၏ နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားသည်။

စစ်တပ်သည် ၎င်းကျူးလွန်ခဲ့သော၊ ကျူးလွန်ဆဲဖြစ်သော လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို ပြင်းထန်စွာချိုးဖောက်မှုများအတွက် တာဝန်ယူ/ခံရမည်မှာထင်ရှားသော်လည်း ဤအစီရင်ခံစာတွင် ကုမ္ပဏီများနှင့်နိုင်ငံများမှလည်း ဆောင်ရွက်လုပ်ဆောင်ရမည်ဟု အလေးပေးဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းသည် ကိုယ်ကျင့်တရားအရ မဖြစ်မနေလိုအပ်သော တာဝန်ဖြစ်သည်သာမက နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးဥပဒေနှင့် နိုင်ငံတကာလူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ လိုအပ်ချက်တခုလည်းဖြစ်ပြီး လက်နက်လွှဲပြောင်းရေးသဘောတူညီချက်များ၊ နှစ်ဖက်သုံး ကုန်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာစနစ်များအပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၎င်း၏ စစ်တပ်နှင့်ဆက်စပ်ဟန်ပြကုမ္ပဏီများနှင့် စစ်တပ်နှင့် အကျိုးစီးပွားဆက်သွယ်သောကုမ္ပဏီများနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အခြားကန့်သတ်ထားသည့် အစီအမံများတွင် ထင်ဟပ်နေသည်။

SAC-M ၏သုတေသနပြုချက်အရ ဤအစီရင်ခံစာတွင်ဖော်ပြထားသောကုမ္ပဏီများသည် အခြေခံ၍ ခိုင်မာသောစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းအပါအဝင် လူ့အခွင့်အရေးများကိုလေးစားလိုက်နာရန် ၎င်းတို့၏ တာဝန်ကိုမည်မျှအထိ ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့သည်ကို မသိရှိရပေ။ သင့်လျော်သောပို့ကုန်ထိန်းချုပ်မှုများ ကျင့်သုံးခြင်းအပါအဝင် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုနှင့် အလွဲသုံးစားပြုမှုများမှ ကာကွယ်ရန် ၎င်းတို့၏တာဝန်ဝတ္တရားကိုဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့သည်ဟု ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာပင်မနိုင်ငံများအား ယူဆ၍ရမရမှာလည်း မသေချာပေ။

အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသောကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာစစ်တပ်၏ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးနှင့် ဆက်စပ်ကုမ္ပဏီများတို့နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်မှုကိုချက်ချင်းရပ်တန့်သင့်ပြီး ၎င်းတို့၏ထုတ်ကုန်များသည် ကပစစက်ရုံများတွင်

မည်သို့အသုံးပြုနေသည်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသင့်သည်။ ထို့အပြင် ကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၎င်းတို့၏ထုတ်ကုန်များ ရောင်းချခြင်း/လိုင်စင်ချထားပေးခြင်းနှင့်ဖြန့်ကျက်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော အန္တရာယ်ကို ဖော်ထုတ်၊ ကာကွယ်ရန်နှင့် လျော့ချရန် ခိုင်မာသောစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကပစမှ ၎င်းတို့၏ထုတ်ကုန်များကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော နောက်ဆုံးအဆင့် လက်တွေ့အသုံးပြုမှုကို ကာကွယ်ရန် အစီအမံများလုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ဤစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ရလဒ်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရပ်သားများခံစားခဲ့ရသောထိခိုက်မှုများအတွက် ကုမ္ပဏီများသည် အနာဂတ်အုပ်ချုပ်ရေး သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ တရားစွဲဆိုမှုများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအပါအဝင် ထိုကဲ့သို့သောထိခိုက်မှုများကို ပြန်လည်ကုစားရန် ကြိုတင်စီမံခြင်း (သို့မဟုတ်) ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်သင့်သည်။ SAC-M သည် ဤအစီရင်ခံစာတွင်ဖော်ပြထားသောနိုင်ငံများ အနေဖြင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာအချက်များအရ ကပစစက်ရုံများတွင် မြန်မာစစ်တပ်၏ ကာကွယ်ရေး ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးမှ အသုံးပြုသောဆက်စပ်ပစ္စည်းများ၊ နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များ၊ စက်ယန္တရားများ နှင့်နည်းပညာများကို ဖွံ့ဖြိုးပေးသောကုမ္ပဏီများကို အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်/သို့မဟုတ် တရားဥပဒေအရတရားစွဲဆိုမှုများစတင်ရန် အကြံပြုသည်။ နိုင်ငံများသည် ကပစ၊ ၎င်း၏ခေါင်းဆောင်သူများနှင့် ဤအစီရင်ခံစာတွင်ဖော်ပြထားသောပွဲစားများ၏ကွန်ရက်ကို ပစ်မှတ်ထားသော ပိတ်ဆို့ရေးယူမှုများကိုလည်း ချမှတ်သင့်သည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် ကပစစက်ရုံ၏ထုတ်လုပ်မှုကိုထောက်ပံ့ပေးသော လိုင်စင်ပေးသူများ၊ ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများ၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့်ဖြန့်ဖြူးသူများ အများအပြားပါဝင်သည့် ရှုပ်ထွေးသော၊ အလွှာပေါင်းစုံပါဝင်သည့် ကွန်ရက်တစ်ခုလုံး၏ အပေါ်ယံအဆင့်သာဖော်ပြပေးနိုင်သည်။ ထိုထုတ်လုပ်သူများနှင့်ဖြန့်ဖြူးသူများတွင် နိုင်ငံအများအပြား၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အောက်တွင်ရှိသော သို့မဟုတ် နေထိုင်သော နိုင်ငံပိုင်နှင့်ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများ နှစ်မျိုးလုံးပါဝင်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာစစ်တပ်၏ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးစက်မှုလုပ်ငန်းအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဆက်စပ် တန်ဖိုးကွင်းဆက်များတစ်ခုလုံးကို အပြည့်အဝ ဖော်ပြခြင်းဟူသည့် ကြိုးမားလှသောအရာတစ်ခုအား လုပ်ဆောင်ခြင်းမပြုနိုင်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့သောကြိုးပမ်း အားထုတ်ရန်မှာ ဤအစီရင်ခံစာ၏ အဓိက အကြံပြုချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ကပစ၏ပြည်တွင်းလက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အရေးကြီးသောထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကိုဖော်ထုတ်ရန် နောက်ထပ် ရေရှည် သုတေသနလိုအပ်ပါသည်။ SAC-M မှ မြန်မာစစ်တပ်၏လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက် ရှိသူတိုင်းကို မျှဝေရန်တောင်းဆိုပြီး နောက်ထပ် သုတေသနပြုလုပ်ရန်နှင့် လက်နက်ထုတ်လုပ်မှုကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများတွင် ကူညီရန်အတွက် ဤအတွက်သီးသန့်ဖွင့်ထားသော အီးမေးလ်လိပ်စာကို အသုံးပြု၍ ဆက်သွယ်ရန် အတွက် တိုက်တွန်းပါသည်။^{၁၆၉}

^{၁၆၉} အချက်အလက်များကို exposekapasa@proton.me အီးမေးလ်လိပ်စာသို့ ပေးပို့နိုင်ပါသည်။ အခြားသော လုံခြုံသည့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများကို တောင်းဆိုမှုအရ ရရှိ နိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာအထူးအကြံပေးကောင်စီသည်ငြိမ်းချမ်းရေး၊ စစ်မှန်သော
ဒီမိုကရေစီ၊ တရားမျှတမှုနှင့် တာဝန်ယူ/ခံမှုတို့အတွက် မြန်မာပြည်သူများ၏
ရေကုန်ရေခန်း ကြိုးပမ်းနေမှုကို ပံ့ပိုးကူညီရန် လုပ်ဆောင်နေသော
လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေး ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ဖွဲ့စည်း
ထားသည့် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးအကြံပေးကောင်စီနှင့်
ကျွန်ုပ်တို့၏ လုပ်ငန်းများနှင့် ပက်သက်၍ ပိုမိုသိရှိလိုပါက
<https://specialadvisorycouncil.org/> တွင် ဝင်ရောက်လေ့လာနိုင်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ။ လက်ရှိ ကပစထုတ်လုပ်မှုကို အထောက်အကူပြုသည်ဟု ဖော်ထုတ်ထားသော ကုမ္ပဏီများ

သတင်းအချက်အလက်များပေးပို့သူများ၏လုံခြုံရေးကို ကာကွယ်ရန်အတွက် အောက်ပါစာရင်းတွင် သီးခြားပစ္စည်းကို အသုံးပြုသော/အသုံးပြုခဲ့သော စက်ရုံကိုဖော်ပြမည်မဟုတ်ဘဲ အလွန်အန္တရာယ်များသည်ဟု ယူဆပါက သတင်းအချက်အလက်၏ရင်းမြစ်ကိုလည်း ဖော်ပြမည်မဟုတ်ပါ။ လိုအပ်သလို သင့်လျော်သော ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် တရားဝင်အဖွဲ့အစည်းများ (တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရအာဏာပိုင်များ၊ အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မီဒီယာများကဲ့သို့) မှ တောင်းဆိုလာပါက ဤကဲ့သို့သော သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသက်သေအထောက်အထားဆိုင်ရာပစ္စည်းများကို တခုချင်းစီအလိုက် ပေးအပ်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

လိုင်စင်ရထုတ်လုပ်မှုနှင့် နည်းပညာလွှဲပြောင်းခြင်းများ

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်းအချက်အလက်	ရင်းမြစ်
ST Engineering Land Systems Ltd. (STELS) သည် ST Kinetics (ယခင် Chartered Industries of Singapore) အဖြစ် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်သည်။	စင်ကာပူနိုင်ငံ	STK 50MG ကျည်ခါးပတ်သုံး စက်လတ်ကြီးအတွက် လိုင်စင်နှင့် နည်းပညာလွှဲပြောင်းရေး သဘောတူညီချက်၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် MA-16 အဖြစ် ထုတ်လုပ်သည်။ လက်နက်ငယ်များ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် စင်ကာပူရှိ Chartered Industries of Singapore မှ တည်ဆောက်ထားသော အသင့်ထုတ်လုပ်ထားသော စက်ရုံတခုကို ရန်ကုန်သို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်သည်။	စင်ကာပူတွင် ကြိုတင်ပြုလုပ်ထားသော စက်ရုံကို တည်ဆောက်ရာတွင် အစွဲအခွန် အင်ဂျင်နီယာများ၏ ကြီးကြပ်မှုများစွာ ရှိခဲ့သည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။	Vining, M., “Seeking supplies: developments of small arms production and industry in Myanmar.” Small Arms Survey, 4 August 2020.

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Israel Military Industries Ltd., IMI	အစ္စရေးနိုင်ငံ	၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် Uzi ဆပ်မက်ရှင်ဂန်းများ ထုတ်လုပ်ရန်နှင့် IMI Galil အုပ်စုဝင် (၅.၅၆×၄၅ မီလီမီတာ NATO နှင့် ၇.၆၂×၅၁ မီလီမီတာ NATO ကျည်များအတွက် ထုတ်လုပ်ထားသော အော်တိုမက်တစ် ရိုင်ဖယ်များ) ၏ ကော်ပီ များကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရန် တည်ထောင်ခြင်းအတွက် အစ္စရေး IMI အင်ဂျင်နီယာများ၏ အကူအညီမှတစ်ဆင့် နည်းပညာလွှဲပြောင်းရေး သဘောတူညီချက်။	မရှိ	Vining, M., “Seeking supplies: developments of small arms production and industry in Myanmar.” Small Arms Survey, 4 August 2020.
POSCO နိုင်ငံတကာ ကော်ပိုရေးရှင်း (ယခင် ဒေပူး)	တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ	၁၂၀ မီလီမီတာ အမြောက်ကျည်များနှင့် ၁၀၅ မီလီမီတာ howitzer အားပြင်းယမ်း အမြောက်ကျည်များ အပါအဝင် အမြောက်ကျည်များ ထုတ်လုပ်ရန် နည်းပညာလွှဲပြောင်းရေး သဘောတူညီချက်၊ ပုံစံပြာများနှင့် စက်ယန္တရားများ၊ မြေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ခုံးကျည်များ၊ ဝေဟင်မှ ဝေဟင်ပစ် ခုံးကျည်များနှင့် ခုံးပစ်လောင်ချာများ ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံကို တည်ထောင်ရန် ကပစအား ပံ့ပိုးမှု၊ ဤစက်ရုံအတွက် အစိတ်အပိုင်းများနှင့် အခြားပစ္စည်းများကို တောင်ကိုရီးယားမှ တင်သွင်းခဲ့သည်။	သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍတွင် တန်ဖိုးရှိသော စီးပွားရေး စာချုပ်များနှင့် အလဲအလှယ် အဖြစ် နည်းပညာနှင့် ထုတ်လုပ်နည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။ လွှဲပြောင်းမှုများကို ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်အတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ Daewoo မှ ခြောက်ဦးအပါအဝင် ကိုရီးယား အမှုဆောင် ၁၄ ဦးကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကပစသို့ “မဟာဗျူဟာ ကျ ပစ္စည်းများ” တင်ပို့ရာတွင် ပူးပေါင်းကြံစည်မှုနှင့် အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက် မရယူခြင်းတို့ဖြင့် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံရှိ တရားရုံး၊ အယူခံတရားရုံးနှင့် ထို့နောက် တရားရုံးချုပ်တို့တွင် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခံခဲ့ရသည်။	Violet Cho, “Daewoo officials, others on trial for exporting arms to Burma.” The Irrawaddy, 13 November 2007.

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
China Jiangnan Space Industry Co./ China National Precision Machinery Import and Export Corporation	တရုတ်နိုင်ငံ	HQ12 (မြန်မာနိုင်ငံတွင် KS-1M) မြေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဒုံးကျည်များ အတွက် လိုင်စင်နှင့် နည်းပညာလွှဲပြောင်းရေး သဘောတူညီချက်။	၂၀၁၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အလယ်ပိုင်းတွင် ထုတ်လုပ်မှု စတင်ခဲ့သည်ဟုသတင်းများက ဖော်ပြသည်။ ကပစထံ China National Precision Machinery Import and Export Corporation ၏ ကိုယ်စားလှယ်မှ တင်ပြနေသော ပုံတွင် ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် နည်းပညာလွှဲပြောင်းရေး သဘောတူညီချက်အတွက် ဆွေးနွေးမှုများ စတင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ၌ KS-1M အရေအတွက် အကန့်အသတ်ဖြင့် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ခြင်း ဖြင့် အဆုံးသတ်ခဲ့ကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် တွင် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ် သည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသော KS-1MB ကို စစ်တပ်၏ တပ်မတော်နေ့ စစ်ရေးပြပွဲတွင် ပြသခဲ့သည်။	“ Myawaddy news finally disclosed how Myanmar Get ToT of KS 1B Missiles from China. ” Defence Studies Blog, 30 October 2019.
China Aerospace Science and Technology Corporation (CASC)	တရုတ်နိုင်ငံ	CH-4 UAV	CH-4 သည် ပစ်မှတ်၏ ၁.၅ မီတာအတွင်းရှိ စစ်သားများ၊ တင့်ကားများနှင့် သေးငယ်သော လေ့များကို ထိမှန်နိုင်သော AR-1 ဒုံးကျည်များ သယ်ဆောင်နိုင်သည်။	Diamond, C., “China to Open Drone Factory,” Defence News, 28 March 2017.
China North Industries Group (NORINCO)	တရုတ်နိုင်ငံ	လေယာဉ်ပစ် (AA) သေနတ်များ	QJG-02G ၁၄.၄ မီလီမီတာ AA သေနတ်။ NORINCO အတွက် မြန်မာ ကိုယ်စားလှယ်သည် ယခင် NORINCO ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာထွန်းမင်းလတ်ကို အစားထိုးခဲ့သော မြန်မာ ကုမ္ပဏီ Mottama Holdings Limited ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရန်ဟိုး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများ

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Ukroboronprom	ယူကရိန်းနိုင်ငံ	မြန်မာနိုင်ငံတွင် 2SIU ကိုယ်ပိုင် ဟောင်ဝစ်ဇာ howitzer လက်နက်ကြီး များအပြင် BTR-4 သံချပ်ကာ တပ်သားတင် ယာဉ်များနှင့် MMT-40 တင့်ကားအပေါ့စားများ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရန် နည်းပညာလွှဲပြောင်းရေး သဘောတူညီချက်။	ကပစ၊ Ukroboronprom၊ Ukrspecexport နှင့် Myanmar Chemical & Machinery တို့အကြား ပူးတွဲ စီမံကိန်း။	“Ukraine is arming the Myanmar Military,” Justice for Myanmar, 8 September 2021.
Ukrspecexport	ယူကရိန်းနိုင်ငံ	မြန်မာနိုင်ငံတွင် 2SIU ကိုယ်ပိုင် ဟောင်ဝစ်ဇာ howitzer လက်နက်ကြီး များအပြင် BTR-4 သံချပ်ကာ တပ်သားတင်ယာဉ် များနှင့် MMT-40 တင့်ကားအပေါ့စားများ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရန် နည်းပညာလွှဲပြောင်းရေး သဘောတူညီချက်။	ကပစ၊ Ukroboronprom၊ Ukrspecexport နှင့် Myanmar Chemical & Machinery တို့အကြား ပူးတွဲ စီမံကိန်း။	“Ukraine is arming the Myanmar Military,” Justice for Myanmar, 8 September 2021.
Myanmar Chemical & Machinery Company Limited	မြန်မာနိုင်ငံ	မြန်မာနိုင်ငံတွင် 2SIU ကိုယ်ပိုင် ဟောင်ဝစ်ဇာ howitzer လက်နက်ကြီး များအပြင် BTR-4 သံချပ်ကာ တပ်သားတင် ယာဉ်များနှင့် MMT-40 တင့်ကားအပေါ့စားများ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရန် ကပစ၊ Ukroboronprom နှင့် Ukrspecexport တို့ အကြား ပူးတွဲစီမံကိန်း၏ အကျိုးဆောင်ပွဲစား။	ကပစ၊ Ukroboronprom၊ Ukrspecexport နှင့် Myanmar Chemical & Machinery တို့အကြား ပူးတွဲ စီမံကိန်း။	“Ukraine is arming the Myanmar Military,” Justice for Myanmar, 8 September 2021.
China Aerospace Science and Technology Corporation (CASC)	တရုတ်နိုင်ငံ	UAV	Yellow Cat A2၊ တရုတ် CH3A စောင့်ကြည့်ရေးလူမဲ့ လေယာဉ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်သော မျိုးကွဲ။	Panda, A., ‘Is Myanmar using Armed Chinese drones for counterinsurgency?’ The Diplomat, 9 June 2016.

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
China Aerospace Science and Technology Corporation (CASC)	တရုတ်နိုင်ငံ	UAV	Yellow Cat A2၊ တရုတ် CH3A စောင့်ကြည့်ရေးလူမဲ့ လေယာဉ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်သော မျိုးကွဲ။	Panda, A., ' Is Myanmar using Armed Chinese drones for counterinsurgency? ' The Diplomat, 9 June 2016.
Sinotruck	တရုတ်နိုင်ငံ	Multi-purpose tactical truck	HOWO မော်ဒယ်ကို လိုင်စင်ဖြင့် ထုတ်လုပ်ခြင်း။ Sinotruck အချို့အား မြန်မာနိုင်ငံ၌ သုံးလျက်ရှိသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် Sinotruck သည် တရုတ်နိုင်ငံမှ ချေးငွေကို အသုံးပြု၍ အမှတ် ၁ မြန်မာ မော်တော်ယာဉ် စက်ရုံကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန် အမှတ် ၁ အထွေထွေ အကြီးစားစက်မှု လုပ်ငန်းနှင့် သဘောတူညီချက်တရပ် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ အဆင့်မြှင့်တင်မှုသည် Sinotruck ၏ HOWO မော်ဒယ်ကုန်တင်ကားကို ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် တပ်ဆင်ခြင်းကို ခွင့်ပြုခဲ့သည်။	" German-linked trucks featured in brutal Myanmar Crackdown, " Justice for Myanmar, 29 March 2021.

ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
China North Industries Group (NORINCO)	တရုတ်နိုင်ငံ	သံ၊ အလူမီနီယံ၊ ကြေးနီ၊ ကြေးဝါ	<p>သံ၊ အလူမီနီယံ၊ ကြေးနီ၊ ကြေးဝါ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးမြို့ မူဆယ်ကဲ့သို့သော နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းထက် စင်ကာပူမှတစ်ဆင့် ရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိလာသော တင်ပို့မှုများမှတစ်ဆင့်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။</p> <p>NORINCO အတွက် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်သည် ယခင် NORINCO ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာထွန်းမင်းလတ်အား အစားထိုးခဲ့သော မြန်မာကုမ္ပဏီ Mottama Holdings Limited ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရန်ဟိုး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။</p>	<p>Soe San Aung, 'Interview: The military coup was not supposed to happen', Radio Free Asia, 28 April 2021.</p> <p>ယခင်က မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများမှ အတည်ပြုသည်။</p>
<p>Myanmar Wanbao Mining Copper Limited (subsidiary of China North Industries Group (NORINCO))</p> <p>မြန်မာဝမ်ပေါင် ကြေးနီ တူးဖော်ရေး လိမိတက် (China North Industries Group (NORINCO) ၏ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီ ဖြစ်သည်။)</p>	တရုတ်နိုင်ငံ	ကြေးနီ	<p>ပေါက်ကြားလာသော စာရွက်စာတမ်းများအရ လက်ပံတောင်းတွင်း၏ ယခင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်သူ (ဦးပိုင်နှင့် ကနေဒါကုမ္ပဏီ Ivanhoe Mines ၏ လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော Ivanhoe Myanmar Holdings Ltd.) ယခု Turquoise Hill Resources တို့အကြား ဖက်စပ်လုပ်ငန်း) သည် ကာကွယ်ရေးပစ္စည်း စက်ရုံများရုံးသို့ ကြေးနီ ၁၀၀ တန်ကို ရောင်းချခဲ့ပြီး ၎င်းကို ပြည်တွင်း၌ ခဲယမ်း မီးကျောက်များ ထုတ်လုပ်ရန် အတွက် အသုံးပြုနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။</p>	<p>Amnesty International, 10 February 2015, "Open for business? Corporate crime and abuses at Myanmar copper mine."</p>

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Myanmar New Power Group	မြန်မာနိုင်ငံ	အလူမီနီယမ် နိုက်ထရိတ်	SAC-M မှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များအရ ကုမ္ပဏီ သည် ပေါက်ကွဲစေနိုင်သော ပစ္စည်းများ ပြုလုပ်ရန်အတွက် အလူမီနီယမ် နိုက်ထရိတ် ၆၈၅၉ တန် ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။
Mottama Holdings Limited	မြန်မာနိုင်ငံ	သဘောသဘာဝ အားဖြင့် မသိနိုင်သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ။	၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် SAC-M မှရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များအရ Mottama Holdings Limited သည် ကပစနှင့် တရုတ်လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေး ကုမ္ပဏီ NORINCO အကြား ကြားခံ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ Mottama Holdings Limited ၏ မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုမ္ပဏီလိပ်စာသည် အင်းယားကန် ရှိ ကပစ၏ သိုလှောင်ရုံများ (ကထပ) ၏နေရာဟု ယူဆရသည့် နေရာနှင့် အနီးအနားတွင် တည်ရှိ သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ Mottama Holdings ကို Asia Metal Company အဖြစ် လူသိများပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မြောက်ကိုရီးယားတို့ အကြား လက်နက်ရောင်းဝယ်မှု များတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သည် ဟူသော စွပ်စွဲချက်များကြောင့် ပိတ်ဆို့အရေးယူခံခဲ့ရသည်။ Asia Metal Company သည် ကပစ စက်ရုံတခုအတွက် အဆောက်အအုံ များ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်းနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းတို့ကြောင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှု ကိုလည်း ခံခဲ့ရသည်။ Mottama Holdings Limited သည် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် သံမဏိအပါအဝင် ကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းများကို ကပစမှဝယ်ယူခြင်း ကို လွယ်ကူချောမွေ့စေသည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ် ခဲ့သူ။

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Suntac Group of Companies (Suntac Technologies ဟုလည်း သိကြသည်။)	မြန်မာနိုင်ငံ	သဘောသဘာဝအားဖြင့် မသိနိုင်သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ။	Suntac Group of Companies ၏ ပိုင်ရှင် ဦးစစ်တိုင်းအောင်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်နက်စက်ရုံများ တည်ဆောက်ရန်နှင့် လက်နက်များပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ တင်သွင်းရန် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တင်သွင်းခွင့်လိုင်စင် ရရှိထားသည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။ SAC-M မှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များအရ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ပရောဂျက်မြို့၌ ကျင်းပသော B2B ဖိုရမ်တွင် ဦးစစ်တိုင်းအောင်သည် Mottama Holdings Limited ကိုယ်စား တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းအတွက် သံမဏိထုတ်လုပ်ခြင်းတွင် ကျွမ်းကျင်သော ချက်ကုမ္ပဏီများနှင့် တွေ့ဆုံရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။	“ Low-Profile Junta Crony Imports and Makes Arms for Myanmar’s Military, ” The Irrawaddy, 5 November 2021. ချက် မြန်မာ B2B ဖိုရမ်၊ ပရောဂျက်၊ ချက် သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ တရားဝင်ခရီးစဉ်အတွင်း။ SAC-M တွင် ပါဝင်သူများစာရင်းနှင့် တွေ့ဆုံရန် တောင်းဆိုမှုများကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။
STE Global Trading Pte. Ltd.	စင်ကာပူနိုင်ငံ	သဘောသဘာဝအားဖြင့် မသိနိုင်သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ။	ပိုင်ရှင် ဦးထွန်းလှိုင်သည် ကပစမု လက်နက်များ ထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သော ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ရာတွင် အဓိကပါဝင်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် စင်ကာပူတရားစွဲဆိုသူသည် STE Global Trading Pte. Ltd. ကို “မြောက်ကိုရီးယား အပေါ် ကုလသမဂ္ဂ၏ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများကို ချိုးဖောက်ပြီး မြန်မာစစ်တပ်အား မြောက်ကိုရီးယားမှ လက်နက်များ ဝယ်ယူနိုင်ရန် ဖန်တီးပေးခြင်း” နှင့် ပတ်သက်၍ တိုင်ကြားချက် တခုအား လက်ခံရရှိပြီး နောက် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု စတင်ခဲ့သည်။	“ Low-profile Arms Dealer Continues to Supply Myanmar Military’s Weapons, ” The Irrawaddy, 12 October 2021.

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Excellence Metal Casting Pte. Ltd.	စင်ကာပူနိုင်ငံ	သဘောသဘာဝအားဖြင့် မသိနိုင်သော ကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းများ။	ပိုင်ရှင် ဦးထွန်းလှိုင်သည် ကပစမု လက်နက်များ ထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သော ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ရာတွင် အဓိက ပါဝင်သူတစ်ဦးဖြစ်သည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် စင်ကာပူ တရားစွဲဆိုသူသည် Excellence Metal Casting ကို “မြောက်ကိုရီးယားအပေါ် ကုလသမဂ္ဂ၏ ပိတ်ဆို့ အရေးယူမှုများကို ချိုးဖောက်ပြီး မြန်မာစစ်တပ်အား မြောက်ကိုရီးယားမှ လက်နက်များ ဝယ်ယူနိုင်ရန် ဖန်တီးပေးခြင်း” နှင့် ပတ်သက်၍ တိုင်ကြားချက် တစ်ခုအား လက်ခံရရှိပြီး နောက် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု စတင်ခဲ့သည်။	“ Low-profile Arms Dealer Continues to Supply Myanmar Military’s Weapons. ” The Irrawaddy, 12 October 2021.
DPW Singapore Enterprise Pte. Ltd.	စင်ကာပူနိုင်ငံ	သဘောသဘာဝအားဖြင့် မသိနိုင်သော ကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းများ။	SAC-M မှ ရရှိသောသတင်း အချက်အလက်များအရ DPW Singapore Enterprise Pte. Ltd. သည် စစ်တပ်အား လက်နက်ငယ်များနှင့် ခဲယမ်း မီးကျောက်များ ထုတ်လုပ်ရန် အတွက် လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို ထောက်ပံ့ပေးသည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Shwe La Ngwe La Company	မြန်မာနိုင်ငံ	သဘောသဘာဝအားဖြင့် မသိနိုင်သော ကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းများ။	Suntac Group of Companies ၏ ပိုင်ရှင် ဦးစစ် တိုင်းအောင်သည် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် လက်နက်စက်ရုံ များ တည်ဆောက်ရန်နှင့် လက်နက်များပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းများ တင်သွင်းရန် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တင်သွင်း ခွင့်လိုင်စင် ရရှိထားသည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။ SAC-M မှ ရရှိသောသတင်း အချက်အလက်များအရ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ပရောဂျက်မြို့၌ ကျင်းပသော B2B ဖိုရမ်တွင် ဦးစစ်တိုင်းအောင် သည် Mottama Holdings Limited ကိုယ်စား တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း အတွက် သံမဏိထုတ်လုပ် ခြင်းတွင် ကျွမ်းကျင်သော ချက်ကုမ္ပဏီများနှင့် တွေ့ဆုံ ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။
Chan Hein Company Limited	မြန်မာနိုင်ငံ	သဘောသဘာဝအားဖြင့် မသိနိုင်သော ကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းများ။	ဦးကျော်ဟိန်းနှင့် ၎င်း၏ဇနီး ဒေါ်မြသာယုတို့မှ တည်ထောင်သည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။

အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Indian Ordnance Factory Board (OFB), now known as Directorate of Ordnance (Coordination & Services), the Department of Defence Production (DDP) of Ministry of Defence India	အိန္ဒိယနိုင်ငံ	ဖျူးစ်များ	၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် တင်ပို့မှု။	“Arms Trade Bulletin March - April 2021.” International Peace Information Service (IPIS), 10 May 2021.
Solar Industries India Limited	အိန္ဒိယနိုင်ငံ	Boosters, detonating caps, igniters, လျှပ်စစ် စနက်တံများ (electric detonators)။	၂၀၁၉ မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သော တင်ပို့မှုများ။	SAC-M တွင် မှတ်တမ်း တင်ထားသော Justice for Myanmar မှ ရရှိသော တင်ပို့မှု မှတ်တမ်းများ။
Sandeep Metalcraft Pvt. Ltd.	အိန္ဒိယနိုင်ငံ	ဖျူးစ်များ	၈၄ မီလီမီတာ recoilless ရိုင်ဖယ်များအတွက် ကျည်ကြီးများအတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုသော 447 စက်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချိန်ကိုက် ပစ်ခတ်ခုံး ဖျူးစ်များ။ ၂၀၁၉ မှ ၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သော တင်ပို့မှုများ။	“India supplying fuses to Myanmar military, deepening complicity in its atrocity crimes,” Justice for Myanmar, 15 July 2022.
Creative Exploration Ltd. (formerly mySpace International or My Space International Company Limited)	မြန်မာနိုင်ငံ	ဖျူးစ်များ (ကပစအတွက် တင်သွင်းမှုများ)	၈၄ မီလီမီတာ recoilless ရိုင်ဖယ်များအတွက် ကျည်ကြီးများအတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုသော 447 စက်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချိန်ကိုက် ပစ်ခတ်ခုံး ဖျူးစ်များ။ ၂၀၁၉ မှ ၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သော တင်ပို့မှုများ။	“India supplying fuses to Myanmar military, deepening complicity in its atrocity crimes,” Justice for Myanmar, 15 July 2022.

နောက်ဆုံးအဆင့်ထုတ်ကုန်များ

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
NPZ Optics State Plant	ရုရှား ဖက်ဒရေးရှင်း နိုင်ငံ	အမြင်ဆိုင်ရာတပ်ဆင် ကိရိယာများ	NPZ Optics State Plant မှ ထုတ်လုပ်သော PSO-1 မှန်ပြောင်းသည် မြန်မာ့ တပ်မတော်၏ စနိုက်ပါ ရိုင်ဖယ်အတွက် စံအဆင့် ထုတ်ထားသည့် အမြင် ကိရိယာဖြစ်သည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။
Tonbo Imaging Pte. Ltd.	အိန္ဒိယနိုင်ငံ	Ek အပူချိန် မြင်ကွင်း ကိရိယာများ	စနိုက်ပါရိုင်ဖယ်များအတွက် အပူချိန် မြင်ကွင်းကိရိယာ များ၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် တင်ပို့မှု များ စတင်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။
Bharat Electronics Limited (BEL)	အိန္ဒိယနိုင်ငံ	Trinetra ဘက်စုံသုံး reflex မြင်ကွင်းကိရိယာ များ	ပစ်မှတ်မြင်ကွင်းပေါ်တွင် အလွန်တိကျသော reticule သည် တိကျစွာ ပစ်ခတ်ရန် အတွက် ရည်ရွယ်သည့်နေရာ အဖြစ် လုပ်ဆောင်သည်။ စီးပွားဖြစ်ရရှိနိုင်သော ဘက်ထရီများဖြင့် လည်ပတ် သည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော တင်ပို့မှု။	SAC-M တွင် မှတ်တမ်း တင်ထားသော Justice for Myanmar မှ ရရှိသော တင်ပို့မှု မှတ်တမ်းများ။

စက်ယန္တရားများနှင့် နည်းပညာများ

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
DMG MORI Aktiengesellschaft	ဂျာမနီနိုင်ငံ	CNC စက် turning and miling စက်များ- 3-axis 4-axis နှင့် 5-axis။	မြန်မာ့ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းကို အတိအကျ ဖော်ပြခြင်း မရှိသော်လည်း ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ကြော်ငြာတစ်ခုတွင် DMG MORI က "...မြန်မာကဲ့သို့ သော ၎င်း၏ ဈေးကွက်သစ်များတွင် နောက်ထပ် အခွင့်အလမ်းများကို မြင်တွေ့ပြီး အသေးစားနှင့် အလတ်စား ကုမ္ပဏီများ၏ three-axis မှ five-axis အသုံးပြုမှုသို့ ကူးပြောင်းရန် ရည်ရွယ်ကြောင်း" ဖော်ပြခဲ့သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် DMG MORI စက်များနှင့် နည်းပညာအသုံးပြုမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အီဂျစ် စစ်ဘက်ထုတ်လုပ်ရေး ဝန်ကြီး Mohamed Ahmed Morsi သည် DMG MORI ၏ ဘုတ်အဖွဲ့ဝင် Christian Thönes နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပြီး စက်မှုလုပ်ငန်း ဒီဂျစ်တယ်လိုက်ဇေးရှင်း နယ်ပယ်တွင် စစ်ဘက် ထုတ်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် DMG MORI တို့အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ရန် နည်းလမ်းများ အပါအဝင် အပြန်အလှန် စိတ်ဝင်စားသည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများ။

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
FRITZ WERNER Industrie-Ausrüstungen GmbH	ဂျာမနီနိုင်ငံ	စက်ယန္တရားများအတွက် အတိအကျ သတ်မှတ် မထားသော အပိုပစ္စည်း များ။	၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှ စ၍ FRITZ WERNER သည် ပေါက်ကွဲစေနိုင်သော ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ် သည့် စက်ယန္တရားများနှင့် ကြေးဝါပြားများအတွက် သံမဏိစက်ရုံတစ်ခုကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းအပါအဝင် လက်နက်ငယ်များနှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရန် အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ် ချရာတွင် ကပစအား ကူညီ ပေးခဲ့သည်။ FRITZ WERNER မှ စက်ပစ္စည်းကိရိယာအသစ် များ ရောင်းချခြင်း မရှိတော့ သော်လည်း ကပစစက်ရုံများ တွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေဆဲ ဖြစ်သော စက်ပစ္စည်းကိရိယာ အချို့အတွက် အပိုပစ္စည်း များကို ထောက်ပံ့ပေးနေဆဲ ဖြစ်ကြောင်း ကပစ စက်ရုံများ မှ တိုက်ရိုက်အတွေ့အကြုံရှိ သော စောင့်ကြည့်လေ့လာ သူများက SAC-M အား သတင်းပေးပို့ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ တင်ပို့သော စက်ယန္တရားများကို လိုင်စင် နှင့် တင်ပို့မှုရည်ရွယ်ချက်များ အတွက် မကြာခဏ စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် စက်မှု လုပ်ငန်းသုံး စက်ယန္တရားများ အဖြစ် အမည်တပ်လေ့ရှိ သည်။	Soe San Aung, 'Interview: "The military coup was not supposed to happen" ', Radio Free Asia, 28 April 2021. ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။
Index Group: Traub	ဂျာမနီနိုင်ငံ	TNA CNC Turning machine (Traub)	၂၀၀၅/၂၀၀၆ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း တင်သွင်းခဲ့သည် ဟု သတင်းများက ဖော်ပြ သော စက်များ	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Tsugami Corporation	ဂျပန်နိုင်ငံ	CNC Precision Automatic Lathe	B0325-II	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများ။ SAC-M တွင် ဓာတ်ပုံ အထောက်အထားကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။
Myanmar Chemical & Machinery	မြန်မာနိုင်ငံ	N/A	မြန်မာနိုင်ငံတွင် 2SIU ကိုယ်ပိုင် ဟောင်ဝစ်ဇော howitzer လက်နက်ကြီးများ ထုတ်လုပ်ရန် ကပစ၊ Ukroboronprom၊ Ukrspecexport တို့အကြား ၂၀၁၉ ခုနှစ် ပူးတွဲစီမံကိန်းအတွက် Myanmar Chemical & Machinery မှ အကျိုးဆောင်ပွဲစားအဖြစ် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။	“Ukraine is arming the Myanmar Military.” Justice for Myanmar, 8 September 2021.
All TROOP Tech Co., Ltd.	ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ	CNC ဝါယာကြိုးဖြတ် electric discharge စက်	N/A	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများ။ SAC-M တွင် ဓာတ်ပုံ အထောက်အထားကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။
Exetec EDM Solutions	ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ	Electro discharge ဝါယာကြိုးဖြတ်စက်	ED400C V6550G	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများ။ SAC-M တွင် ဓာတ်ပုံ အထောက်အထားကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Finetech Machine Tool Co., Ltd.	ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ	CNC Vertical Machining Centres	SMV-1060-H3L SMV-1270-H3L ၂၀၀၅/၂၀၀၆ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း တင်သွင်းခဲ့သည် ဟု သတင်းများက ဖော်ပြ သော စက်များ။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။ SAC-M တွင် ဓာတ်ပုံ အထောက်အထား ကို မှတ်တမ်းတင် ထားသည်။
Mecatron Machinery Co., Ltd.	ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ	CNC Vertical Machining Centre	VMC 1480	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။ SAC-M တွင် ဓာတ်ပုံ အထောက်အထား ကို မှတ်တမ်းတင် ထားသည်။
Palmary Machinery Co., Ltd.	ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ	CNC Cylindrical Grinding Machine	Extomax OCD-3260 P	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။ SAC-M တွင် ဓာတ်ပုံ အထောက်အထား ကို မှတ်တမ်းတင် ထားသည်။
Supertec Machinery Inc.	ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ	CNC Grinding Machine	G18P-40CNC	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။ SAC-M တွင် ဓာတ်ပုံ အထောက်အထား ကို မှတ်တမ်းတင် ထားသည်။
TAKISAWA Taiwan Co., Ltd.	ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ	CNC Lathe	NEX-108 Slant Bed 2-axis CNC Lathe (တွင်ခုံ)	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။ SAC-M တွင် ဓာတ်ပုံ အထောက်အထား ကို မှတ်တမ်းတင် ထားသည်။

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Victor Taichung Machinery Works Co., Ltd.	ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ	CNC Turning Machines	N/A	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများ။
Ukrspexexport	ယူကရိန်းနိုင်ငံ	Horizontal boring စက်၊ ဂဟေစက်၊ ဖြတ်စက် နှင့် တွင်ခုံဆိုင်ရာ စက်ယန္တရား	မြန်မာနိုင်ငံတွင် 2SIU ကိုယ်ပိုင် ဟောင်ဝစ်ဇာ howitzer လက်နက်ကြီးများ (အပြင် BTR-4 သံချပ်ကာ တပ်သားတင်ယာဉ် များနှင့် MMT-40 တင့်ကားအပေါ့ စားများ) ထုတ်လုပ်ရန် ကပစ၊ Ukroboronprom၊ Ukrspexexport နှင့် Myanmar Chemical & Machinery တို့ အကြား ပူးတွဲစီမံကိန်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ခုနှစ်အတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သော တင်ပို့မှုများ။	“ Ukraine is arming the Myanmar Military. ” Justice for Myanmar, 8 September 2021.
HAAS Automation Inc.	အမေရိကန်နိုင်ငံ	CNC ကြိတ်ခွဲစက်များ	VF3 / VF5 CNC ကြိတ်ခွဲစက်များ။ ၂၀၀၅/၂၀၀၆ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း တင်သွင်းခဲ့သည်ဟု သတင်းများ က ဖော်ပြသော စက်များ။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများ။
GFM Steyr	ဩစတြီးယား နိုင်ငံ	သေနတ်ပြောင်းများ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် CNC စက်များ။	SAC-M မှ ရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များအရ ဩစတြီးယားကုမ္ပဏီ GFM Steyr မှ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသော CNC စက်များကို ကပစ စက်ရုံများတွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေပြီး သေနတ် ပြောင်းများ ပြုလုပ်ရန်အတွက်ပါ အသုံးပြုသည်။ SAC-M မှ ရရှိ သော သတင်းအချက်အလက်များ အရ GFM Steyr ပညာရှင်များ သည် ကပစ စက်ရုံများမှ ထိုင်ဝမ် သို့ ပို့ဆောင်လာသော CNC စက်များကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှု လည်း ပြုလုပ်ပေးသည်။ GFM Steyr ပညာရှင်များသည် ဤစက်များ၏ နောက်ဆုံး အသုံးပြုမှုကို သိရှိ၊ မသိရှိ မသိရှိ ရပေ။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများ။

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်းအချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Mottama Holdings Limited	မြန်မာနိုင်ငံ	N/A	<p>၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် SAC-M မှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များအရ Mottama Holdings Limited သည် ကပစနှင့် တရုတ်လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီ NORINCO အကြား ကြားခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ Mottama Holdings Limited ၏ မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုမ္ပဏီလိပ်စာသည် အင်းယားကန်ရှိ ကပစ၏ သိုလှောင်ရုံများ (ကထပ) ၏နေရာဟု ယူဆရသည့် နေရာနှင့် အနီးအနားတွင် တည်ရှိသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ Mottama Holdings ကို Asia Metal Company အဖြစ် လူသိများပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မြောက်ကိုရီးယားတို့အကြား လက်နက်ရောင်းဝယ်မှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သည်ဟုသော စွပ်စွဲချက်များကြောင့် ပိတ်ဆို့အရေးယူခံခဲ့ရသည်။ Asia Metal Company သည် ကပစ စက်ရုံ တခုအတွက် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်းနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းတို့ကြောင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုကိုလည်း ခံခဲ့ရသည်။ Mottama Holdings သည် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးအတွက် CNC စက်များကို ကပစမှ ဝယ်ယူခြင်းကို လွယ်ကူချောမွေ့စေသည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။ ထို့အပြင် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် ပြုပြင်မှုအတွက် ထိုင်ဝမ်သို့ စက်များ ပို့ဆောင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်တင်ပို့ခြင်းအားဖြင့် ကပစစက်ရုံများတွင် အသုံးပြုနေသော CNC စက်များကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းကိုလည်း လွယ်ကူချောမွေ့စေသည်။</p>	ယခင်က မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့သူများ။

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်း အချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Life & Challenge Co. Ltd.	မြန်မာနိုင်ငံ	CNC စက်များ ပြုပြင်ခြင်း အတွက် ပံ့ပိုးမှု။	Life & Challenge သည် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် ပြုပြင်မှုအတွက် ထိုင်ဝမ်သို့ ပို့ဆောင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည် တင်ပို့ခြင်းအပါအဝင် CNC စက်ပစ္စည်းကိရိယာ အထောက်အပံ့ဝန်ဆောင်မှု များကို Mottama Holdings နှင့် ကပစတို့အား ကူညီ ပေးသည်ဟု သတင်းများက ဖော်ပြသည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။
Systèmes Dassault	ပြင်သစ်နိုင်ငံ	3D EM ပုံစံတူပြုလုပ်ခြင်း နှင့် ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာခြင်း ဆော့ဖ်ဝဲလ်	CST Studio Suite။ လူမဲ့ လေယာဉ် ထိန်းချုပ်စနစ် အတွက် Yagi-Uda အန်တီနာ ၏ ဒီဇိုင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာခြင်းအတွက် အသုံးပြုသည်။	မြန်မာ့စစ်တက္ကသိုလ်မှ ပေါက်ကြားလာသော စာရွက်စာတမ်းများ။
Systèmes Dassault	ပြင်သစ်နိုင်ငံ	3D ပုံစံတည်ဆောက်ခြင်း အတွက် CAD ဆော့ဖ်ဝဲလ်	SOLIDWorks။ MA-3 ရိုင်ဖယ် အတွက် အသံတိတ် sound suppressor ကိုရေးဆွဲရန်၊ ဒီဇိုင်းထုတ်ရန်နှင့် စမ်းသပ် ရန် ကပစ စက်ရုံများတွင် အသုံးပြုသည်။	မြန်မာ့စစ်တက္ကသိုလ်မှ ပေါက်ကြားလာသော စာရွက်စာတမ်းများ။
Siemens Digital Industries Software	ဂျာမနီနိုင်ငံ	CAD/CAM/ CAE ဆော့ဖ်ဝဲလ်	ယခင်က "Unigraphics" ဟု လူသိများသော NX သည် 2007 ခုနှစ်မှစ၍ Siemens Digital Industries Software မှ ပိုင်ဆိုင်သော အဆင့်မြင့် CAD/CAM/CAE တစ်ခုဖြစ်သည်။	ယခင်က မြန်မာ စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်ခဲ့ သူများ။
CIMATRON	အစ္စရေးနိုင်ငံ	ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ကိရိယာ တန်ဆာပလာ ပြုလုပ် ခြင်းနှင့် CNC ပရိုဂရမ် ရေးဆွဲခြင်း အသုံးပြုမှု များအတွက် CAD/CAM ဆော့ဖ်ဝဲလ်	MA2 MK III ၃၀ round ကျည်အိမ်များ၏ ဒီဇိုင်းနှင့် ထုတ်လုပ်မှုအတွက် CNC စက်များကို ပရိုဂရမ်ရေးဆွဲ ရန် အသုံးပြုသည်။	မြန်မာ့စစ်တက္ကသိုလ်မှ ပေါက်ကြားလာသော စာရွက်စာတမ်းများ။

အခြား

ကုမ္ပဏီ	ပင်မနိုင်ငံ	ပစ္စည်း	အပိုဆောင်း သတင်းအချက်အလက်	ရင်းမြစ်
Myanma Five Star Shipping Company	မြန်မာနိုင်ငံ (နိုင်ငံပိုင်)	ကပစထံ ကုန်စည်များနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများကို တင်ပို့ခြင်း။	ကုမ္ပဏီအား ပြည်တွင်း၌ လက်နက်များ ထုတ်လုပ်ရန် ကပစမှ မှာယူသော ပစ္စည်းများနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများ အတွက် ပုံမှန် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီအဖြစ် စာရင်းသွင်းထားသည်။	SAC-M တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားသော Justice for Myanmar မှ ရရှိသော တင်ပို့မှု မှတ်တမ်းများ။
MCM Pacific Pte. Ltd. (MCM Pacific Pte. Ltd. သည် မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေး လုပ်ငန်းစုကြီးဖြစ်သော Myanmar Chemicals & Machinery Co. Ltd ၏ စင်ကာပူရှိ အခွဲ ဖြစ်သည်။)	မြန်မာနိုင်ငံ	စက်မှုလုပ်ငန်းသုံး မန်းဂနိစ်ဒိုင်ဟိုက်ဒရိုဂျင် ဖော့စဖိတ်ကဲ့သို့သော ဇီဝနည်းသုံးဒြပ်ပေါင်းများ အပါအဝင် အမျိုးမျိုးသောပစ္စည်းများ၊ trichlorethylene-စစ်တပ်-အစိမ်းရောင် ကက်သလစ် electrophoretic အလွှာ၊ ခရိုမီယမ်အောက်ဆိုဒ်; စသည့် အရန်ပစ္စည်းများ” ပါဝင်ပြီး တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၅၀၀,၀၀၀ ရှိသည်။	၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစ၍ MCM Pacific-ကပစ သဘောတူညီချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ Myanmar Chemical & Machinery Co. (MCM) ကို လုပ်ကိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် ဦးအောင်လှိုင်ဦးသည် ယူကရိန်းနှင့် သဘောတူညီချက်များ ဖော်ဆောင်ခြင်းအပါအဝင် ရှုပ်ထွေးသော လက်နက်များ ထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သော စက်ယန္တရားများ၊ ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် နည်းပညာများကို မြန်မာစစ်တပ်မှ ဝယ်ယူရန် ကူညီပေးသည်ဟုလည်း သတင်းများက ဖော်ပြသည်။	“ Myanmar junta croncy plays key role in arms purchases from Ukraine. ” The Irrawaddy, 29 September 2021.
Star Sapphire Trading Company Limited – Star Sapphire Group ၏ လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်သည်။	မြန်မာနိုင်ငံ	ကပစမှထုတ်လုပ်သော လက်နက်ငယ်များကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း အပါအဝင် အကျိုးဆောင် ပွဲစားဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှုများ	မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာ Dr Tun Min Latt သည် တရုတ်နိုင်ငံမှနှင့် ယခင်က အစွဲရေးနိုင်ငံမှ ကာကွယ်ရေး နည်းပညာနှင့် ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခဲ့သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် ၎င်းသည် အစွဲရေးနည်းပညာဖြင့် စနိုက်ပါရိုင်ဖယ်များအပါအဝင် စစ်တပ်၏ လက်နက်ငယ်များကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးခဲ့သည်။ SAC-M မှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များအရ Dr Tun Min Latt သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ NORINCO ၏ ယခင်ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ပြီး ကပစစက်ရုံများတွင် ကပစမှ အသုံးပြုသော ထုတ်ကုန်အမျိုးမျိုးအတွက် NORINCO အကြား သဘောတူညီချက်များကို ဖော်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။	“ Star Sapphire Companies Funnelling Arms and Money to the Military. ” Justice for Myanmar, Press Release, 26 April 2022.

